

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2015

audit kontrolní protokol účelnost rozpočet efektivnost kontrolní závěr hospodárnost efektivnost účelnost nezávislost kontrolní závěr rozpočet závěrečný účet finanční audit kontrola

nezávislost finanční audit hospodárnost efektivnost účelnost

kontrola legality audit výkonnosti kontrolní závěr rozpočet závěrečný účet

plnění rozpočtu kontrolní protokol kontrolní závěr rozpočet

finanční audit kontrolní řád kontrolní závěr rozpočet

kontrola legality audit výkonnosti kontrolní závěr rozpočet závěrečný účet kontrola legality

hospodárnost kontrolor státní majetek plán kontrolní činnosti kontrolní řád plnění

efektivnost kontrolní závěr rozpočet hospodárnost

plnění rozpočtu kontrolní činnosti kontrolní závěr rozpočet závěrečný účet kontrolní závěr rozpočet

plán kontrolní činnosti kontrolní protokol audit hospodárnost efektivnost účelnost kontrolní závěr rozpočet závěrečný účet kontrolní závěr rozpočet

hospodárnost kontrolní protokol audit hospodárnost

nezávislost kontrolní závěr rozpočet závěrečný účet

účelnost kontrolní závěr rozpočet závěrečný účet státní majetek veřejný majetek plán kontrolní činnosti

finanční audit kontrola legality audit výkonnosti kontrolor státní účelnost nezávislost kontrolní závěr rozpočet závěrečný účet plnění rozpočtu kontrolní protokol audit hospodárnost

rozpočet nezávislost kontrolní protokol

nezávislost audit výkonnosti nezávislost závěrečný

rozpočet kontrolní protokol

NKÚ V ROCE 2015

36

kontrolních
akcí

207

kontrolovaných
osob

564

podání
od občanů

3

podněty
od vlády
a parlamentu

12 trestních
oznámení

35

oznámení
o porušení
rozpočtové
kázně

2 926 947 488 Kč

objem finančních prostředků v oznámeních
o porušení rozpočtové kázně

UDÁLOSTI ROKU 2015

NOVELA ZÁKONA O NKÚ – ZÁKON Č. 78/2015 SB.

PREZIDENT REPUBLIKY PODEPSAL 1. DUBNA 2015 NOVELU ZÁKONA O NKÚ. CÍLEM TÉTO NOVELY BYLO PŘEDEVŠÍM PŘIZPŮSOBIT VÍCE NEŽ DVACET LET APLIKOVANÝ ZÁKON O NEJVYŠŠÍM KONTROLNÍM ÚŘADU SPOLEČENSKÝM ZMĚNÁM I ÚPRAVÁM PRÁVNÍHO ŘÁDU. NĚKTERÁ USTANOVENÍ ZÁKONA O NKÚ JIŽ NEODPOVÍDALA AKTUÁLNÍM TRENDŮM VE ZPRACOVÁVÁNÍ INFORMACÍ V KONTROLE, ELEKTRONIZACI AGENDY ORGÁNŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY NEBO SOUČASNÝM MOŽNOSTEM DÁLKOVÉHO PŘÍSTUPU K VÝSLEDKŮM ČINNOSTI NKÚ. ZMĚNA ZÁKONA UMOŽŇUJE PREZIDENTOVI NKÚ ÚČASTNIT SE SCHŮZE VLÁDY, POKUD SE PROJEDNÁVAJÍ KONTROLNÍ ZÁVĚRY, A ROZŠÍŘUJE OPRÁVNĚNÍ PREZIDENTA NKÚ ÚČASTNIT SE SCHŮZÍ POSLANECKÉ SNĚMOVNY, SENÁTU A JEJICH ORGÁNŮ I NA PŘÍPADY, KDY SE PROJEDNÁVAJÍ KONTROLNÍ ZÁVĚRY A MATERIÁLY, KTERÉ SE VZTAHUJÍ K ČINNOSTI NKÚ. ZÁROVEŇ NOVELA REAGUJE NA ÚPRAVU TERMINOLOGIE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMĚN JINÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ.

NOVELA ZÁKONA O NKÚ – SNĚMOVNÍ TISK 610

VLÁDA V ZÁŘÍ ROKU 2015 SCHVÁLILA NOVELU ZÁKONA Č. 166/1993 SB., O NEJVYŠŠÍM KONTROLNÍM ÚŘADU, A PŘEDLOŽILA JI POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ PARLAMENTU ČR. NOVELA ROZŠÍŘUJE PŮSOBNOST NKÚ NA HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM PRÁVNICKÝCH OSOB S MAJETKOVOU ÚČASTÍ STÁTU NEBO ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ. NÁVRH BYL V ŘÍJNU 2015 PROJEDNÁN V 1. ČTENÍ, NYNÍ SE K NĚMU VYJADŘUJÍ JEDNOTLIVÉ VÝBORY POSLANECKÉ SNĚMOVNY. NOVELA ZÁKONA REAGUJE NA NOVELU ÚSTAVY, KTERÁ ROZŠÍŘUJE KOMPETENCE NKÚ. JEJÍ PROJEDNÁVÁNÍ JE OD ČERVNA 2014 PŘERUŠENO V SENÁTU PARLAMENTU ČR.

OTEVŘENÁ DATA A ZVEŘEJŇOVÁNÍ SMLUV NA WEBU

PRO VĚTŠÍ TRANSPARENTNOST ZAČAL NKÚ NA SVÝCH WEBOVÝCH STRÁNKÁCH OD LEDNA ROKU 2015 ZVEŘEJŇOVAT VŠECHNY UZAVŘENÉ SMLOUVY S HODNOTOU NAD 50 TISÍC KORUN. SMLOUVY JSOU K DISPOZICI VE FORMÁTU PDF PO KLIKNUTÍ NA ZÁLOŽKU „SMLOUVY“.

NKÚ TAKÉ OTEVŘEL PRVNÍ DATA ZÁJEMCŮM Z ŘAD ODBORNÍKŮ I VEŘEJNOSTI. DATOVÉ SADY ZAHRNÚJÍ NAPŘÍKLAD PŘEHLED KONTROLNÍCH AKCÍ ČI KONTROLOVANÝCH OSOB NEBO ÚDAJE O HOSPODAŘENÍ NKÚ. TATO DATA JSOU K DISPOZICI OD DUBNA 2015 NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH ÚŘADU. V DUBNU 2015 BYL NA PORTÁLU VEŘEJNÉ SPRÁVY SPUŠTĚN NÁRODNÍ KATALOG OTEVŘENÝCH DAT. PRVNÍ DATOVÉ SADY PUBLIKOVANÉ V NÁRODNÍM KATALOGU PATŘÍ NKÚ.

KONFERENCE PĚT LET REFORMY ÚČETNICTVÍ STÁTU

NA KONCI ŘÍJNA ROKU 2015 USPOŘÁDAL NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD KONFERENCI S NÁZVEM *PĚT LET REFORMY ÚČETNICTVÍ STÁTU*. KONFERENCE SE ZABÝVALA TÍM, JESTLI REFORMA ÚČETNICTVÍ STÁTU Z ROKU 2010 NAPLNILA SVÉ CÍLE. HOVOŘILO SE TAKÉ O PROBLEMATICKÝCH OBLASTECH ÚČETNICTVÍ STÁTU I O REFORMĚ V KONTEXTU VÝVOJE VÝKAZNICTVÍ V EU. V NEPOSLEDNÍ ŘADĚ SE DISKUTOVALO TAKÉ O VÝVOJI ÚČETNICTVÍ STÁTU DO BUDOUČNA.

KULATÝ STŮL – SPOLUPRÁCE INTERNÍHO A EXTERNÍHO AUDITU

V KVĚTNU ROKU 2015 SE NA PŮDĚ NKÚ HISTORICKY POPRVÉ SETKALI ZÁSTUPCI NKÚ, MINISTERSTVA FINANČÍ, KOMORY AUDITORŮ ČR, RADY PRO VEŘEJNÝ DOHLED NAD AUDITEM A ČESKÉHO INSTITUTU INTERNÍCH AUDITORŮ. ÚČASTNÍCI JEDNALI O SPOLUPRÁCI EXTERNÍCH A INTERNÍCH AUDITORŮ A O PŘÍNOSECH A RIZÍCÍCH TAKOVÉ SPOLUPRÁCE. ČÁST PANELOVÉ DISKUSE BYLA ZAMĚŘENA NA NOVOU LEGISLATIVU UPRAVUJÍCÍ INTERNÍ A EXTERNÍ AUDIT.

UDÁLOSTI ROKU 2015

NÁVŠTĚVA PŘEDSEDY VLÁDY BOHUSLAVA SOBOTKY

V září roku 2015 navštívil NKÚ premiér Bohuslav Sobotka. Společně s prezidentem NKÚ Miloslavem Kalou a členy Kolegia hovořili převážně o budoucím vývoji kontrolní činnosti NKÚ, a to především v kontextu plánovaného rozšíření působnosti NKÚ na kontrolu hospodaření samospráv a podniků s majetkovou účastí státu. Premiér Sobotka při návštěvě zdůraznil, že rozšíření působnosti NKÚ na kontrolu obcí, měst, krajů a firem s majetkovou účastí státu vždy podporoval.

Premiér také zmínil, že výsledky práce NKÚ jsou pro něj důležité. „Snažím se, aby projednávání závěrů NKÚ vládou

nebylo jen formální. Neberu signály NKÚ o problémech v hospodaření na lehkou váhu,“ řekl během své návštěvy Bohuslav Sobotka.

NÁVŠTĚVA PREZIDENTA EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA VÍTORA CALDEIRY

Do České republiky zavítal v červnu prezident Evropského účetního dvora Vítor Manuel da Silva Caldeira.

V průběhu své čtyřdenní návštěvy zahájil 16. června konferenci pořádanou NKÚ *eData – budoucnost kontroly*, která se zabývala problematikou takzvaných velkých dat, otevřených dat a data miningu v oblasti státní a veřejné správy.

Prezident Caldeira na konferenci hovořil o tom, jaký smysl mají data a jejich zpracování pro občany. „Velká data musejí kontrolní instituce přetvářet v konkrétní informace. Na základě těchto informací pak musíme občanům poskytnout dostatek znalostí o výsledcích práce a rozhodování jejich vlád, ale také o výsledcích práce kontrolních institucí,“ vysvětlil prezident Caldeira. Právě tato transformace dat do znalostí je podle jeho slov největší výzvou, která před kontrolními institucemi stojí.

NÁVŠTĚVA PŘEDSEDY SENÁTU MILANA ŠTĚCHA

Nejvyšší kontrolní úřad navštívil v lednu roku 2015 také předseda Senátu ČR Milan Štěch. Setkání se zúčastnili i členové Kolegia a nejužšího vedení NKÚ. Představitelé obou institucí se věnovali především plánovanému rozšíření působnosti NKÚ na kontrolu hospodaření samospráv a podniků s majetkovou účastí státu.

„Pokud bude kontrola samospráv prováděna na dálku a s minimálním zatížením radnic a obecních úřadů, pak věřím, že rozšíření působnosti NKÚ najde podporu i u mých kolegů, kteří dosud z obav před nadbytečnými kontrolami s tímto záměrem nesohlasili,“ řekl při návštěvě úřadu předseda Štěch.

Prezident NKÚ Miloslav Kala představil předsedovi Senátu také nejnovější trendy v práci úřadu. Například model detekce rizik neohospodárnosti, který umožňuje v kombinaci s analýzou obrovského množství dat z informačních systémů státu vytipovat nejrizikovější oblasti v hospodaření s veřejnými prostředky.

Obsah

Úvodní slovo prezidenta NKÚ.....	9
I. Postavení a působnost NKÚ	10
1. Základní informace o postavení a působnosti NKÚ.....	10
2. Kolegium NKÚ.....	11
3. Vedení NKÚ	13
II. Zhodnocení kontrolní činnosti za rok 2015.....	14
1. Plán kontrolní činnosti na rok 2015.....	14
2. Výsledky kontrolní a analytické činnosti v roce 2015.....	16
2.1 Rozpočtová politika státu – faktory a důsledky nízké motivace k ekonomickému chování.....	18
2.2 Příjmy státu – nedostatky ve výběru a správě daní.....	20
2.3 Výdaje státu – nedostatky řízení a nefunkční nástroje pro efektivní plnění politik státu.....	23
2.4 Výdaje na správu a majetek státu – významný potenciál pro úspory a zefektivnění provozu státních organizací	36
2.5 Zdroje ze zahraničí – problémy s plněním finančních a věcných cílů i s využitím a udržitelností výsledků	40
2.6 Veřejné zakázky – nevyužití ekonomického potenciálu zadávání	42
2.7 Ostatní veřejné prostředky – systémové nedostatky ve financování zdravotní péče	44
2.8 Spolehlivost údajů pro finanční řízení – přetrvávající nejednoznačnosti účetní regulace a nesprávnosti ve vykazovaných údajích	46
2.9 Neúčinnost deklarovaných opatření k nápravě nedostatků a nevyvozování odpovědnosti	50
2.10 Doporučení NKÚ.....	51
3. Stanoviska NKÚ k návrhu SZÚ a ke zprávě o průběžném plnění SR	52
4. Prosazování výsledků činnosti NKÚ a její přínosy.....	53
4.1 Projednávání výsledků kontrolní činnosti v ústavních orgánech ČR	53
4.2 Přínosy činnosti NKÚ	54
4.3 Příklady dopadů kontroly NKÚ	55
III. Finanční zhodnocení kontrolní činnosti.....	57
1. Souhrnné finanční zhodnocení kontrolních akcí	57
2. Plnění oznamovací povinnosti podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.....	57
IV. Zhodnocení ostatní činnosti.....	58
1. Součinnost s orgány činnými v trestním řízení v roce 2015	58
2. Stanoviska k návrhům právních předpisů.....	59
3. Mezinárodní spolupráce.....	61
4. Činnosti NKÚ ve vztahu k veřejnosti.....	68
4.1 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	68
4.2 Podání občanů.....	68

5.	Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ	70
5.1	Plnění závazných ukazatelů kapitoly NKÚ.....	70
5.2	Nároky z nespotřebovaných výdajů	71
5.3	Výdaje na financování programů reprodukce majetku	71
5.4	Informace o vnějších kontrolách v NKÚ	71
5.5	Povinný audit.....	71
6.	Interní audit.....	72
7.	Personální zajištění činnosti NKÚ	73
8.	Organizační schéma NKÚ.....	76
	Závěr	77
	Příloha č. 1 k výroční zprávě NKÚ za rok 2015	78
	Příloha č. 2 k výroční zprávě NKÚ za rok 2015	82
	Příloha č. 3 k výroční zprávě NKÚ za rok 2015	86
	Příloha č. 4 k výroční zprávě NKÚ za rok 2015	92
	Příloha č. 5 k výroční zprávě NKÚ za rok 2015	94

Úvodní slovo prezidenta NKÚ

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

rok 2015 byl pro NKÚ rokem plným práce. Dokončili jsme 36 kontrol, při nichž jsme prověřili 207 kontrolovaných osob. Našli jsme stovky pochybení – od jednotlivostí až po systémové nedostatky, k jejichž nápravě jsme dali 51 systémových doporučení. Podali jsme 12 trestních oznámení a 35 oznámení o porušení rozpočtové kázně v celkové výši téměř tří miliard korun.

Ale ještě něco byste měli o naší práci v roce 2015 vědět...

Každý kontrolní závěr je příležitostí a záleží na tom, jak s ní naložíme. A jsem rád, že mohu poukázat i na dobré příklady.

Roky jsme kritizovali nejasnost a nejednoznačnost některých účetních předpisů, které vstoupily v platnost po roce 2010 v souvislosti s reformou účetnictví státu. Zkreslování údajů zachycených v účetnictví má vážné důsledky. Každý si umí představit, že bez kvalitních a přesných dat není možné řídit, plánovat ani měřit účinnost vládních politik. Od 1. ledna 2015 platí novela příslušných právních předpisů připravená Ministerstvem financí, která námi kritizované nejednoznačnosti odstranila.

V rámci kontrol NKÚ jsme opakovaně naráželi na mezeru v zákoně o státním podniku. Státní podnik, a tedy ani jeho vedení neměly uloženu povinnost chovat se hospodárně a efektivně. Něco takového je při hospodaření s veřejnými prostředky nemyslitelné, a proto jsem na tuto skutečnost upozornil předsedu vlády Bohuslava Sobotku. V prosinci 2015 prošla prvním čtením novela zákona o státním podniku, která by měla pokřivené prostředí narovnat.

V minulosti jsme popsali nemálo stran o neopodstatněné nákladnosti jak silničních, tak železničních staveb. Státní fond dopravní infrastruktury si nechal vypracovat cenové normativy, na základě kterých by se měly dostat tyto obrovské investice pod kontrolu. V roce 2015 Ministerstvo dopravy nařídilo jejich závazné používání.

Vážným problémem jsou i nevládnuté náklady na nejrůznější informační technologie. Zjistili jsme, že stát disponuje více než 6 500 informačními systémy veřejné správy, jejichž pořizovací cena byla přes 130 miliard korun a roční provoz spolýká více než 24 miliard. Nedávno se vláda rozhodla začít rozplétat i tento obrovský gordický uzel.

Již několikrát se naši kontroloři zaměřili na oblast, která se dotýká každého občana – tedy na výstavbu a správu vodovodů a kanalizací. Opakovaně jsme kritizovali, že obce nevybírají dostatek prostředků na údržbu a správu této infrastruktury. Poslední kontrola této oblasti skončila v září 2015 mimo jiné konstatováním, že vláda přijala usnesení, podle kterého má Ministerstvo zemědělství zajistit a kontrolovat vytváření rezerv na obnovu sítí vodovodů a kanalizací.

Jistě, řada problémů na své řešení teprve čeká. K těm největším patří mýto na českých dálnicích, obnovitelné zdroje energie, sporné projekty financované z evropských dotací a potíže s jejich udržitelností, posuzování vlivů na životní prostředí EIA nebo třeba výběr daní.

Přeji Vám, aby rok 2016 byl rokem proměněných, a ne promarněných příležitostí. Mohla by k tomu přispět i publikace, kterou právě otevíráte.

Miloslav Kala,
prezident NKÚ

I. Postavení a působnost NKÚ

1. Základní informace o postavení a působnosti NKÚ

Existence Nejvyššího kontrolního úřadu /NKÚ/ vychází přímo z Ústavy České republiky, která zaručuje jeho nezávislost na moci zákonodárné, výkonné i soudní. NKÚ tím představuje jeden z nezastupitelných prvků parlamentní demokracie.

Podrobnější úprava postavení, působnosti, organizační struktury a činnosti NKÚ je obsažena v zákoně č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu. Podle tohoto zákona NKÚ kontroluje zejména hospodaření se státním majetkem a s finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob, plnění příjmových a výdajových položek státního rozpočtu a také hospodaření s prostředky poskytnutými České republice ze zahraničí.

Orgány NKÚ jsou prezident a viceprezident, Kolegium, senáty a Kárná komora. V zájmu zajištění objektivitu při posuzování kontrolovaných skutečností a v zásadních otázkách týkajících se kontrolní působnosti NKÚ rozhodují jeho kolektivní orgány – Kolegium a senáty NKÚ.

Nezávislost NKÚ zaručuje, že při plánování, přípravě a provádění kontrolní činnosti není ovlivňován mocí zákonodárnou, výkonnou ani soudní. Kromě nezávislosti institucionální má NKÚ i přiměřenou finanční nezávislost. Určujícím orgánem v této oblasti je Poslanecká sněmovna, která schvaluje státní rozpočet, jehož součástí je i rozpočtová kapitola *Nejvyšší kontrolní úřad*.

Kontrolní činnost provádí NKÚ na základě svého plánu kontrolní činnosti. Plán kontrolní činnosti po schválení Kolegiem NKÚ předkládá prezident NKÚ k informaci Parlamentu ČR a vládě ČR a zveřejňuje jej ve *Věstníku NKÚ*. Výsledkem kontrolní činnosti jsou kontrolní závěry, které shrnují a vyhodnocují skutečnosti zjištěné při kontrole. Kontrolní závěry jsou schvalovány Kolegiem nebo příslušnými senáty NKÚ.

V rámci vymezené působnosti provádí NKÚ kontrolu v souladu se svými kontrolními standardy, které vycházejí z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí. NKÚ provádí kontrolu souladu s právními předpisy, která zahrnuje kontrolu legality a kontrolu typu finanční audit, a dále audit výkonnosti.

Kontrolou legality NKÚ prověřuje, zda jsou kontrolované činnosti v souladu s právními předpisy, a přezkoumává věcnou a formální správnost kontrolovaných činností v rozsahu potřebném pro dosažení cílů kontroly.

Kontrolou typu finanční audit NKÚ prověřuje, zda účetní závěrky kontrolovaných osob podávají věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví v souladu s právními předpisy. Tento typ kontrol je nástrojem pro ověřování správnosti informací uvedených v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu, které NKÚ využívá při formulování stanoviska ke státnímu závěrečnému účtu.

Při kontrole typu audit výkonnosti NKÚ posuzuje účelnost, hospodárnost a efektivnost použití prostředků státního rozpočtu, majetku státu nebo jiných finančních prostředků, které NKÚ kontroluje v souladu se svou působností.

2. Kolegium NKÚ

Kolegium NKÚ tvoří prezident, viceprezident a členové NKÚ. Kolegium NKÚ schvaluje plán kontrolní činnosti, kontrolní závěry, návrh rozpočtu NKÚ předkládaný Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, závěrečný účet rozpočtové kapitoly NKÚ a účetní závěrku NKÚ sestavenou k rozvahovému dni. Kolegium NKÚ dále schvaluje výroční zprávu, jednací řády Kolegia a senátů NKÚ, organizační řád a jeho změny a kárný řád. Rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu a o námitkách podjatosti.

Členové Kolegia NKÚ: (horní řada) Ing. Josef Kubíček, Ing. Jiří Adámek, Ing. Pavel Hrnčíř, Ing. Rudolf Kufa, Ing. Antonín Macháček, Ing. Jan Vedral, (dolní řada) RNDr. Petr Neuvirt, Ing. Jan Stárek, Ing. Jaromíra Steidlová, JUDr. Ing. Jiří Kalivoda, Mgr. Zdeňka Horníková, Ing. Miloslav Kala, Mgr. Zdeňka Profeldová, Ing. Hana Hykšová, Ing. Karel Sehoř, Ing. Daniel Reisiegel, MPA

Členové NKÚ vykonávají kontrolní činnost a vypracovávají kontrolní závěry. Řídí průběh kontrolní akce od pověření výkonem kontroly až po schválení kontrolního závěru. V následujícím přehledu jsou modře vyznačeny ukončené kontrolní akce /KA/, jejichž kontrolní závěr /KZ/ byl publikován a/nebo schválen v roce 2015, zeleně jsou vyznačeny neukončené akce.¹

V roce 2015 skončil výkon funkce členice JUDr. Elišce Kadaňové z důvodu dosažení věkové hranice stanovené zákonem. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR /PS PČR/ v uplynulém roce zvolila členem NKÚ Ing. Jana Stárka.

¹ V textu výroční zprávy jsou jednotlivé kontrolní akce označeny číslem, pod kterým jsou uvedeny v plánu kontrolní činnosti na příslušný rok. Texty kontrolních závěrů publikovaných a/nebo schválených v roce 2015 lze nalézt v jednotlivých částkách *Věstníku NKÚ* nebo v elektronické verzi výroční zprávy po kliknutí na modře zvýrazněné číslo dané kontrolní akce.

Tabulka č. 1: Přehled kontrolních akcí prováděných v roce 2015

Jméno člena NKÚ	Členem od	Počet KA, které člen řídil do konce roku 2015	Přehled KA, které člen řídil v roce 2015	
			Ukončené	Neukončené
Ing. Jiří Adámek	25. 4. 2001	37	14/21 14/30 15/01	15/14 15/22
Ing. Pavel Hrnčíř	11. 12. 2009	14	14/36 15/05 15/37*	15/18
Ing. Hana Hykšová	13. 2. 2014	3	14/40 15/03	15/21 15/24
JUDr. Eliška Kadaňová	4. 6. 1998	38	–	–
JUDr. Ing. Jiří Kalivoda	17. 9. 1993	59	14/11 14/24 14/33	15/09 15/11*** 15/20 15/33
Ing. Josef Kubíček	10. 6. 2014	2	14/41 15/08	15/36 15/39
Ing. Rudolf Kufa	15. 9. 2009	12	14/35 15/04	15/28
Ing. Antonín Macháček	9. 12. 2005	26	14/22 14/28 14/31** 15/06	15/17 15/25
RNDr. Petr Neuvirt	21. 12. 2010	16	14/15 14/23 15/02	15/16*** 15/23 15/27
Mgr. Zdeňka Profeldová	18. 4. 2002	40	14/14 14/17 14/34	15/15
RNDr. Hana Pýchová	24. 10. 2014	1	14/29	15/40
Ing. Daniel Reisiegel, MPA	30. 4. 2010	14	14/20 14/25 14/26	15/13 15/30 15/31
Ing. Karel Sehoř	15. 9. 2009	12	14/27 14/32	15/10 15/29
Ing. Jan Stárek	4. 6. 2015	0	–	15/38
Ing. Jaromíra Steidlová	16. 11. 2006	19	14/19 14/37 15/07	15/32 15/35
Ing. Jan Vedral	25. 4. 2001	41	14/12 14/18 14/38	15/12 15/19 15/26 15/34

* Kontrolní akce č. 15/37 byla vypuštěna z plánu kontrolní činnosti usnesením Kolegia NKÚ č. 7/III/2015 ze dne 16. 2. 2015.

** Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 14/31 nebyl v roce 2015 publikován, neboť ze strany orgánů činných v trestním řízení nebyl dosud udělen souhlas se zveřejněním.

*** Kontrolní závěr byl schválen dne 18. 1. 2016.

3. Vedení NKÚ

Vedení NKÚ tvoří zaměstnanci přímo podřízení prezidentovi – jedná se o vrchního ředitele kontrolní sekce, vrchního ředitele správní sekce, ředitele kanceláře prezidenta, tajemníka Kolegia, ředitele odboru bezpečnostního a ředitele odboru interního auditu.

Zleva: Ing. Stanislav Koucký, vrchní ředitel kontrolní sekce; Mgr. Jana Ermlová, ředitelka odboru bezpečnostního; JUDr. Alena Fidlerová, tajemnice Kolegia NKÚ; Ing. Miloslav Kala, prezident NKÚ; Ing. Zuzana Čandová, ředitelka kanceláře prezidenta; Mgr. Zdeňka Horníková, viceprezidentka NKÚ; Ing. Ladislava Slancová, ředitelka odboru interního auditu; PhDr. Radek Haubert, vrchní ředitel správní sekce

II. Zhodnocení kontrolní činnosti za rok 2015

1. Plán kontrolní činnosti na rok 2015

Základním dokumentem pro naplňování kontrolní působnosti NKÚ je plán kontrolní činnosti. Určuje věcné a časové vymezení kontrolních akcí začínajících v příslušném rozpočtovém roce. Při jeho sestavení NKÚ vychází plně ze své nezávislosti, která je mu zaručena Ústavou ČR a zákonem o NKÚ. Nezávislost NKÚ je rovněž v souladu s nejlepší praxí kontroly vykonávané nejvyššími kontrolními institucemi. Tuto praxi deklarují hlavní zásady INTOSAI². Ústava ČR, zákon o NKÚ a mezinárodní praxe jsou základními pilíři výkonu působnosti NKÚ. Jediným omezením z hlediska mezinárodní praxe je mandát NKÚ nezahrnující kontrolu veškerých veřejných prostředků.

NKÚ má pravomoc zvolit oblasti a cíle kontroly, kontrolované osoby, metody kontroly, obsah výstupů i vlastní organizační provedení kontrolních akcí. Jeho plán je transparentní a je zveřejňován, včetně změn. Sestavení plánu kontrolní činnosti /PKČ/ věnuje NKÚ každoročně mimořádnou pozornost. Plně si přitom uvědomuje, že informace z výsledků kontrolních akcí jsou nezastupitelnými objektivními informacemi o skutečném stavu věcí, které parlament, vláda a veřejnost mají k dispozici. To je nezastupitelná role a přínos NKÚ, které jsou založeny právě na jeho nezávislém postavení a působnosti.

Nejdůležitějším požadavkem pro sestavování plánu na rok 2015 bylo zacílit kontroly opět na nejrizikovější oblasti a nejslabší místa v hospodaření státu. NKÚ byl přitom motivován snahou hledat příčiny současného stavu nakládání s veřejným majetkem a prostředky, doporučit řešení k odstranění nedostatků a přispívat tím ke zlepšování stavu veřejných financí a hospodaření s majetkem státu. Současně byl veden snahou zvyšovat efektivnost kontrolní činnosti. Tomu odpovídaly také opatření a organizační změny, které NKÚ realizoval v roce 2015. Jejich účelem bylo zefektivnění systému průběžné monitorovací a analytické činnosti a vývoj nových nástrojů pro identifikaci nevhodnosti při nakládání s veřejnými prostředky. Dalším cílem bylo posílení kontrol zaměřených na posuzování účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti nakládání s prostředky státu. Naplňuje tím svou strategii na období let 2014–2017, kterou si v roce 2014 vytyčil.

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2015 vycházely v převážné míře z podnětů vzniklých na základě výsledků vlastní nezávislé monitorovací a analytické činnosti NKÚ. V přípravě plánu na rok 2015 byly využity tři podněty zaslané kontrolním výborem Parlamentu ČR v roce 2014. V průběhu roku 2015 NKÚ obdržel od Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a kontrolního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR celkem tři podněty, z nichž dva využil při přípravě plánu kontrolní činnosti na následující rok 2016.

Plán kontrolní činnosti na rok 2015 přijalo Kolegium NKÚ na svém zasedání dne 20. října 2014. Celkem bylo schváleno 38 kontrolních akcí. V průběhu roku 2015 byla z plánu vyřazena jedna kontrolní akce a další dvě kontrolní akce byly do plánu doplněny na celkový počet **39 akcí**.

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti naplňují působnost, kterou NKÚ vykonává podle ustanovení § 3 a § 4 zákona o NKÚ. V rámci této působnosti byly kontroly zaměřeny na následující prioritní oblasti, které byly na základě identifikovaných rizik shledány jako aktuální a finančně i společensky významné:

- **Plnění příjmů státního rozpočtu a výkon jejich správy**

Kontrolní akce zaměřené na oblast příjmů reagovaly především na zavádění legislativních změn a jejich dopady na příjem státního rozpočtu, na včasnost zavádění nových institutů do praxe,

² INTOSAI je Mezinárodní organizace nejvyšších auditních institucí a NKÚ je jejím členem. Hlavní zásady nezávislosti stanovuje *Mexická deklarace o nezávislosti nejvyšších auditních institucí* schválená XIX. kongresem INTOSAI v Mexiku v roce 2007 jako standard ISSAI 10.

na stále vysoký objem daňových nedoplatků a na rizika spojená nejen s daňovými úniky, ale i s podvody v oblasti spotřebních daní.

- **Výdaje na státní dluh a správa majetkových účastí státu**

V souvislosti se zadlužením státu narůstá počet operací Ministerstva financí /MF/ spojených s obsluhou státního dluhu a související výdaje představují významnou část výdajů státního rozpočtu. Na transparentnost a plnění vlastnických funkcí státu byla zaměřena kontrola problematiky majetkových účastí státu.

- **Modernizace, zefektivnění a transparentnost veřejné správy**

Kontrolní akce v této oblasti cílily na vybrané činnosti veřejné správy týkající se potřeby zefektivnění výkonu veřejné správy, dosažení úspor, zlepšení dostupnosti a transparentnosti služeb veřejné správy. Nedílnou součástí zaměření kontrol byla rovněž riziková problematika elektronizace veřejné správy a účelnost a hospodárnost významných projektů.

- **Hospodaření vybraných organizací**

V rámci kontroly hospodaření vybraných organizací bylo cílem prověřit vybrané náklady zejména s ohledem na jejich účelnost a hospodárnost. Rizikovými oblastmi jsou především smlouvy na externí služby, nájmy a pronájmy majetku, nakládání s nepotřebným majetkem, ale také účelnost a hospodárnost využívání majetku a nákupů vybraných komodit.

- **Dotační politika státu**

V oblasti dotační politiky státu byly ke kontrole zvoleny nástroje a programy s významným společenským dopadem, kterými se stát snaží přispívat k ekonomickému a sociálnímu rozvoji ČR v oblasti politiky zaměstnanosti, k rozvoji veřejných služeb v drážní osobní dopravě, k úsporám energie či k podpoře výzkumu a vývoje.

- **Využití finančních prostředků z fondů EU**

Oblast využití prostředků EU byla opakovaně hodnocena jako problémová, jak vyplynulo z neuspokojivého stavu čerpání prostředků a ztrát části alokovaných prostředků v rizikových operačních programech. Kontroly byly zaměřeny na posouzení dodržení podmínek financování z prostředků EU, účelnosti a hospodárnosti využití prostředků a dosažení cílů vybraných programů a politik.

- **Významné investiční programy a akce státu**

V oblasti financování významných investičních programů a akcí státu byla zařazena řada kontrolních akcí, které byly zacíleny na prověření systémové podpory státu a plnění cílů v rámci významné dopravní infrastruktury dálnic a železnic, infrastruktury vodovodů a kanalizací a další infrastruktury, bytové politiky a odstraňování ekologických škod.

- **Výkaznictví státu**

Ve vazbě na účetní předpisy zavedené v rámci reformy účetnictví státu byly kontrolní akce zaměřeny na ověření účetních závěrek, závěrečných účtů kapitol a údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu /SR/ u vybraných účetních jednotek. Cílem bylo rovněž posouzení nastavení účetní regulace, které bylo v některých oblastech vyhodnoceno jako rizikové z hlediska spolehlivosti údajů pro monitorování a řízení veřejných financí.

Přehled kontrolních akcí zařazených do PKČ na rok 2015 a jejich časové harmonogramy jsou uvedeny v příloze č. 1. Jednotlivé kontrolní akce byly v souladu s časovým plánem zahajovány postupně v průběhu roku 2015. V závislosti na termínu zahájení a délce kontrolních akcí jsou plánovány termíny ukončení, tj. schválení kontrolních závěrů kontrolních akcí, v roce 2015 a 2016.

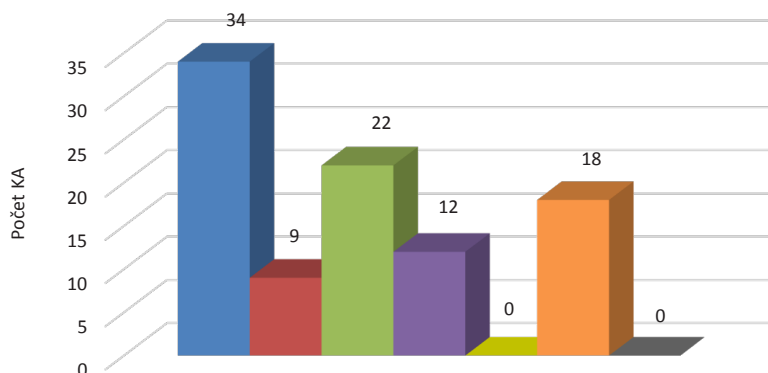
2. Výsledky kontrolní a analytické činnosti v roce 2015

Zhodnocení činnosti NKÚ uvedené v této kapitole vychází zejména z výsledků kontrolních akcí ukončených v roce 2015, z poznatků vyplývajících ze stanoviska NKÚ ke zprávě o plnění státního rozpočtu, ze stanoviska k návrhu státního závěrečného účtu /SZÚ/, ze zprávy o finančním řízení prostředků Evropské unie v ČR /EU report/, jakož i z dalších poznatků z analytické činnosti NKÚ.

V roce 2015 bylo ukončeno celkem **36 kontrolních akcí**, z toho 28 akcí bylo zahájeno podle plánu kontrolní činnosti v roce 2014 a osm akcí v roce 2015. V rámci ukončených kontrolních akcí byl v souladu s předmětem a cíli kontrol prověřen majetek a finanční prostředky u **207 kontrolovaných osob** a jejich vnitřních organizačních složek /kontrolované osoby/. U všech kontrolovaných osob byly pořízeny kontrolní protokoly, na jejichž základě byly vypracovány kontrolní závěry. Počet kontrolovaných osob odpovídá zaměření kontrol především na úroveň řídicích a kontrolních systémů. Přehled kontrolních akcí, které byly ukončeny v roce 2015, je uveden v příloze č. 2.

Prostřednictvím provedených kontrolních akcí NKÚ plnil svou zákonnou působnost. Jaká byla struktura zaměření kontrolních akcí ukončených v roce 2015 podle pokrytí jednotlivých segmentů působnosti dle ustanovení § 3 odst. 1 a 3 zákona o NKÚ, znázorňuje graf č. 1. K tomu je třeba doplnit, že každá kontrolní akce plnila současně více segmentů.

Graf č. 1: Počet kontrolních akcí podle segmentů působnosti NKÚ v roce 2015

Dle ustanovení § 3 odst. 1 zákona o NKÚ vykonává Nejvyšší kontrolní úřad kontrolu:

- a) hospodaření se státním majetkem a finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob s výjimkou prostředků vybíraných obcemi nebo kraji v jejich samostatné působnosti
- b) státního závěrečného účtu

- c) plnění státního rozpočtu

- d) hospodaření s prostředky, poskytnutými České republice ze zahraničí, a s prostředky, za něž převzal stát záruky

- e) vydávání a umořování státních cenných papírů

- f) zadávání státních zakázek

- Dle ustanovení § 3 odst. 3 zákona o NKÚ vykonává Úřad kontrolu hospodaření České národní banky v oblasti výdajů na pořízení majetku a výdajů na provoz České národní banky.

Z uvedeného grafu vyplývá, že téměř všechny ukončené kontrolní akce v roce 2015 zasahovaly kontrolní působnost podle písm. a) – konkrétně hospodaření s majetkem státu – a že většina akcí se rovněž týkala plnění působnosti v oblasti písm. c), tj. plnění státního rozpočtu. Polovina kontrolních akcí zahrnovala část působnosti týkající se zadávání státních, resp. veřejných zakázek dle písm. f). Z toho je zřejmé prioritní zaměření kontrol. V roce 2015 nebyla provedena žádná kontrolní akce týkající se vydávání a umořování státních cenných papírů dle písm. e) ani kontrola České národní banky dle § 3 odst. 3. Jedná se o specifické oblasti, které NKÚ kontroluje v delších časových intervalech.

A jaký byl rok 2015 z hlediska výsledků práce NKÚ? Jak již bylo uvedeno, hlavním úkolem našeho úřadu je přinášet objektivní a nezávislý obraz hospodaření státu. V tomto ohledu lze činnost NKÚ hodnotit úspěšně – podle mnoha systémových zjištění, doporučení a dalších výstupů činnosti, které byly v roce 2015 zveřejněny, se NKÚ podařilo nalézt a ukázat významné příčiny nehospodárnosti státu. NKÚ tím poskytl důležitou zpětnou vazbu, aby mohly být uskutečňovány nezbytné kroky tam, kde se státu zcela nedaří naplňovat nezastupitelnou roli v zajišťování služby státu ve prospěch občanů.

Problémy státu jako hospodáře s veřejnými prostředky byly shledány ve všech segmentech, které byly prověřovány dle působnosti NKÚ. Z vyhodnocení výsledků uplynulého roku a z porovnání výsledků z předchozích let vyplývá, že se některé negativní jevy v hospodaření státu stále opakují. Z dlouhodobějšího pohledu je zřejmé, že existují významné systémové nedostatky, které zapříčiňují to, že stát není schopen přinášet vyšší hodnotu za peníze občanů. Jak bude rozvedeno v dalších částech výroční zprávy, největší nedostatky včetně jejich příčin lze identifikovat zejména v následujících činnostech:

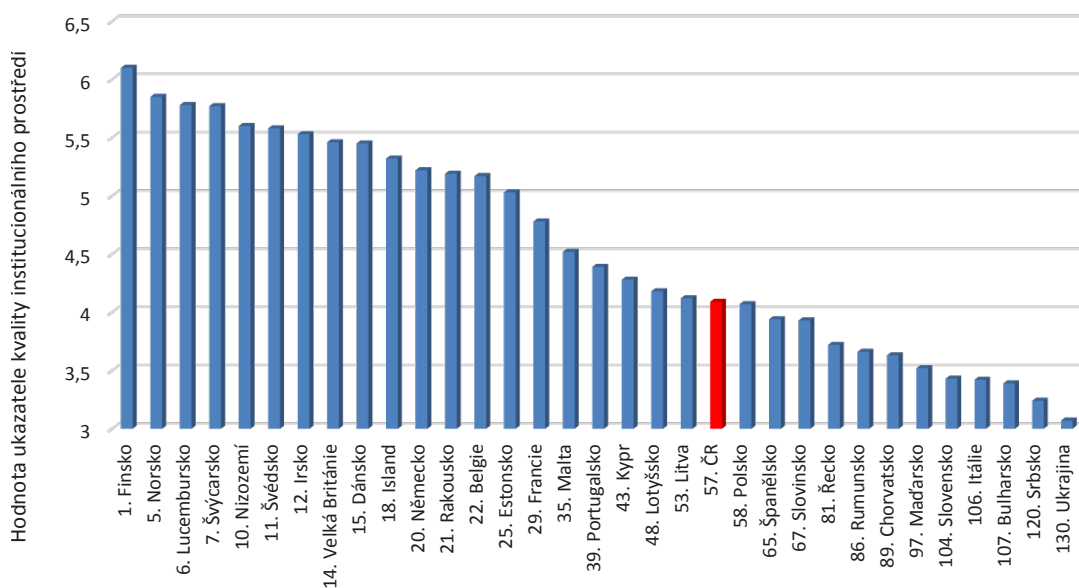
- **způsob rozpočtování státu,**
- **plnění příjmů státu,**
- **plánování, koordinace, řízení a kontrola zajištění cílů politik,**
- **fungování programových nástrojů k realizaci cílů politik,**
- **vyhodnocování hospodárnosti při nakládání s veřejnými prostředky,**
- **péče o majetek státu,**
- **využívání ekonomického potenciálu zadávání veřejných zakázek,**
- **využití finančních zdrojů, zejména ze zahraničí,**
- **realizace opatření k nápravě nedostatků.**

Státu se dlouhodobě nedaří především při plánování rozpočtu, plnění jeho příjmů a výdajů a při realizaci politik, kterými by měly být naplněny potřebné cíle státu v oblastech, které nemůže zabezpečovat soukromý sektor. Chybí morálka dodržování pravidel a kultura účelného řízení a kontroly, které by u každé vydané koruny zajistily, že ji stát vydává rozumně, tj. že získává adekvátní hodnotu za vynaložené prostředky. Příčinou nedosažení cílů a efektů je v řadě případů absence dodržování základních zákonných pravidel a postupů dobré praxe pro nakládání s veřejnými prostředky. Je také evidentní, že není dostatečně vyvozována odpovědnost příslušných osob. Při kontrolních akcích NKÚ rovněž zjišťuje, že se některé negativní jevy nezdědky opakují. Tyto případy svědčí o formalismu v přijímání opatření k nápravě nedostatků po ukončení kontrolních akcí, která nejsou ve výsledku fakticky nebo účinně zavedena.

Je zřejmé, že dlouhodobé nedostatky v hospodaření státu ČR neprospívají a jsou brzdou jejího dalšího rozvoje. Lze to dokumentovat např. i z hlediska aktuální pozice ČR v mezinárodním srovnání konkurenceschopnosti, která je ovlivňována také efektivitou výkonu veřejné správy. ČR v roce 2015 zaujímal v mezinárodním srovnání v oblasti konkurenceschopnosti podle globálního indexu konkurenceschopnosti (GCI) Světového ekonomického fóra 31. pozici ze 140 hodnocených zemí. Za jednu z nejslabších oblastí je přitom považováno právě institucionální prostředí ČR. V této oblasti zaujímal ČR v roce 2015 podle příslušného ukazatele 57. pozici (viz graf č. 2). Nejproblematictějšími faktory jsou podle Světového ekonomického fóra zejména korupce a vysoká míra neefektivní vládní byrokracie.

Graf č. 2: Pozice vybraných evropských států v mezinárodním srovnání podle kvality institucionálního prostředí

Výsledné pořadí vybraných států podle hodnoty ukazatele

Zdroj: *The Global Competitiveness Report 2015–2016*; World Economic Forum 2015.

Následující částí výroční zprávy proto uvádí zejména významné systémové nedostatky, které jsou dle názoru NKÚ hlavními příčinami přetrvávajících nedostatků v hospodaření státu, které je třeba řešit.

2.1 Rozpočtová politika státu – faktory a důsledky nízké motivace k ekonomickému chování

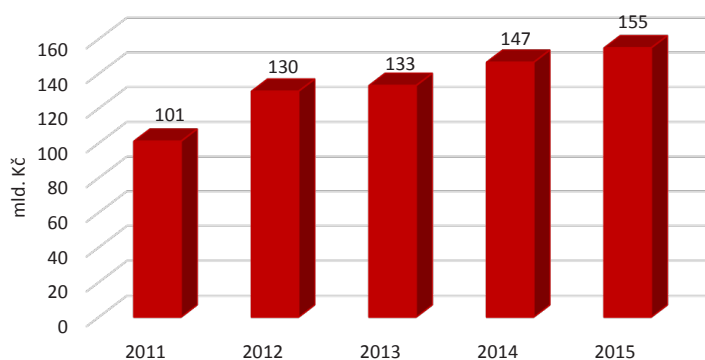
Faktory ovlivňující současný stav nakládání s veřejnými prostředky lze najít v první řadě ve způsobu rozpočtování příjmů a výdajů státu a způsobu využívání zdrojů. NKÚ ve svém stanovisku ke zprávě o plnění státního rozpočtu a ve stanovisku k návrhu státního závěrečného účtu opakovaně upozorňoval na některé problémy související s rozpočtovou politikou. Např. ze stanoviska NKÚ k návrhu SZÚ za rok 2014 vplynuly mj. tyto problémy:

- vysoký počet změn rozpočtu dokládající nedostatečnou schopnost některých správců kapitol řádně plánovat potřeby a zdroje;
- nedostatky ve výběru některých daní, vysoký objem daňových nedoplatků a nedostatečné potírání daňových úniků;
- růst nároků z nespotřebovaných výdajů, který nepřispívá ke snižování výdajů SR a jeho schodku;
- nízká funkčnost systémů programového financování významných politik státu s vlivem na účinnost plnění cílů a rozpočtu;
- významné nedostatky v čerpání a využití zdrojů poskytnutých ČR z rozpočtu EU, které mají negativní vliv na SR;
- nedodržování rozpočtových pravidel mající vliv na účelnost, hospodárnost a efektivnost výdajů SR.

Odrazem nedostatků v sestavování a plnění rozpočtu je rostoucí stav nároků z nespotřebovaných výdajů /NNV/ minulých let. Tyto nároky k 1. 1. 2015 dosáhly částky téměř **155 mld. Kč** a vytvářejí

riziko pro čerpání výdajů SR v dalších letech. Vývoj nároků v letech 2011–2015 znázorňuje graf č. 3. K jejich každoročně narůstající výši podle NKÚ přispívá neprovázanost procesu přípravy návrhu SR, kdy je přečeňována skutečná výdajová potřeba kapitol při souběhu možnosti zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů v daném rozpočtovém roce. Také skutečné úspory výdajů (vzniklé optimalizací provozních nákladů, snížením nabídkových cen z tendrů veřejných zakázek, revitalizací nemovitostí nebo úsporou energií) v kapitolách SR se stávají součástí nových NNV, a to aniž by byly vytvářeny za účelem zajištění konkrétních výdajů pro následující rozpočtové období. Je evidentní, že takto vzniklé úspory, zejména v neprofilujících výdajích, by měly více přispívat k vyšší efektivitě hospodaření s rozpočtovými prostředky ve smyslu snižování výdajů SR a jeho schodku. Ve skutečnosti je jejich působení opačné.

Graf č. 3: Vývoj výše nároků z nespotřebovaných výdajů k 1. 1. daného roku

Zdroj: Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2014.

Jak bude podrobněji doloženo v následujících částech výroční zprávy, na příjmové straně rozpočtu upozorňuje NKÚ na dlouhodobé problémy spojené zejména s výběrem daně z přidané hodnoty /DPH/ a spotřebních daní a se schopností snižovat daňové nedoplatky jinými způsoby než jejich odpisem pro nedobytnost.

V dalších částech výroční zprávy bude ukázána řada příkladů, kdy sestavování rozpočtu výdajů a jeho plnění není účinně vázáno na konkrétní cíle politik tak, aby bylo motivující pro jednotlivé správce kapitol. Rozpočet je v řadě případů pouze formálním rámcem, na což NKÚ opakovaně upozorňuje např. při kontrolách v oblasti financování programů. Samostatnou kapitolu představuje využití prostředků ze zdrojů EU, kdy vlivem komplikovaného systému implementace a pouze částečné účinnosti řídicích a kontrolních systémů některých programů dochází k nedočerpání značné části alokovaných prostředků nebo realizaci neúčelných a neekonomických projektů, což má negativní dopad na SR (např. v podobě plného financování namísto spolufinancování ze SR, vratek apod.).

V rozpočtech programů dochází k častým změnám v důsledku nedostatků v koncepci, plánování, řízení a kontrole politik, ale také v důsledku častých změn rozhodnutí negujících předchozí kroky nebo v důsledku netransparentních postupů. Výdej veřejných prostředků v rámci programů není pokaždé doložen vyhodnocením ekonomicky nejvýhodnějšího řešení. A zadávání veřejných zakázek není vždy nástrojem k realizaci nejvýhodnějšího řešení pro stát. Dochází opakovaně k úhradám neúčelných a neekonomických služeb nebo nákupům nepotřebného majetku.

V sestavování a plnění rozpočtu tak lze shledat řadu znaků institucionálního způsobu rozpočtování vázaného prioritně na úhradu nákladů, nikoli na úhradu řádně zdůvodněných, naplánovaných a realizovaných potřeb. Rozpočet není výkonově orientován, což je podle NKÚ jednou z hlavních příčin neefektivní správy.

Nedodržování rozpočtových pravidel se každoročně promítá do významně vysoké částky, kterou NKÚ sděluje v oznámeních o porušení rozpočtové kázně příslušným správcům daní. Jen za rok 2015 byla zaslána oznámení s objemem porušení dosahujícím výše až **3 mld. Kč**.

Příkladem formálnosti rozpočtu, netransparentního rozhodování a porušování pravidel pro výdaje státního rozpočtu mohou být nedostatky zjištěné v KA č. 14/14, která byla zaměřena na postupy MF při sestavování rozpočtu kapitoly 398 – Všeobecná pokladní správa /VPS/ včetně provádění změn rozpočtu a čerpání vybraných výdajů této kapitoly.

- U prostředků v objemu **2,3 mld. Kč** NKÚ konstatoval, že nesplňovaly požadavek všeobecného charakteru a patřily do působnosti správců jiných kapitol státního rozpočtu. Dále u prostředků v objemu **443 mil. Kč** uvolněných z vládní rozpočtové rezervy NKÚ zjistil, že neodpovídaly určení vládní rozpočtové rezervy podle příslušných ustanovení rozpočtových pravidel nebo že MF před jejich uvolněním neověřilo, zda správce kapitoly nemohl zajistit úhradu provedením opatření ve své kapitole. Obdobné nedostatky však NKÚ zjistil již v KA č. **06/24**³, MF tak nezajistilo adekvátní nápravu ani za osm let od ukončení této kontroly.

NKÚ v případě dvou programů financovaných z kapitoly VPS dále zjistil, že výdaje překročily hranici **5 mld. Kč** a výši účasti státního rozpočtu na financování těchto programů měla podle rozpočtových pravidel schválit vláda. Jeden z programů navíc svou náplní patřil do okruhu působnosti jiné kapitoly SR. Dokumentaci druhého programu schválilo MF v rozporu s pravidly stanovenými rozpočtovým výborem PS PČR tak, že o použití finančních prostředků mohl rozhodovat i sám ministr financí, což pokládá NKÚ za netransparentní.

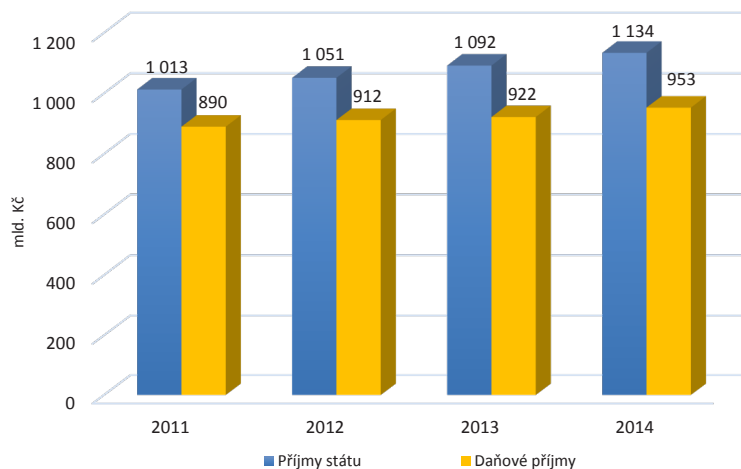
NKÚ zjistil, že MF rozpočtovými opatřeními, kterými převádělo prostředky z jiných kapitol SR, navýšilo výdaje kapitoly VPS celkem o **2,8 mld. Kč**. Největší objem prostředků ve výši **2 mld. Kč** přesunulo MF z kapitoly *Státní dluh*. Vzhledem k výši prostředků uvolněných z kapitoly VPS vyhodnotil NKÚ navýšování rozpočtu výdajů za nadbytečné, zejména převod **2 mld. Kč** z kapitoly *Státní dluh*, které tak MF nepoužilo ke snížení schodku státního rozpočtu.

2.2 Příjmy státu – nedostatky ve výběru a správě daní

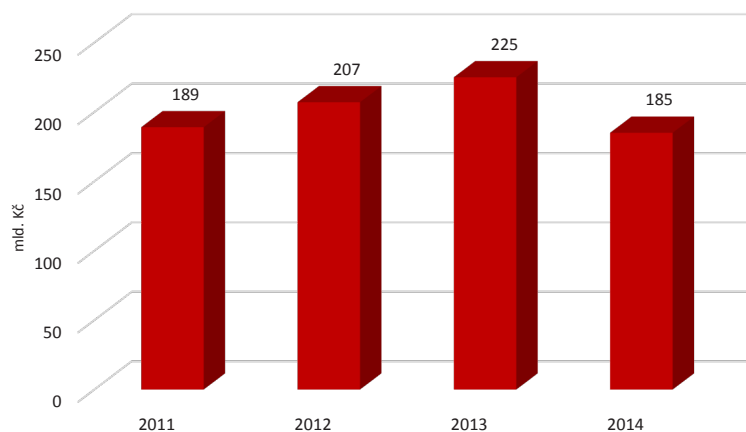
Na to, aby stát byl schopen plnit svou úlohu v zajišťování služby občanům, potřebuje mít prostředky. Dlouhodobě se ukazuje, že jednou z nejproblematičtějších oblastí v naplňování příjmů státu jsou daňové příjmy. Na vysoký objem daňových nedoplatků a problémy v boji s daňovými úniky a podvody upozorňuje NKÚ opakovaně prostřednictvím svých kontrolních závěrů i stanovisek k návrhům SZÚ.

Graf č. 4 ukazuje vývoj příjmů státního rozpočtu a daňových příjmů v letech 2011–2014. Je evidentní, že daňové příjmy představují nejvýznamnější část příjmů státního rozpočtu (přes 80 %) a že výše daňových nedoplatků je dlouhodobě vysoká. Objem kumulovaných daňových nedoplatků v letech 2011–2014 znázorňuje graf č. 5.

³ Kontrolní závěr z KA č. 06/24 – *Prostředky státního rozpočtu zahrnuté do kapitoly Všeobecná pokladní správa* byl zveřejněn v částce 2/2007 *Věstníku NKÚ*.

Graf č. 4: Příjmy SR a daňové příjmy v letech 2011–2014

Zdroj: Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2014.

Graf č. 5: Objem kumulovaných daňových nedoplatků v letech 2011–2014

Zdroj: Návrh státního závěrečného účtu ČR za rok 2014.

Podle návrhu SZÚ za rok 2014 objem daňových nedoplatků dosáhl na konci roku 2014 výše **185 mld. Kč**, což byl pokles o téměř **40 mld. Kč** oproti údajům za předchozí rok. Na snížení objemu nedoplatků však měl největší vliv odpis pohledávek pro nedobytnost. U orgánů Finanční správy ČR, které evidují největší objem nedoplatků, měl zásadní vliv na snížení objemu jejich odpis pro nedobytnost ve výši téměř **72 mld. Kč**, což bylo o **47 mld. Kč** více než v roce 2013. Podle návrhu SZÚ vybraly a vymohly orgány Finanční správy ČR v roce 2014 nedoplatky ve výši **11 mld. Kč**, z toho vymáhacími úkony **3,8 mld. Kč**.

Správa daně z přidané hodnoty a spotřebních daní byla ovlivňována zejména těmito faktory:

- některá nová opatření nepřinesla očekávané efekty pro správu těchto daní;
- některá opatření k účinnějšímu výběru daně z přidané hodnoty byla do praxe zaváděna opožděně a účinnost některých opatření negativně ovlivnila jejich nedostatečná kontrola;
- vyhodnocování účinnosti nových nástrojů bylo nedostatečné.

V roce 2015 byly ukončeny dvě kontrolní akce zaměřené na nejproblematictější část daňových příjmů, která je v posledních letech spojována s nejvyšším objemem daňových nedoplatků, úniků i nezákonného jednání. Jednalo se o kontrolu správy daně z přidané hodnoty a dopadů legislativních změn v oblasti DPH na příjmy státního rozpočtu (KA č. 14/17) a kontrolu správy spotřební daně /SPD/ z lihu a tabákových výrobků (KA č. 14/28).

- Při KA č. **14/17** NKÚ konstatoval, že nové mechanismy, které byly do správy DPH zaváděny prostřednictvím legislativních změn, nepřinesly v kontrolovaném období let 2011–2013 očekávané efekty ve vyšším výběru DPH, snížení daňových úniků, a tedy ani snížení mezery DPH, tj. rozdílu mezi teoretickým a skutečným výběrem DPH. Podle výpočtu NKÚ byla míra daňových úniků v ČR v roce 2013 měřená mezerou DPH 25,7 % a dosáhla **105 mld. Kč**. Od roku 2011 mezera DPH stále roste a podle údajů Evropské komise se pohybuje nad evropským průměrem. Negativní dopad na dosažení očekávaných efektů měly vnější faktory i vlastní činnost Finanční správy ČR. Metodickou a technickou přípravu nových opatření negativně ovlivnilo například to, že novely zákona o DPH nabývaly účinnosti několik dní po svém schválení a nabytí platnosti. Např. nastavení krátké lhůty pro ověření bankovních účtů plátců způsobilo, že v zákonem stanoveném termínu nebyly zveřejněny všechny účty, kterých bylo 518 tisíc.

Zavedení režimu přenesení daňové povinnosti u vybraných komodit mělo pozitivní dopad na snížení daňových úniků, kdy poskytovatel plnění nepřiznal nebo neuhradil daň a příjemce uplatnil nárok na odpočet daně. Účinnost tohoto režimu však snížila jeho nedostatečná kontrola. Pro režim přenesení daňové povinnosti, který byl pro jednu komoditu zaveden již v roce 2006, Generální finanční ředitelství /GFŘ/ instalovalo do informačního systému ADIS automatizovaný systém pro porovnávání údajů z výpisů z evidence teprve v roce 2013 a nezajistilo, aby systém finanční úřady využívaly. NKÚ přitom zjistil rozdíly v hodnotách plnění vykázaných příjemci a poskytovateli v období od dubna 2011 do června 2014 ve výši až **14 mld. Kč**. Za zásadní považuje NKÚ také skutečnost, že GFŘ neprovádělo analýzy účinnosti nových institutů a nevyhodnocovalo ani jejich využívání při správě daně. V ročních zprávách o činnosti Finanční správy ČR nebo v komentářích ke státnímu závěrečnému účtu GFŘ zveřejňovalo pouze informaci o pozitivním dopadu zavedených institutů nepodepřenou žádnými údaji. Vláde a zákonodárnému sboru tak chyběla zpětná vazba, která by jim umožnila adekvátní a včasnou reakci.

- Nedostatky v účinnosti právní úpravy a postupů správců daně při výběru a správě SPD z lihu a tabákových výrobků byly zjištěny kontrolní akcí č. **14/28**. NKÚ se zaměřil na období let 2011 až 2014 a zjistil, že cíl správy SPD z lihu správně zjistit a stanovit daň nebyl dlouhodobě dosahován. Dle propočtů Generálního ředitelství cel /GRČ/ nebylo v důsledku daňové mezery ročně naplněno inkaso SPD z lihu o cca **1–2 mld. Kč**. NKÚ konstatoval, že příčinou byla nedostatečná právní úprava, nedostatky při kontrole denaturace lihu a nedostatky vnitřního kontrolního systému Celní správy ČR.

Rovněž v oblasti výběru spotřební daně z tabákových výrobků NKÚ vyhodnotil, že právní úprava distribuce tabákových výrobků při změně sazby daně byla nekoncepční, a to až do novely zákona o SPD účinné od prosince 2014. Předchozí právní úprava umožňovala předzásobení tabákovými výrobky se „starou“ sazbou SPD, čímž došlo v letech 2012–2014 ke snížení očekávaných příjmů státního rozpočtu dle kvalifikovaného odhadu NKÚ o cca **1,4 mld. Kč**. Celní správa ČR navíc oprávněnost uplatnění staré (nižší) sazby daně nekontrolovala.

Opatření zavedená po tzv. metanolové a lihové kauze, tj. po roce 2012, nezajišťovala prodej nezávadných a zdaněných lihovin a stále nejsou zcela účinná. Např. zavedení nového vzoru kontrolních pásek pro označování lihovin nebylo plnohodnotným nástrojem pro kontrolu nakládání s lihem a zabezpečení prodeje nezávadného lihu. Funkci ochrany spotřebitele plní nová kontrolní páska jen omezeně, neboť daňové subjekty nemají povinnost evidovat individuální kódy všech kontrolních pásek. Registr kontrolních pásek postrádá smysl, protože neeviduje individuální kódy kontrolních pásek označených jako ztracené nebo zničené, kterých dle záznamů GRČ bylo v březnu 2015 celkem **3,9 mil. ks**. Jedná se o kontrolní pásky, které jsou rizikové, protože mohou být zneužity k prodeji lihovin vyrobených z nezdaněného lihu. Dalšími nástroji, které nepřinesly očekávaný efekt, bylo plošné zavedení povinnosti vybavit místa značení lihovin sledovacím zařízením nebo zařazení prodeje lihu mezi koncesované živnosti. Podle NKÚ neměly celní úřady v době kontroly komplexní přehled o legálních prodejních místech lihovin.

Výstupy kontrolních akcí NKÚ jsou nezávislým a kritickým pohledem na vlastní převážně kladné hodnocení své činnosti finanční a celní správou, které tyto orgány uvedly např. v komentářích v návrhu SZÚ za rok 2014. Měly by přispět k přijetí a realizaci adekvátních opatření příslušných orgánů finanční, daňové a celní správy ke zlepšení činností při plnění významné části příjmů státu. Přestože vláda do konce roku 2015 kontrolní závěry z uvedených akcí neprojednala, NKÚ pozitivně hodnotí, že MF ve svém stanovisku ke kontrolnímu závěru z KA č. 14/17 pro jednání vlády mj. deklarovalo některé kroky, které by měly napomoci zefektivnění správy daňových příjmů a posílení boje proti daňovým únikům. Jedná se např. o zavedení kontrolních hlášení DPH, zpřísnění kritérií pro označení nespolehlivého plátce a zkvalitnění metodické činnosti.

V oblasti DPH došlo od počátku roku 2015 k posílení boje proti daňovým únikům přijetím řady opatření. Byl rozšířen počet druhů plnění, na která je aplikován režim přenesení daňové povinnosti. Od roku 2016 mají všichni plátcí DPH stanovenou novou povinnost zasílat finančním úřadům vybrané údaje z obchodní činnosti v kontrolních hlášeních. Lze předpokládat, že efektivnost kontrolního hlášení bude, stejně jako evidence u režimu přenesení daňové povinnosti, záviset především na kontrolní činnosti správců daně a na podpoře prostřednictvím prostředků informačních a komunikačních technologií /ICT/. Po rozšíření kritérií pro označení nespolehlivým plátcem od října 2014 došlo k významnému nárůstu zveřejněných nespolehlivých plátců, k 6. 1. 2016 jich finanční správa zveřejnila celkem 3 701.

Dlouhodobým trendem je boj s daňovými úniky, který se promítá do zavádění řady nových povinností daňových subjektů. NKÚ ale postrádá komplexní vyhodnocení efektivity těchto změn, které by zohlednilo vyvolané přímé i nepřímé náklady a efekt mrtvé váhy, tj. zda přijatá opatření nevyvolají reakce, které by negativně působily na ekonomické prostředí. Stále přetrvává negativní situace, kdy správu daně představuje především vlastní administrativa při zpracování daňových tvrzení a nejsou plně využívány možnosti informačních technologií, přestože jsou na ně vynakládány nemalé prostředky.

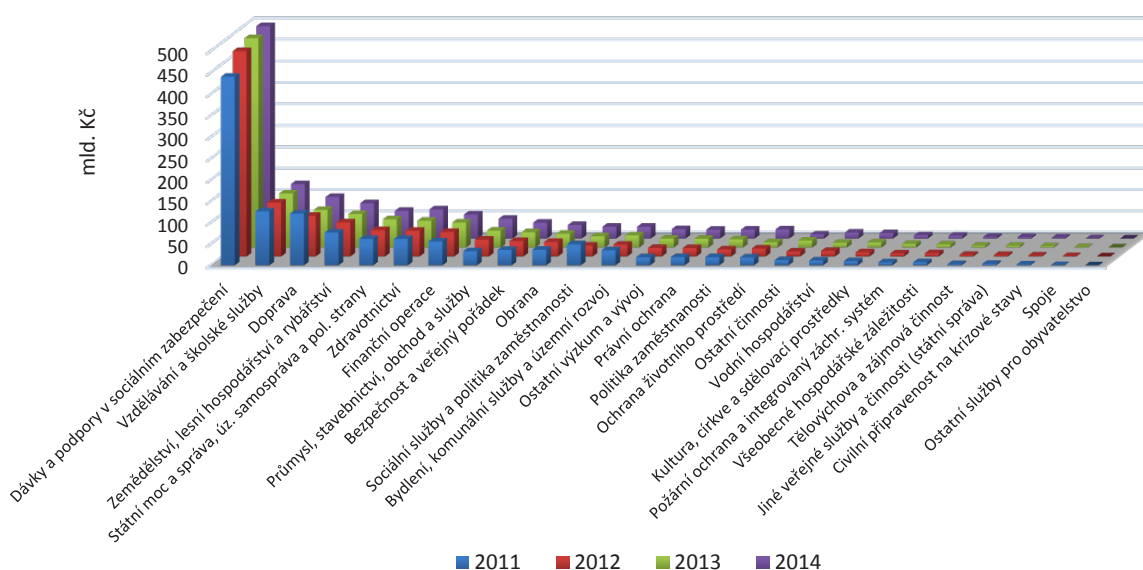
2.3 Výdaje státu – nedostatky řízení a nefunkční nástroje pro efektivní plnění politik státu

Objem veřejných výdajů z dlouhodobého hlediska trvale stoupá. Je to dáno nejen růstem hrubého domácího produktu a souvisejícím zvyšováním objemové stránky rozpočtů, ale také obecně zvyšujícím se podílem veřejných výdajů na národním produktu tak, jak se stát snaží zajišťovat blaho svých občanů. Na místě je ale otázka, co stát za veřejné peníze získává a zda je schopen zajišťovat služby občanům účelně, kvalitně a v odpovídající finanční hodnotě. Nebo jinak řečeno, zda je schopen plnit svou povinnost hospodařit s veřejnými prostředky v souladu se zákony a principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti.

Stát v rámci výdajů kapitol státního rozpočtu a rozpočtů státních fondů na různé politiky vynakládá značné prostředky. Graf č. 6 pro představu znázorňuje, kolik prostředků bylo v letech 2011 až 2014 určeno na různé oblasti a je jich pořadí podle finanční důležitosti. Rozložení je v jednotlivých letech obdobné – nejvyšší objem prostředků je určen na dávky a podpory v sociální oblasti, které jsou většinou mandatorního charakteru. Následovány jsou výdaji státu na vzdělávání, dopravu, zemědělství a další oblasti, ve kterých má exekutiva již zřetelně větší prostor pro optimalizaci využití prostředků.

Graf č. 6: Přehled výdajů kapitol SR a rozpočtů státních fondů v letech 2011–2014 podle odvětví

Zdroj: informační portál MF Monitor; <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/informacni-systemy/iissp--monitor>; odvětvové třídění výdajů podle rozpočtové skladby.

Odhlédneme-li nyní od mandatorních výdajů státu, které trvale rostou co do objemu i podílu na celkových výdajích, je značná část výdajů státu realizována prostřednictvím různých cílově orientovaných programů, intervencí a dotačních titulů v rámci jednotlivých politik, kterými se stát snaží usměrňovat a rozvíjet oblasti, jež považuje za společensky důležité a potřebné. Využívá k tomu různé nástroje, které by měly zajistit dosažení požadovaných cílů. Jedná se zejména o realizaci politik prostřednictvím financování programů, programů spolufinancovaných z prostředků EU a státních fondů.

Z poznatků kontrolních akcí i z dalších výstupů NKÚ lze vyhodnotit, že při vynakládání prostředků státu dochází k obdobným systémovým selháním, která zapříčiňují, že prostředky jsou často vynakládány bez doložení účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti plnění potřeb a cílů státu nebo dokonce v rozporu s těmito požadavky. Velká část typově obdobných negativních zjištění se přitom dlouhodobě opakuje. V rámci nízké účinnosti systémů financování různých programů, akcí nebo projektů tak lze dovodit jisté „schéma nesprávného jednání“, tj. hlavní dlouhodobé příčiny, proč stát není ve výsledku svého konání v různých oblastech efektivní. Jedná se zejména o:

- absenci závazných koncepcí a strategií s identifikací potřeb, zdrojů a priorit;
- nesprávné nastavení cílů a metodiky monitorování jejich plnění;
- nedostatky ve výběru, přípravě a realizaci projektů a akcí ve vztahu k plnění cílů;
- nedostatky v koordinaci, řízení a vyhodnocování výsledků a přínosů projektů a programů;
- nedodržování principů a pravidel financování programů;
- neúčinné systémy finanční kontroly;
- nedodržování pravidel zadávání veřejných zakázek.

Problémy státu v řadě oblastí začínají již v definici potřeb, zdrojů a priorit jednotlivých aktivit, které je třeba realizovat ke splnění cílů. Cíle politik často nejsou nastaveny tak, aby byly vyhodnotitelné, anebo z nich není zřejmý vztah k identifikovaným potřebám. Výběr jednotlivých projektů a akcí není vždy prokazatelně doložen tím, že se jedná o ekonomicky nejvýhodnější řešení vzhledem

k plnění cílů. Realizovány potom mohou být i projekty a akce nepřipravené, nebo dokonce ty, které postrádají smysl využití nebo jsou nehospodárné. Principy řízení a kontroly jsou zvláště závažně porušovány tam, kde není vyhodnocována efektivita vynakládaných prostředků, tj. vztah mezi vynakládanými prostředky a plněním cílů politik.

Nástroje, kterými stát disponuje k plnění potřeb (financování programů, programy spolufinancované z prostředků EU, financování prostřednictvím mimorozpočtových státních fondů), často selhávají. Nejsou pevnými rámci k naplňování cílů státu. Časté porušování zákona o veřejných zakázkách i objem zakázek zadávaných bez soutěže signalizují, že tento institut není vždy využíván k dosažení ekonomicky výhodné ceny. Porušování uvedených principů a pravidel, včetně zákonných, je příčinou, proč dosud nejsou účinnými nástroji řízení a kontroly a zárukou optimálního nakládání s prostředky. Problémy mnohdy tedy nespočívají v absenci pravidel, ale v jejich nedodržení. Je to také důvod, proč stát není schopen zajišťovat služby občanům vždy účelně a v odpovídající hodnotě za peníze.

Následující části výroční zprávy uvádí nejvýznamnější systémové poznatky z kontrolních akcí NKÚ ukončených v roce 2015, které se vážou ke kontrolovaným peněžním prostředkům vynakládaným v rámci vybraných politik státu. Příklady z kontrolních akcí dokládají i výše uvedené dlouhodobé příčiny opakujících se nedostatků při správě veřejných prostředků státem.

2.3.1 Efektivní veřejná správa

Efektivní veřejná správa je jedním z klíčových faktorů, které ovlivňují rozvoj a konkurenceschopnost ČR. Jak již bylo uvedeno, Česká republika v tomto směru zaostává a jako jeden z nejslabších článků je hodnoceno nedostatečné institucionální prostředí. Efektivní veřejná správa se tak stala jednou z priorit vlád ČR. K řešení tohoto problému měla ČR dopomoci meziresortní vládní strategie *Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby – Strategie realizace Smart Administration v období 2007–2015 /SA/*. Hlavním cílem strategie bylo prostřednictvím zefektivnění fungování veřejné správy a veřejných služeb podpořit socioekonomický růst ČR a zvýšit kvalitu života občanů.

NKÚ se v KA č. 14/15 zaměřil na prostředky z národních zdrojů i ze zdrojů EU, které byly určeny k řízení a naplňování této strategie, a vyhodnotil, že za dobu její realizace nedošlo ke zlepšení fungování veřejné správy a veřejných služeb, které by zlepšilo pozici ČR z hlediska mezinárodní konkurenceschopnosti.

- Kontrolované projekty za dobu realizace této strategie v letech 2007–2014 nepřispěly ke zlepšení fungování veřejné správy a veřejných služeb. Ministerstvo vnitra /MV/, které bylo autorem a garantem strategie SA, nedefinovalo konkrétní cílový stav, kterého měla veřejná správa v roce 2015 dosáhnout, a nenastavilo způsob měřitelného hodnocení plnění této strategie. Opakovaně selhávalo meziresortní řízení realizace strategie a koordinace strategických projektů orgánů veřejné správy, které měly zajišťovat poradní orgány vlády a MV. Řízení strategie uvnitř MV rovněž nefungovalo.

NKÚ zjistil, že sedm z osmi kontrolovaných projektů dotovaných z prostředků OP *Lidské zdroje a zaměstnanost /OP LZZ/* nenaplnilo své cíle a nepřispělo k dosažení specifických cílů strategie SA, kterými bylo dosažení efektivnější veřejné správy a snížení nákladů na administrativu. NKÚ konstatoval, že MV a Ministerstvo průmyslu a obchodu /MPO/ u těchto projektů neúčelně vynaložily veřejné prostředky ve výši téměř **227 mil. Kč**. Současně vyhodnotil, že tím došlo také k porušení rozpočtové kázně. V rámci kontrolovaných projektů mělo dojít ke zvýšení kvality projektového či strategického řízení ve vybraných resortech, snížení finančních nároků na chod administrativy či zvýšení transparentního výkonu veřejné správy. Místo toho jejich prostřednictvím jen opakovaně vznikaly metodiky projektového a strategického řízení, které ale neměly reálný dopad.

Financování dalšího rozvoje a zefektivnění veřejné správy pokračuje v podobě nové vládní strategie s názvem *Strategický rámec rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014–2020*, která přímo navazuje na strategii SA. NKÚ v této oblasti formuloval doporučení ke zlepšení v oblastech zajištění funkční komunikace mezi odpovědnými orgány, realizace projektů v souladu s cíli strategie i operačních programů a při zajištění metodické a informační podpory projektů. Realizace těchto doporučení může významně přispět k úspěšnému naplnění cílů v programovém období 2014–2020.

Elektronizace veřejné správy

S potřebou zvýšení efektivity veřejné správy a poskytování veřejných služeb úzce souvisí rovněž elektronizace veřejné správy. NKÚ této oblasti věnuje systematickou pozornost a opakovaně upozorňuje na problémy, které je potřeba řešit. Přestože v této oblasti stát vynakládá značné výdaje, nadále selhává koncepční a strategické řízení, koordinace mezi resorty, zajištění ekonomické výhodnosti zvolených řešení, účelnost využití a hospodárnost výdajů na provoz. Problematický podíl veřejných zakázek zadávaných bez soutěže vede k závislosti na jednom dodavateli, nevýhodnému postavení pro stát jako provozovatele informačních a komunikačních systémů a nevhodným úhradám s tím souvisejícím.

Závažné nedostatky byly zjištěny i v KA ukončených v roce 2015, když NKÚ kontroloval:

- výstavbu, provoz a využívání služeb datových center (KA č. **14/20**),
- projekty elektronizace veřejné správy v gesci MV (KA č. **15/03**),
- projekty ICT v kapitole Ministerstva životního prostředí /MŽP/ (KA č. **14/12**).

Příkladem dokumentujícím nesprávné postupy při elektronizaci veřejné správy, včetně příčin a důsledků nevhodnosti v této oblasti, mohou být výsledky KA č. 14/20. Datová centra jsou jednou z významných součástí bezpečného a spolehlivého provozu informačních systémů veřejné správy. NKÚ se zaměřil na strategii a koordinaci jejich výstavby, rozvoje a využívání. Dále prověřil výstavbu a provoz datového centra využívaného resortem MF v rámci státního podniku Státní tiskárna cenin /STC/, jehož je zakladatelem. Přitom bylo zjištěno:

- Výstavba, rozvoj a využívání datových center probíhaly nekoordinovaně. Ani v novém *Strategickém rámci rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014–2020*, který rozdělil kompetence v oblasti ICT mezi MV a MF, není konkrétní stanovení koordinace budování datových center pro provoz informačních systémů veřejné správy ani pravidla jejich využívání. Navíc dosud neexistují pravidla pro přechod veřejné správy do datových center provozovaných Českou poštou a STC. MV se k projektům budování datových center STC nevyjádřilo, čímž neuplatnilo svou koordinační roli, kterou má plnit dle kompetenčního zákona.

MF budovalo datové centrum pro své potřeby prostřednictvím STC. Celkové náklady na přípravu a realizaci stavby datového centra činily **386 mil. Kč**. Přitom MF využilo toto datové centrum pouze pro provoz několika vybraných informačních systémů, a tím nenaplnilo původně zamýšlený účel využití tohoto datového centra v rámci celého resortu. Jeho celková obsazenost byla jen cca 50 %. STC poskytuje MF služby datového centra od roku 2009 zejména za účelem provozu státní pokladny a zajišťuje s ní související služby *Service Desk*. O ekonomičnosti provozu nesevředly, že na zajištění poskytování těchto služeb měly významný podíl subdodavatelské společnosti. MF uzavřelo dvě smlouvy v režimu utajení s využitím výjimky ze zákona o veřejných zakázkách. Za pět let MF vyplatilo STC za tyto služby téměř **1,2 mld. Kč**, za které STC vyplatila subdodatelům **760 mil. Kč**, což je 66 % z částky, kterou STC obdržela od MF. Navíc pro zajištění chodu služeb datového centra a z důvodu splnění nařízení vlády o snižování počtu zaměstnanců převedlo MF část svých zaměstnanců do STC. Následně za jejich služby platilo více než dvojnásobné částky jejich mzdy, kterou těmto zaměstnancům vyplácela STC, což NKÚ vyhodnotil jako nevhodný postup MF. V letech 2004–2014 zaplatilo MF za zaměstnance STC celkem **254 mil. Kč**.

Rovněž výsledky dalších kontrolních akcí potvrdily obdobné nedostatky v úrovni strategického a projektového řízení, které měly negativní vliv na ekonomickou výhodnost realizovaného řešení:

- V KA č. **15/03** zaměřené na výstavbu a provoz komunikační infrastruktury veřejné správy NKÚ konstatoval, že MV nemá vládou ČR schválený záměr rozvoje komunikační infrastruktury veřejné správy, na základě kterého by mohlo dlouhodobě systematicky plánovat a řídit investice v této oblasti. Dva ze čtyř kontrolovaných projektů nebyly připraveny, realizovány a řízeny způsobem zajišťujícím jejich úspěšné dokončení v souladu s časovým plánem. Z přibližně **700 mil. Kč** kontrolovaných výdajů MV zjistil NKÚ u **391 mil. Kč** porušení zákona o veřejných zakázkách. Zjištění se týkala zakázek spolufinancovaných z prostředků EU, což představuje riziko vzniku nezpůsobitelných nákladů. MV rovněž nevyhodnocovalo ekonomickou výhodnost přesunu služeb ICT s vybranými zaměstnanci na státní podnik Česká pošta, který MV zahájilo v roce 2009. Do konce roku 2013 se předpoklad ekonomické výhodnosti u kontrolovaných služeb nenaplnil a v roce 2014 došlo ke snížení ceny služeb o pouhých 2 %. NKÚ upozornil v kontrolním závěru také na to, že MV nezajistilo dostatečnou bezpečnost a ochranu stávajícího centrálního místa služeb a své integrované telekomunikační sítě.
- Nedostatky v koncepčním řízení a koordinaci projektů v oblasti ICT v resortu MŽP, nevyhodnocování hospodárnosti jejich provozu, datovou nekompatibilitu a duplicity s negativním vlivem na provozní výdaje, nevhodnost a neúčelnost jednoho z kontrolovaných projektů zjistil NKÚ také při KA č. **14/12**. Tato kontrola potvrdila, že v případě některých informačních systémů přetrvává smluvní závislost na jediném dodavateli, což vede k riziku, že veřejná zakázka nebude realizována nejhospodárnějším způsobem.

S ohledem na výše uvedená závažná zjištění v oblasti elektronizace veřejné správy a jejich dopady je nezbytné, aby byla realizována legislativní a technicko-administrativní opatření, která budou podporovat efektivní využívání státního majetku při zajišťování strategických zájmů a potřeb kritické infrastruktury státu s možností realizace horizontální a vertikální spolupráce veřejných zadavatelů při zadávání veřejných zakázek. NKÚ proto pozitivně vnímá úkol uložený usnesením vlády č. 996 v prosinci 2015 ministři vnitra, ministři financí a ministryni pro místní rozvoj na základě kontrolního závěru č. **14/20, aby do konce roku 2016 navrhli opatření ke zlepšení v této oblasti.**

2.3.2 Vzdělávání a podpora vědy a výzkumu

Vzdělávání a podpora vědy a výzkumu patří mezi klíčové oblasti vládní politiky, kterými vláda usiluje o podporu společenského a hospodářského rozvoje a zvýšení konkurenceschopnosti ČR. Jádrem strategie *Evropa 2020*, kterou se ČR zavázala plnit, je vytvoření inteligentní a udržitelné ekonomiky, která podporuje sociální začleňování. Vzdělávání, stejně jako věda, výzkum a inovace proto patří mezi pět základních cílů této strategie⁴. Výdaje v této oblasti hrazené z národních i evropských prostředků jsou z důvodu společenské a finanční významnosti i potenciálních rizik předmětem řady kontrolních akcí NKÚ. V roce 2015 byly provedeny kontrolní akce zaměřené na:

- infrastrukturu pro výuku na vysokých školách hrazenou z operačního programu *Výzkum a vývoj pro inovace* /OP VaVpl/ (KA č. **14/22**);
- národní projekty realizované v rámci operačního programu *Vzdělávání pro konkurenceschopnost* /OPVK/ (KA č. **14/24**);
- udržitelnost projektů realizovaných v rámci *Integrovaného operačního programu* /IOP/, OP VaVpl a OPVK (KA č. **15/06**).

⁴ Základními oblastmi jsou: 1. zaměstnanost; 2. výzkum, vývoj a inovace; 3. změna klimatu a energetika; 4. vzdělávání; 5. chudoba a sociální vyloučení.

Přestože došlo ke zlepšení infrastruktury pro výuku na vysokých školách i materiálně technických podmínek v dalších institucích vědy a výzkumu, výsledky kontrol ukázaly řadu závažných nedostatků systémového charakteru. Týkaly se především hodnocení potřebnosti, hospodárnosti a udržitelnosti některých projektů. Nebyly také nastaveny relevantní indikátory pro hodnocení přínosů projektů, jejich reálný přínos k plnění cílů podpory tak nebyl sledován ani vyhodnocován. Alarmující je, že některé projekty nedosáhly plánovaných efektů nebo jejich výstupy nebyly dokonce vůbec využity. To lze doložit následujícími příklady:

- KA č. **14/22** prověřila podporu infrastruktury vysokých škol prostřednictvím projektů výstavby nových budov, nákupu zařízení, přístrojů a modernizace starších objektů. NKÚ zjistil, že podporou sice došlo ke zlepšení stavu infrastruktury vysokých škol, obecným cílem podpory ale bylo rovněž vytvoření předpokladu pro nárůst a zlepšení kvality lidských zdrojů pro výzkum, vývoj, inovace a pro praxi. Skutečný přínos projektů pro výzkum, vývoj a inovace však Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy /MŠMT/ jako řídicí orgán OP VaVpl nesledovalo. Svědčí o tom to, že přínos hodnotilo prostřednictvím monitorovacích indikátorů jako např. počet podpořených projektů, velikost pořízené či zrekonstruované plochy, počet studentů apod. MŠMT již ale nesledovalo např. míru naplnění přínosů projektů v podobě počtu absolventů vysokých škol, kteří se uplatnili ve výzkumu a vývoji. MŠMT také stanovilo příjemcům podpory velmi podrobná pravidla, která však často měnilo, což zvyšovalo administrativní náročnost vedení projektů. MŠMT rovněž nemělo ucelený přehled o stavu a využití stávajícího přístrojového vybavení, zařízení a technologií jednotlivých vysokých škol. Kontrola také upozornila na riziko nedočerpání prostředků OP VaVpl u 17 projektů v celkové výši **1,3 mld. Kč**.
- Při KA č. **14/24** se NKÚ zabýval projekty podpořenými v rámci cílů OPVK zaměřených na budování systému dalšího vzdělávání a celoživotního učení. Závažné nedostatky zjistil NKÚ u všech tří prověřovaných individuálních národních projektů. NKÚ mj. vyhodnotil, že u MŠMT jako řídicího orgánu OPVK lze velmi obtížně hodnotit přínos kontrolovaných národních projektů (*Stáže ve firmách, Rozvoj a implementace Národní soustavy kvalifikací /NSK2/ a Klíče pro život*) v úhrnu za téměř **1,7 mld. Kč** k naplnění cílů na úrovni prioritních os OPVK. Důvodem je, že MŠMT nevhodně stanovilo cíle na úrovni os a nenastavilo relevantní indikátory k měření výsledků na úrovni projektů. NKÚ dospěl k závěru, že kontrolované vysoce nákladné národní projekty neměly očekávaný efekt. Např. projekt *Stáže ve firmách* nezasáhl ty segmenty cílové skupiny, které měl nejvíce podpořit. Přestože na realizované stáže Ministerstvo práce a sociálních věcí /MPSV/ jako poskytovatel dotace vynaložilo téměř **800 mil. Kč**, s využitím výsledků a výstupů realizovaných stáží zatím nepočítá. U projektu NSK2 s objemem dotace ve výši **651 mil. Kč** je téměř polovina zpracovaných a schválených kvalifikací fakticky nevyužitelná z důvodu nedostatku osob autorizovaných ke zkoušení uchazečů. Národní soustava kvalifikací obsahuje celkem 679 kvalifikací; dvě třetiny držitelů osvědčení se však přihlásily k jedné ze čtyř nejvíce využívaných kvalifikací.
- Závažnější systémové nedostatky byly zjištěny také v rámci KA č. **15/06**. Ve vazbě na podporu výzkumu a vývoje to bylo především v nastavení podmínek udržitelnosti, monitoringu a v kontrolách výsledků a přínosů nově vybudovaných center vědy a výzkumu z prostředků OP VaVpl ze strany MŠMT. Týkaly se např. objemu smluvního výzkumu, povinných indikátorů výsledků center a informací o vzniklých pracovních místech. Přitom na vybudování 48 vědeckých výzkumných center bylo z OP VaVpl dosud vynaloženo více než **36 mld. Kč** a na financování jejich provozu v pětileté době udržitelnosti bude podle odhadů řídicího orgánu nutné vyčlenit ze státního rozpočtu dalších **24,4 mld. Kč**.

V kontextu zjištěných skutečností je zapotřebí, aby poskytovatelé dotací vytvořili náležité podmínky pro zásadní změnu hodnocení a financování projektů směřovaných do oblasti vzdělávání a vědy a výzkumu, a to s důrazem na jejich reálný přínos k rozvoji České republiky. MŠMT již v reakci na kontrolu **14/22 deklarovalo, že se bude zabývat možnostmi sledování**

uplatnění absolventů vysokých škol ve výzkumu a vývoji a bude pokračovat v pracích na databázi přístrojového vybavení pořízeného z prostředků OP VaVpl. Problematika podpory vzdělávání, vědy a výzkumu a její reálné přínosy budou nadále v centru pozornosti NKÚ.

2.3.3 Dopravní infrastruktura

NKÚ nadále pokračoval v systematickém prověřování důležitých programů a akcí v oblasti investic, oprav a údržby dopravní infrastruktury. Objemově významné výdaje v této oblasti ovlivňují zásadním způsobem hospodářský rozvoj ČR a kvalitu života občanů. Úřad se na tyto výdaje dlouhodobě zaměřuje také proto, že tato infrastruktura je dosud relativně málo rozvinutá a existuje zde potenciálně velký prostor pro zvýšení účinnosti vládní politiky. V roce 2015 ukončil celkem dvě kontrolní akce, ve kterých prověřil peněžní prostředky určené na:

- akce oprav a údržby celostátních a regionálních drah (KA č. [14/21](#)),
- výstavbu trasy A pražského metra (KA č. [14/32](#)).

V hospodaření s peněžními prostředky na opravy a údržbu drah jako celku nebyly zjištěny zásadní nedostatky. NKÚ ale ukázal některé skutečnosti, které vytváří prostor pro hospodárnější a efektivnější vynakládání peněžních prostředků.

- NKÚ v KA č. [14/21](#) poukázal na nedostatky v oceňování údržbových prací a ve výběru dodavatelů. Vinou těchto chyb v některých případech nevyhrál zakázku dodavatel s nejuvhodnější nabídkou. Nedostatky se týkaly také plánování oprav drah. Ty se často kvůli nedostatku financí odkládají i několik let, což je v konečném důsledku prodražuje. Správa železniční dopravní cesty /SŽDC/ vynakládala na opravy a údržbu drah v letech 2010 až 2013 ročně v průměru **8,9 mld. Kč**. Podle studie, kterou si nechala SŽDC zpracovat v roce 2004, činila roční výše částky potřebné pro zastavení zhoršování technického stavu železniční infrastruktury **11,7 mld. Kč**. SŽDC přednostně odstraňovala závady ohrožující provozuschopnost a bezpečnost železničního provozu, ostatní závady pak odstraňovala v závislosti na výši vyčleněných peněžních prostředků často s odstupem až několika let.

Možnosti snížení nákladů na opravy a údržbu drah existovaly ve zvýšení účinnosti řízení oblasti oceňování příslušných prací. SŽDC používala pro stanovování položkových rozpočtů akcí a jejich oceňování katalog udržovacích prací. Ten však nebyl objektivním nástrojem pro ověřování přiměřenosti cen, jak ukázaly neúměrně velké rozdíly mezi oceněními prací podle nabídek dodavatelů akcí a podle katalogu. Zjištěné rozdíly byly v řádu desítek procent, často přesahovaly 50 % nebo i 100 %, a byly ve směru dolů i nahoru. Převažovala vyšší ocenění prací dodavatelů akcí oproti oceněním v katalogu prací.

Průběh a rozsah kontroly v rámci KA č. [14/32](#) významně ovlivnila skutečnost, že oproti původním předpokladům byl projekt výstavby trasy A pražského metra do doby ukončení kontroly financován převážně bez účasti prostředků spadajících do kontrolní působnosti NKÚ. Veškeré výdaje na přípravu a stavební realizaci projektu hradil Dopravní podnik hlavního města Prahy z vlastních prostředků nebo z prostředků poskytnutých hlavním městem Prahou a žádné prostředky z operačního programu *Doprava /OPD/* mu do doby ukončení kontroly nebyly proplaceny. NKÚ se proto zaměřil především na postup Ministerstva dopravy /MD/ při rozhodování o poskytnutí podpory projektu a dále na řízení, vyhodnocování a administraci projektu. Přitom zjistil:

- MD stanovilo cíle investičního programu pro výstavbu metra A shodně s cíli prioritní osy 5 OPD, ze které měl být financován, bez konkrétního věcného a časového vymezení. Nejasný byl rovněž věcný obsah stanovených indikátorů výsledku a dopadu, jejich návaznost na cíle i postup, kterým má být měřeno jejich plnění. MD tím nevytvořilo podmínky pro objektivní vyhodnocení účelnosti a efektivnosti podpory výstavby pražského metra.

MD se rovněž nezabývalo dopadem odložení dokončení některých souvisejících projektů (zejména dobudování silniční sítě a parkovacích kapacit a modernizace železničního spojení centra města s letištěm v Praze-Ruzyni a Kladnem) na plnění cílů a ekonomickou efektivnost projektu ani změnami jeho nákladů. Celkové náklady projektu ve výši **22,6 mld. Kč** z doby jeho přípravy byly v době jeho schválení bez dostatečného zdůvodnění navýšeny na **27,2 mld. Kč**. V době ukončení kontroly byla předpokládaná výše těchto nákladů snížena na **24,8 mld. Kč** (vše včetně DPH). Podle názoru NKÚ je kromě správnosti užití veřejných prostředků třeba doložit skutečné přínosy projektů pro občany a porovnat je s jejich předpokládanými hodnotami.

Z výše uvedených poznatků i z předchozích kontrol vyplývá, že financování významných akcí dopravní infrastruktury se potýká s opakujícími se problémy. Týkají se především nevyhodnocování ekonomické efektivnosti výstavby při zásadních změnách parametrů projektů, včetně neposuzování přínosu realizovaných akcí. Důkazem chybných postupů MD je např. fakt, že parametry i ceny lze měnit bez dostatečného odůvodnění a vyhodnocení. Problémy nadále zůstávají i v oceňování nákladů staveb, které není objektivním nástrojem plánování, a v neprovádění kontroly nákladů, jak ukázala kontrola stavebních prací oprav a údržby drah. Realizace účinných opatření ke zvýšení efektivity výdajů je proto nezbytná.

MD na základě kontroly výstavby metra jako opatření k nápravě uvedlo, že do svých prováděcích pokynů pro hodnocení efektivnosti investic zapracuje metodiku zpětného (ex-post) hodnocení přínosů a ekonomické efektivnosti investic a nového *Průvodce analýzou nákladů a přínosů investičních projektů* vydaného Evropskou komisí, který se podrobněji zabývá kontextem projektu včetně investic do jiných dopravních módů. Dále v rámci pravidel OPD pro programové období 2014–2020 zajistí, aby způsob měření indikátorů byl relevantní k projektu s tím, že použité metody výpočtu předpokládané cílové hodnoty na začátku projektu a po jeho ukončení musí být souměřitelné.

MD ke kontrole oprav a údržby drah přijalo opatření spočívající v aktualizaci směrnice o zadávání veřejných zakázek SŽDC tak, aby nedocházelo k neúměrným požadavkům na reference uchazečů, a dále vydalo opatření, které stanoví postup v případě, že cena nejvýhodnější nabídky je vyšší než předpokládaná cena stanovená zadavatelem.

2.3.4 Energetika

Snižování energetické náročnosti hospodářství a podpora výroby energie z obnovitelných zdrojů jsou v centru pozornosti programů spolufinancovaných z rozpočtu EU i národních dotačních titulů. Jejich správné fungování je důležité nejen pro dosažení cílů v oblastech energetické bezpečnosti, udržitelného rozvoje, snižování emisí skleníkových plynů a zvyšování podílu energeticky účinnějších budov a technologií. Důležité je to také pro zajištění lepších životních podmínek obyvatel a úspor jejich nákladů.

NKÚ se problematice výroby energií z obnovitelných zdrojů, snižování emisí a dosahování úspor energií věnuje systematicky. V roce 2015 ukončil kontrolní akci č. **15/02**, kterou navazoval na předchozí akce v této oblasti⁵. V této akci se NKÚ zabýval podporou úspor energie z různých dotačních programů a zaměřil se zejména na plnění vládních i evropských cílů v této oblasti.

⁵ Např. KA č. 08/38 – *Peněžní prostředky určené na programy podpor výroby energie z obnovitelných zdrojů energie a úspor energie*, kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2009 *Věstníku NKÚ*; KA č. 10/31 – *Prodej přebytku jednotek přiděleného množství emisí (Assigned Amount Units) a použití takto získaných peněžních prostředků*, kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 2/2011 *Věstníku NKÚ*; KA č. 14/06 – *Peněžní prostředky určené na podporu výroby energie z obnovitelných zdrojů*, kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2014 *Věstníku NKÚ*.

Ústředním orgánem státní správy pro energetiku je MPO, na naplňování cílů energetických úspor se však podstatnou měrou podílejí i MŽP a Ministerstvo pro místní rozvoj /MMR/. NKÚ mj. konstatoval, že:

- Česká republika se na základě evropské směrnice o energetické účinnosti zavázala, že v roce 2020 budou její roční úspory v konečné spotřebě energie 47,78 PJ⁶. Kumulované úspory by tak měly v letech 2014 až 2020 dosáhnout 191,1 PJ. To znamená, že každý rok by ČR měla dosáhnout nových úspor energie ve výši 6,83 PJ. To se v roce 2014, kdy hodnota nových úspor dosáhla 7 PJ, sice podařilo splnit, ale takto vysoké úspory byly výsledkem dotačních programů, které probíhaly posledních sedm let, kdy za toto období (2007–2014) byly na projekty schváleny dotace v celkové výši **32,2 mld. Kč**. Za celou tuto dobu však ČR dosáhla kumulativních úspor ve výši 12 PJ, tj. pouhých 6 % kumulativní závazné cílové hodnoty. NKÚ vyhodnotil, že k naplnění cíle, tj. dosažení plánované výše úspor v roce 2020 a kumulativních úspor za roky 2014–2020, by do roku 2020 musely být každoročně navýšeny úspory o 100 % hodnoty úspor dosažených v roce 2014. S ohledem na dosavadní tempo realizace úspor energie a značnou finanční náročnost bude splnění úspor v plánovaných objemech problematické bez dalších zdrojů financování, které v současné době nejsou zajištěny. NKÚ rovněž poukázal na nedostatečný systém sledování úspor. MPO sledovalo dosahování úspor pouze u dvou operačních programů, zatímco u ostatních dotačních titulů nikoliv.

NKÚ upozornil také na skutečnost, že pro dosažení cílů úspor v oblasti budov veřejných subjektů bude v příštích letech nutné zvýšit tempo realizace investičních opatření u objektů ústředních vládních institucí. Přetrvává riziko nezajištěného financování projektů, na něž bude nutné do roku 2020 vynaložit prostředky ve výši cca **5,8 mld. Kč**. Není tak zřejmé, zda se podaří naplnit cíle, neboť tyto zdroje v současné době zajištěny nejsou.

Z výsledků kontrolních akcí v této oblasti vyplývá, že nízká efektivnost naplňování požadovaných cílů je ovlivňována zejména způsobem řízení a využití zdrojů podpory z koncepčního hlediska. Předchozí KA např. poukázaly na nehospodárnou a neefektivní podporu obnovitelných zdrojů, kde se sice podařilo naplnit požadovaný cíl podílu výroby energií z obnovitelných zdrojů, ale za cenu neúměrného zatížení ekonomiky v důsledku podpory nejdražších obnovitelných zdrojů, zejména fotovoltaických (KA č. 14/06). Dále úřad také konstatoval nízkou kvalitu řízení, která byla způsobena absencí dostatečných informací o věcném a finančním vývoji programu a informací potřebných k vyhodnocování plnění cílů při dosahování úspor energií a snižování emisí (KA č. 10/31). I když na základě provedených kontrol byla přijata a realizována opatření ke zlepšení účinnosti programů, poznatky z KA č. 15/02 potvrzují přetrvávající nedostatky ve způsobu vyhodnocování výsledků politiky úspor energií a v nastavení zdrojů k účelnému a hospodárnému naplnění požadovaného cíle. Celková hodnota za peníze je tak stále omezená, neboť nákladová efektivita není určujícím faktorem plánování a realizace podpor. To je nutné změnit.

2.3.5 Životní prostředí, rozvoj venkova a regionů

NKÚ věnoval pozornost také dalším významným výdajovým oblastem s celospolečenským zájmem, které jsou důležité pro udržitelný rozvoj ČR a její hospodářskou, sociální a územní soudržnost. Priority vlády jsou zajišťovány pomocí různých nástrojů financovaných z prostředků SR a fondů EU v oblastech ochrany a péče o životní prostředí, rozvoje venkova a regionů, včetně obnovy a rozvoje ostatní infrastruktury.

6 1 PJ (petajoule) = 1 000 TJ (terajoule) = 1 000 000 GJ; 1 MWh = 3,6 GJ.

Životní prostředí a rozvoj venkova

V této oblasti NKÚ dokončil tři kontrolní akce, ve kterých prověřil dotace určené na:

- vybrané projekty rozvoje venkova (KA č. **14/26**),
- úhradu nákladů pozemkových úprav (KA č. **14/40**),
- infrastrukturu vodovodů a kanalizací (KA č. **15/01**).

Pro realizaci výše uvedených aktivit byly využity prostředky ze zdrojů státního rozpočtu, Programu rozvoje venkova /PRV/ a operačního programu Životní prostředí /OPŽP/. Kontroly ukázaly chyby v nastavení podmínek použití prostředků, ve funkčnosti řízení a kontroly realizace politik a nedostatky ve vyhodnocování efektů poskytnutých dotací. Tyto zásadní nedostatky měly negativní vliv na plnění požadovaných cílů:

- V rámci KA č. **14/26** NKÚ konstatoval, že pravidla nastavená Ministerstvem zemědělství /MZe/ jako řídicím orgánem PRV upravovala některé podmínky, které představovaly zejména riziko nevhodného vynakládání prostředků. MZe tím umožnilo financovat i projekty, které nebyly v souladu s cíli PRV, tj. které nesloužily k modernizaci zemědělských podniků, podpoře podnikání, rozvoji cestovního ruchu nebo rozvoji a obnově vesnic. Např. u 36 dotovaných kotelen na biomasu NKÚ zjistil, že 20 z nich bylo umístěno v rodinných domech, přestože dotace měly sloužit k podpoře podnikání. Příjemce dotace navíc po pěti letech, během nichž byl povinen kotelnu provozovat, nabídl v některých případech kotle za **stovky tisíc korun** k odkupu vlastníků rodinných domů za symbolickou cenu **10 Kč**. MZe rovněž financovalo výstavbu objektů pro živočišnou výrobu, aniž by ověřovalo, zda požadavky žadatelů odpovídají jejich potřebám. Žadatelé ani nemuseli živočišnou výrobu provozovat; stejně tak ani velikost staveb nemusela odpovídat počtu chovaných zvířat. Navíc MZe chybně a nereálně nastavilo cílové hodnoty ukazatelů výstupu, výsledku a dopadu programu, nedisponovalo dostatečnými a včasnými informacemi pro hodnocení pokroku a účinnosti programu. NKÚ zároveň konstatoval, že některé dlouhodobé cíle PRV nebudou dosaženy. Např. předpoklad počtu nově vytvořených pracovních míst MZe snížilo z **22 tis. na 2 tis.** NKÚ na základě zjištění vyhodnotil, že kontrolní a řídicí systém PRV byl pouze částečně účinný.
- Při KA č. **14/40**, která se zabývala postupem a výsledky MZe, Státního pozemkového úřadu /SPÚ/ a Státního zemědělského intervenčního fondu /SZIF/ při provádění pozemkových úprav, NKÚ vyhodnotil, že předpoklady vytvořené zpracováním návrhů komplexních pozemkových úprav pro naplnění cílů v oblastech důsledné ochrany zemědělské půdy, zlepšení odtokových poměrů krajiny a minimalizace povodňových škod a zvýšení celkové ekologické stability krajiny zůstaly ve velké míře nevyužity. MZe v letech 2007–2014 vynaložilo na pozemkové úpravy z PRV a zdrojů SR celkem **13 mld. Kč**. Prostředky PRV určené na pozemkové úpravy byly v průběhu programového období 2007–2013 čerpány nerovnoměrně v rozmezí 35–100 % ročního rozpočtu, což ve svém důsledku zpomalilo postup realizace schválených pozemkových úprav. Realizace pozemkových úprav je velmi pomalá a neúplná. Od roku 1995 bylo v ČR reálně dokončeno pouze cca **9 %** ze všech opatření navržených v plánech společných zařízení (tj. opatření ke zpřístupnění pozemků, k ochraně půdního fondu, vodohospodářských opatření a opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí). Jejich dokončení tak může vzhledem k dosavadnímu vývoji trvat ještě několik desetiletí. NKÚ upozornil, že v ČR je ohroženo zhruba 50 % orné půdy vodní erozí a téměř 10 % erozí větrnou. Většina ohrožených půdy tak není systematicky chráněna a orné půdy trvale ubývá. Neprovedení navržených opatření v celém rozsahu ohrožuje dosažení smyslu a cílů pozemkových úprav.
- V KA č. **15/01** NKÚ zjistil především zásadní nedostatky týkající se funkčnosti řízení a regulace oboru vodovodů a kanalizací. To se negativně odrazilo v plnění podmínek vyplývajících pro oblast vod a vodohospodářství ze směrnic platných v EU i plnění podmínek stanovených pro

kontrolované programy. Přetrvávala roztříštěnost kompetencí ústředních orgánů v oboru vodovodů a kanalizací (MZe, MŽP, MF a dalších), neexistoval centrální regulátor oboru vybavený patřičnými pravomocemi a rozdílné byly i podmínky podpory ze SR a z OPŽP. Nebyl zaveden zcela funkční systém, který by zabezpečoval samofinancovatelnost oboru a který by vyřešil i další rizika financování oboru, na která poukazovala od roku 2004 také Evropská komise. Tento stav byl jedním z důvodů prodloužení realizace kontrolovaných programů a navýšení jejich finančních potřeb. Požadavky vyplývající z evropské směrnice pro oblast čištění odpadních vod, k jejíž implementaci se ČR zavázala, nebyly ve stanoveném termínu do konce roku 2010 splněny a podle kontrolních poznatků budou splněny pravděpodobně až v roce 2021. Důvodem jsou problémy s řešením ústřední čistírny odpadních vod v Praze. V důsledku toho České republice hrozí sankce od Evropské komise.

Rozvoj regionů

Úřad dokončil dvě kontrolní akce, ve kterých se zaměřil na obnovu a rozvoj regionální infrastruktury a regionální projekty. Projekty a akce byly podpořeny ze zdrojů SR a prostředků EU. Kontrolou byly prověřeny peněžní prostředky určené na:

- odstraňování povodňových škod (KA č. [14/27](#)),
- realizaci významného regionálního projektu *Plzeň – evropské hlavní město kultury 2015* (KA č. [15/04](#)).

Kontrolou byly zjištěny především tyto skutečnosti:

- V rámci KA č. [14/27](#) zaměřené na využití *Fondu solidarity EU /FS EU/* k odstraňování škod po povodních v roce 2010 NKÚ zjistil, že ČR z tohoto fondu vyčerpala více než **400 mil. Kč**, což představovalo maximální možnou výši pomoci. Povodně způsobily na veřejném majetku škody dosahující cca **16 mld. Kč**, přičemž na odstraňování škod se státní rozpočet podílel zhruba **5,3 mld. Kč**. Systém kontroly a dohledu u prostředků poskytnutých ČR z FS EU vyhodnotil NKÚ jako účinný a zároveň konstatoval, že dotace byly poskytnuty a použity v souladu se stanovenými postupy a pravidly. Problematická byla ale rychlost pomoci. Přestože hlavním smyslem pomoci z FS EU bylo přispět k urychlenému návratu k běžným životním podmínkám v postižených regionech, trvalo neúměrně dlouhou dobu, než se peníze z tohoto fondu dostaly k příjemcům, neboť regiony obdržely prostředky až po roce a půl od povodní. Příčinou zdržení byl zdlouhavý proces schvalování žádostí na úrovni evropských institucí. Tento stav by se měl změnit v důsledku řady přijatých opatření EU pro poskytování pomoci z tohoto fondu v následujících letech.
- Nepřipravenost projektů, nastavené indikátory bez potřebné vypovídací hodnoty a nevyužití alokovaných prostředků *Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Jihozápad* zjistil NKÚ při KA č. [15/04](#). Město Plzeň ani v pokročilé fázi realizace tohoto významného regionálního projektu nerozhodlo o tom, které dílčí projekty budou realizovány a které nikoliv. Z postupně schválených 17 dílčích projektů bylo skutečně realizováno pouze 11. V důsledku nepřipravenosti investičních projektů nevyčerpalo významnou část alokace peněžních prostředků. Jednalo se o částku převyšující **6 mil. €**, což činilo přibližně 1/3 schválené alokace. Z pěti plánovaných dílčích projektů spočívajících v budování nových sídel významných kulturních institucí zrealizovalo město Plzeň pouze jediný – novostavbu divadla. Stanovené indikátory projektů neměly reálnou vypovídací schopnost. Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad nestanovila pro výpočet optimální částky dotace tzv. ceny za jednotku (m², ha, ks apod.) v reálných hodnotách a struktuře odpovídající indikátorům projektu stanoveným podle jeho věcného zaměření. Přitom smyslem indikátorů projektů s vazbou na jejich rozpočty bylo zejména měření cílů projektu, využití při hodnocení projektů či posouzení dosažených efektů a případně míry kvality projektu.

Zjištěné systémové nedostatky v poskytování a užití dotací, funkčnosti řízení a vyhodnocování dosažené hodnoty za peníze by se měly stát východiskem pro přijetí účinných opatření

k potřebnému zvýšení účinnosti politik. Jedná se zejména o urychlení realizace pozemkových úprav, zvýšení efektivnosti opatření rozvoje venkova a zajištění funkčnosti regulace a řízení oboru vodovodů a kanalizací.

NKÚ hodnotí pozitivně např. skutečnost, že se MZe ve spolupráci se SZIF snaží přijímat opatření směřující ke zlepšení nástrojů k podpoře rozvoje venkova v programovém období 2014–2020 (KA č. 14/26). Podle usnesení vlády č. 86 z roku 2015, které se týká potřeby samofinancovatelnosti vodovodů a kanalizací, má MZe neprodleně zajistit a kontrolovat vytváření rezerv na obnovu sítí vodovodů a kanalizací a do konce roku 2015 mj. zavést povinnost vlastníků infrastruktury hlásit a zveřejňovat přehled prostředků na realizaci plánu financování a obnovy vodovodů a kanalizací. MZe rovněž v návaznosti na výsledky kontroly souhlasilo s doporučením NKÚ a bude např. provádět průběžné revize indikátorů a parametrů programu podle struktury přijatých žádostí (KA č. 15/01).

2.3.6 Obrana a bezpečnost

Jednou z priorit kontrol NKÚ byly rovněž výdaje státu na obranu a bezpečnost státu a ochranu jeho občanů. Důvodem je nejen finanční významnost zdrojů státu vynakládaných na tyto úkoly, ale také jejich společenská důležitost. A rovněž nezbytný požadavek, aby i tato část politiky státu plnila potřeby státu a jeho občanů účelným, hospodárným a efektivním způsobem. V reakci na nové hrozby nabývá schopnost státu zajistit bezpečnost stále vyšší důležitosti.

Z dlouhodobého pohledu NKÚ se jedná stále o rizikovou oblast z hlediska zajišťování potřebné efektivity výdajů státu. NKÚ opakovaně uváděl příčiny: šlo o absenci nebo nízkou úroveň strategického a koncepčního řízení, nepřipravenost akcí, realizaci nákupů techniky a služeb bez zajištění účelnosti a hospodárnosti, nedodržování zákonných postupů při zadávání veřejných zakázek a nevyužití ekonomického potenciálu veřejných soutěží. Nástroje, jejichž prostřednictvím odpovědné orgány realizovaly politiky státu, nebyly vždy zárukou efektivního plnění potřeb. Jedná se zejména o nízkou účinnost programového financování, jež dlouhodobě plní svou funkci jen z části. Programy často nevycházejí z předem ujasněných a zdůvodněných potřeb a priorit, reálných časových parametrů ani z reálných zdrojů financování. Nemají stanoveny konkrétní a vyhodnitelné parametry ve vazbě na cíle politik. Programy jsou v průběhu realizace zásadně měněny bez dostatečného zdůvodnění změn a bez ohledu na dopady na efektivitu výdajů státu.

Některé z těchto opakujících se příčin selhání státu jako hospodáře s veřejnými prostředky prokázaly také kontrolní akce ukončené v roce 2015. Kontrolní akce byly zaměřeny na:

- obnovu a rozvoj materiálně technické základny Hasičského záchranného sboru ČR /HZS/ v resortu MV (KA č. 14/23),
- nákup služeb v resortu Ministerstva obrany /MO/ (KA č. 14/36),
- zajištění úkolů biologické ochrany resortem MO (KA č. 14/41).

Nezávažnější systémové nedostatky, které NKÚ zjistil v roce 2015, se týkaly především absence koncepce obnovy prostředků HZS, nefunkčnosti souvisejícího financování programů v resortu MV a dále nízké úrovně řízení, kontroly a vyhodnocování hospodárnosti výdajů při plnění některých úkolů MO. Výsledkem je, že stát v uvedených oblastech není schopen garantovat, že vynaloženými prostředky získal odpovídající hodnotu za peníze:

- V KA č. 14/23 bylo zjištěno, že MV nemá ucelenou koncepci, která by jasně stanovila celkové materiální a finanční potřeby HZS a určila, dokdy mají být naplněny. U kontrolovaných programů MV často měnilo dobu jejich trvání, která se prodlužovala o tři až čtyři roky. V jejich průběhu navíc docházelo ke změnám objemu financí. Například u jednoho z kontrolovaných programů byl původní rozpočet třikrát upraven a ukončení programu prodlouženo z roku 2014 do roku 2017. Peněžní prostředky byly přitom nejdříve dvakrát navýšeny o celkem **1,8 mld. Kč** a pak sníženy

o **451 mil. Kč**. V rámci programů byly sice stavěny hasičské stanice a pořizována technika, ale dokumentace neurčila žádné konkrétní cíle ani způsoby jejich dosažení. Není proto zřejmé, do jaké míry jednotlivé programy přispěly ke zlepšení vybavenosti HZS. Místo toho se dokumentace programů přizpůsobovala tak, aby odpovídala skutečnosti. Například v programu *Reprodukce majetku HZS* mělo být do konce roku 2011 postaveno 13 nových stanic HZS. Teprve v lednu 2012, kdy již měl být program ukončen, došlo ke snížení stanoveného počtu jen na dvě stanice, přičemž tato výrazná změna nebyla nijak zdůvodněna. Dle vyhodnocení NKÚ tak programy nebyly nástrojem k dosažení určitého stanoveného a řádně odůvodněného žádoucího stavu.

- Při KA č. **14/36** NKÚ zjišťoval, jak MO vyhodnocovalo ekonomickou výhodnost výdajů na stravování, úklid a chod ubytoven a technickou ostrahu muničních skladů. MO za nákup těchto služeb vynaložilo v letech 2009–2014 celkem **5,4 mld. Kč**. Výsledky kontroly NKÚ prokázaly, že projektové řízení nákupu těchto služeb nefungovalo dostatečně, což vedlo mimo jiné k četným chybám při zadávání veřejných zakázek, neplnění povinností dle rozpočtových pravidel, nehodnocení hospodárnosti výdajů a k uzavírání nevýhodných smluv. Např. u služby stravování mělo MO informace o ekonomické nevýhodnosti smluv uzavřených s vlastní příspěvkovou organizací, ale přesto s ní i nadále uzavíralo nevhodné smlouvy. Tato skutečnost potvrzuje nedostatečné řízení a neúčinnou kontrolu příspěvkové organizace Armádní Servisní /ASPO/ ze strany MO jako zřizovatele. V devíti případech NKÚ vyhodnotil jednání MO a ASPO jako porušení rozpočtové kázně v celkové výši až **2,2 mld. Kč**, z toho se **2,1 mld. Kč** týkalo veřejné zakázky MO na zajištění služby technického střežení muničních skladů. Zvláště závažným zjištěním je, že výdaje na služby úklidu a stravování byly kontrolovány ze strany NKÚ již v roce 2008⁷ a MO neprovedlo nápravná opatření, o kterých informovalo vládu. Došlo tak k prohloubení problémů způsobených nedostatky, na které NKÚ upozornil již před sedmi lety.
- V rámci KA č. **14/41** NKÚ identifikoval vysoké riziko nevhodného vynakládání finančních prostředků resortem MO. Výstavba Centra biologické ochrany Těchonín /CBO/ nebyla doposud dokončena, a zařízení tudíž nebylo schopno zabezpečovat úkoly v plném rozsahu tak, aby mohlo plnit spojenecké závazky ČR vůči NATO. Od roku 2001 bylo přitom na CBO vynaloženo nejméně **2,9 mld. Kč**, a to jak z prostředků kapitoly MO, tak ze zahraničních prostředků americké pomoci *Foreign Military Financing*. MO od doby, kdy se rozhodlo vybudovat takto unikátní zařízení v oblasti biologické ochrany, nevypracovalo koncepci rozvoje a efektivního využití CBO. NKÚ proto mj. doporučil MO přijmout neodkladně rozhodnutí o dokončení klíčových objektů centra a zajistit prostředky na provoz a průběžné obnovování technologií a vybavení. Současně NKÚ doporučil zajistit využití CBO v rámci integrovaného záchranného systému a systému veřejného zdravotnictví a specializovaných vědeckých pracovišť ČR.

V reakci na kontrolu realizace programů obnovy a rozvoje materiálně technické základny HZS (KA č. **14/23**) se MV rozhodlo stávající programy reprodukce majetku dále nerozvíjet a vytvořit programy nové, kde by programová dokumentace zohlednila závěry NKÚ. Programy budou postaveny na objektivních potřebách sboru, které budou rozpracovány do konkrétních klíčových akcí. MV deklarovalo, že tyto akce budou vycházet ze stávajícího a žádoucího stavu a kvantifikace plánovaných přínosů. MV se zavázalo vztahovat vyhodnocení programu k objektivním potřebám, skutečně vynaloženým nákladům a faktickému naplnění stanovených cílů.

Výsledky kontrol u MO nebyly do konce roku 2015 vládou ČR projednány. Vzhledem ke skutečnosti, že MO zabezpečuje značný rozsah podpůrných služeb prostřednictvím nákupu od externích dodavatelů, je nanejvýš nutné, aby MO konečně naplnilo svou odpovědnost za svěřené prostředky, přijalo taková opatření, která zajistí průběžné hodnocení ekonomické výhodnosti zvoleného řešení, a eliminovalo nevhodnosti při nákupu služeb. V případě CBO musí MO zabezpečit, aby nedošlo k nevhodným výdajům státu v řádech miliard korun.

⁷ Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 08/01 – *Nákup služeb (outsourcing) Ministerstvem obrany k zajištění vybraných činností všeobecného zabezpečení* byl zveřejněn v částce 4/2008 *Věstníku NKÚ*.

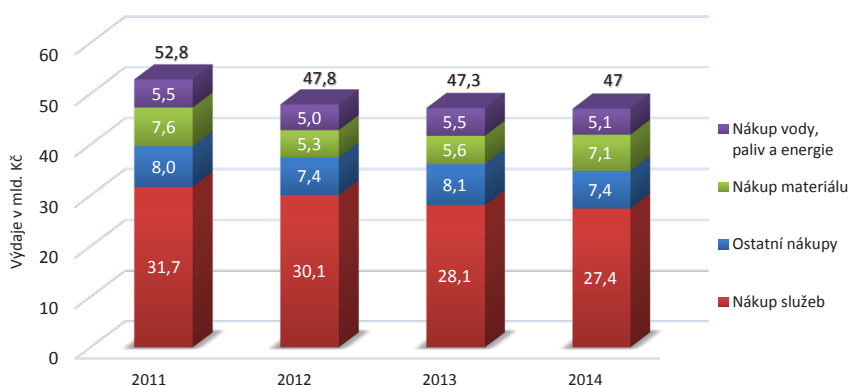
2.4 Výdaje na správu a majetek státu – významný potenciál pro úspory a zefektivnění provozu státních organizací

Hospodaření organizací s majetkem a prostředky státu je další oblastí, které NKÚ věnuje dlouhodobou pozornost. V roce 2015 bylo v této oblasti kontroly dokončeno celkem osm kontrolních akcí zaměřených na:

- hospodaření vybraných organizačních složek státu /OSS/ a příspěvkových organizací /PO/ (v KA č. **14/29** byla kontrola provedena u vybraných příspěvkových organizací Ministerstva kultury /MK/ a MŠMT, v KA č. **14/31** u vybraných příspěvkových organizací MMR, v KA č. **14/34** u SPÚ, v KA č. **14/35** u vybraných krajských ředitelství Policie ČR a v KA č. **15/08** u vybraných složek Hasičského záchranného sboru);
- hospodaření Státního fondu dopravní infrastruktury (KA č. **14/30**);
- hospodaření vybraných státních podniků v působnosti MZe (KA č. **14/11**);
- správu majetkových účastí státu v obchodních společnostech (KA č. **15/05**).

NKÚ se systematicky snaží poukazovat na ty oblasti výdajů, kde spatřuje prostor pro úspory při jejich čerpání. Jedná se zejména o výdaje související s provozem státních organizací a se správou majetku státu. Ze státního závěrečného účtu za rok 2014 vyplývá, že se sice běžné výdaje oproti roku 2013 zvýšily o **29,3 mld. Kč**, přesto u některých složek těchto výdajů došlo k jejich snížení oproti skutečnosti roku 2013, a to například u nákupu služeb o **0,4 mld. Kč** a u nákupu vody, paliv a energie o **0,3 mld. Kč**. Graf č. 7 znázorňuje vybrané položky neinvestičních výdajů rozpočtových kapitol spolu s výdaji státních fondů. Např. u nákupu služeb výdaje poklesly o **0,7 mld. Kč**. Vznik těchto úspor je zcela jistě zapříčiněn jak vnějšími vlivy, tak (jak ve SZÚ uvádějí správci kapitol) např. i změnou dodavatelů, úsporou energií, revitalizací budov v minulém období, sníženou nabídkovou cenou z tendrů veřejných zakázek nebo celkovou optimalizací provozních nákladů.

Graf č. 7: Vybrané neinvestiční výdaje rozpočtových kapitol vč. státních fondů v letech 2011 až 2014

Zdroj: informační portál MF Monitor; <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/informacni-systemy/iissp--monitor>; vybraná podseskupení rozpočtových položek.

Příklad dobré praxe dosažení úspor ve výdajích na tyto nákupy ukazuje zjištění NKÚ z KA č. **14/29**, zaměřené na úhradu vybraných nákladových položek u příspěvkových organizací MK a MŠMT. Zde NKÚ konstatoval, že díky centrálnímu nákupu elektřiny od roku 2013 došlo k poklesu příslušných nákladů. U Národní knihovny /NK/ došlo mezi roky 2012 a 2014 ke snížení nákladů na elektrickou energii o 58 %, u Národní galerie /NG/ o 24 % a u Národní technické knihovny o 33 %. Rovněž po centrálním zadávacím řízení provedeném v roce 2013 MK v oblasti úklidových služeb poklesly v roce 2014 náklady na tyto služby u NK o 52 % a u NG o 43 % oproti roku 2012.

Avšak výsledky kontrolních akcí NKÚ v roce 2015 také ukázaly, že některé státní organizace naopak nezabezpečují svůj provoz hospodárným, účelným a efektivním způsobem. V činnostech jednotlivých kontrolovaných osob se konkrétně jednalo o nehospodárné a neúčelné výdaje na nákupy externích právních, poradenských a konzultačních služeb a na nákupy služeb týkajících se běžných činností, které mohly být zajištěny vlastními zaměstnanci. Právě v této oblasti spatřuje NKÚ možnosti dalších úspor.

- V rámci kontrolní akce č. **14/30** NKÚ zjistil, že Státní fond dopravní infrastruktury /SFDI/ uzavřel v letech 2011 až 2014 celkem 13 smluv na právní, konzultační a poradenské služby. U těchto smluv měl NKÚ pochybnost o účelnosti, hospodárnosti nebo efektivnosti nákladů vynaložených na předměty jejich plnění. Ve většině případů se jednalo o běžné činnosti související s kontrolami zadávacích řízení a SFDI by měl tyto činnosti zabezpečovat vlastními zaměstnanci. Za zmíněné služby uhradil SFDI celkem **3,6 mil. Kč**, přičemž jejich poskytovatele vybral většinou přímo, bez posouzení více nabídek. Např. v roce 2013 SFDI uhradil soukromé společnosti za kontrolu veřejných zakázek SŽDC **574 tis. Kč**, přitom kontrolu prováděl tým složený ze tří zaměstnanců SFDI a pouze jednoho zaměstnance poskytovatele právních služeb. Kontrola jednoho zadávacího řízení stála téměř **23 tis. Kč**, což byl téměř dvojnásobek oproti obdobné kontrole u Ředitelství silnic a dálnic. SFDI také nechal v letech 2011 a 2012 vypracovat dvě obdobné metodiky zaměřené na kontroly projektových dokumentací a ocenění staveb a uhradil za ně více než **1 mil. Kč**. Přitom obsahem jedné z nich byly pouze obecné informace, a nelze ji proto považovat za metodiku.

SFDI se v reakci na kontrolu NKÚ zavázal posílit personální kapacity a zajistit, že odůvodnění zadání právních, poradenských a konzultačních služeb bude prokazatelně obsahovat posouzení možnosti vykonávání požadovaných činností vlastními zaměstnanci.

- Stejně jako v předchozím případě NKÚ při KA č. **14/11** shledal, že Povodí Moravy, s.p., /PMo/ nepostupovalo hospodárně, když zadávalo na základě dlouhodobých smluv externím firmám i jednoduché administrativní úkony spojené s administrací veřejných zakázek za cenu **od 2,5 tis. Kč do 2,9 tis. Kč** za hodinu. Ve většině případů šlo o služby, které PMo mělo také zabezpečovat vlastními zaměstnanci.

Na druhé straně státní orgány nejsou schopny za poskytované služby vybrat odpovídající příjmy, což potvrdily výsledky KA č. 15/08 zaměřené na vybrané OSS, jež jsou součástí HZS. Zároveň NKÚ našel v oblasti pořizování vybavení příslušníků HZS potenciál možných úspor. V této kontrolní akci NKÚ zjistil, že:

- Generální ředitelství HZS /GŘ HZS/ nedostatečně upravilo řídicí akty v oblasti uplatnění náhrad nákladů za zásahy u dopravních nehod. Právní úprava nároků HZS na tyto náhrady nekoresponduje zcela s povinností pojišťoven uplatněné nároky uhradit, což je hlavním důvodem, proč příjem v roce 2014 nedosáhl ani **150 mil. Kč** z předpokládaných cca **300 mil. Kč**. NKÚ doporučil sjednotit právní úpravu a stanovit jednotnou metodiku pro uplatňování, účtování a vymáhání náhrad za zásahy u dopravních nehod. GŘ HZS při poskytování služby připojení objektů na pult centralizované ochrany /PCO/ nesjednotilo postup pro uzavírání smluv ani pro stanovování cen za připojení k PCO a za plané výjezdy. To vedlo k nejednotnému přístupu k dané problematice a k rozdílné výši požadovaných úhrad. Celkové příjmy za připojení objektů k PCO se za roky 2013 a 2014 u kontrolovaných osob pohybovaly od **0 Kč do 28 mil. Kč**. NKÚ dále zjistil, že GŘ HZS nezajišťovalo centrálně výběr dodavatelů zásahového vybavení, např. obleků, rukavic a obuvi. Jednalo se přitom o vybavení potřebné pro výkon všech cca 6 300 směnových příslušníků HZS. Důsledkem byly rozdíly v pořizovacích jednotkových cenách zásahového vybavení. U kontrolovaných osob se například jednotková pořizovací cena vícevrstvého zásahového obleku lišila o více než **8 tis. Kč**.

Prostor pro další úspory NKÚ spatřuje ve zlepšení péče o majetek státu. Výsledky kontrol prokázaly, že některé OSS a PO nevyužívaly majetek účelně a hospodárně k plnění funkcí

státu. Prostředky, kterými disponovaly, nepoužívaly na krytí nezbytných potřeb a v některých případech pořizovaly majetek, který následně nevyužily k výkonu své působnosti. Zároveň si nepočínaly tak, aby svým jednáním majetek nepoškozovaly a neodůvodněně nesnižovaly jeho rozsah a hodnotu anebo výnos z tohoto majetku, čímž porušovaly rozpočtová pravidla i zákon o majetku státu⁸. Nedostatky se týkaly především pořizování nepotřebného majetku, neoprávněného soukromého užívání osobních vozů, včetně hrazení pohonných hmot, bez adekvátní náhrady, či snižování výnosů z pronájmů majetku státu, jak ukazují následující příklady:

- Při KA č. **14/35** NKÚ zjistil, že Krajské ředitelství policie /KŘP/ hlavního města Prahy nově pořízená motorová vozidla v hodnotě **2,7 mil. Kč** následně bez dalšího využití prohlásilo za nepotřebná a bezúplatně je převedlo na jinou organizační složku státu. Také KŘP Moravskoslezského kraje v rámci programového financování zdůvodňovalo potřebu pořízení 12 speciálních mikrobuseů v celkové hodnotě téměř **14 mil. Kč**, z nichž následně devět prohlásilo za nepotřebné a převedlo na jiná KŘP.
- Při KA č. **14/29** NKÚ zjistil, že Národní knihovna v kontrolovaném období poskytovala bezúplatně svým zaměstnancům dvě služební vozidla k soukromým účelům, a dokonce si najala k soukromým účelům náhradní vozidlo za téměř **27 tis. Kč**, přestože pro takové užívání nebyly naplněny zákonné důvody. V obou případech NK platila i pohonné hmoty. Uvedené skutečnosti NKÚ vyhodnotil jako porušení rozpočtové kázně za více než **42 tis. Kč** a podal oznámení příslušnému finančnímu úřadu.
- V kontrolní akci č. **14/30** NKÚ zjistil, že SFDI umožnil využívání některých osobních vozidel i k jízdám pro soukromé účely, aniž by za ně sjednal nájemné. Vykázaný podíl soukromých jízd se v letech 2012 až 2014 pohyboval od **4 do 49 %**.
- V rámci KA č. **14/34** NKÚ zjistil, že SPÚ poskytoval zaměstnancům v rozporu se zákonem o majetku státu bezúplatně služební vozidla k soukromým účelům a hradil v plné výši opravy a udržování kontrolovaného vzorku 43 služebních vozidel, ačkoliv zaměstnanci SPÚ v letech 2013 a 2014 využívali tato služební vozidla z 36 % pro soukromé účely. SPÚ rovněž umožnil, aby jeho zaměstnanci vykazovali služební jízdy v době, kdy čerpali řádnou dovolenou.
- V rámci KA č. **14/29** NKÚ prověřil nájemní smlouvy a zjistil, že NK ve smlouvě o nájmu nesjednala každoroční úpravu výše nájemného o výši inflace za předchozí rok, čímž neodůvodněně snížila výnos z pronájmu majetku v kontrolovaném období let 2012–2014 o částku **1,1 mil. Kč**.

NKÚ každoročně zjišťuje, že státní organizace nevyužívají důsledně všech právních prostředků při uplatňování a hájení práv státu jako vlastníka při ochraně majetku před neoprávněnými zásahy, přestože jim to ukládá zákon o majetku státu. Následující příklad je toho důkazem:

- V rámci KA č. **14/29** NKÚ odhalil, že NG nezajistila řádnou ochranu svých sbírkových předmětů. NG v průběhu desetileté periody inventarizace ukončené v roce 2012 nenalezla bronzovou plastiku, obraz a 31 kreseb, mezi které patří díla Josefa Lady, Františka Kupky či Jana Zrzavého, a dále 978 sbírkových předmětů. Kresbu Jana Zrzavého *Zeyerova zahrada* spolu s dalšími 16 kresbami a jednou grafikou NG zapůjčila na výstavu *Praha 1990* do muzea v Amsterdamu v letech 1999 až 2000. Po ukončení výstavy NG podle dokumentů převzala kresbu od přepravní společnosti a po dvou letech zjistila, že jí kresba chybí, přesto však podala trestní oznámení až v průběhu kontroly NKÚ, tedy minimálně 13 let od ztráty kresby. NG po povodních v roce 2002 neprovedla inventuru sbírky umístěné v depozitáři Zbraslavského zámku, a nezjistila tedy skutečný rozsah škod na sbírkových předmětech. Do konce kontroly NKÚ nenašla NG v souvislosti s povodněmi 35 sbírkových předmětů, z toho 28 plastik, o čemž ani nepodala oznámení Policii ČR.

⁸ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla); zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

Majetkové účasti státu v obchodních společnostech patří mezi významné složky finančního majetku státu. Jedná se především o podíly státu na základním kapitálu obchodních společností. NKÚ v této oblasti provedl KA č. **15/05**, která prověřila přístup ministerstev k majetkovým účastem z hlediska realizace vlastnické politiky, úpravu výkonu správy majetkových účastí ve vnitřních předpisech příslušných ministerstev a promítnutí zásad odměňování⁹ do vnitřních předpisů včetně jejich aplikace při výkonu akcionářských práv. NKÚ u tří ministerstev prověřil správu majetkových účastí státu v 31 obchodních společnostech a konstatoval, že:

- **chybí vlastnická politika státu, která by zejména definovala, jak si stát představuje svoji pozici jako vlastníka obchodních společností s majetkovou účastí státu;**
- **zákonná úprava jmenování osob oprávněných jednat za stát jako akcionáře je nevyvážená;**
- **chybí pravidla, která by stanovila postup státu v případech, kdy jeho práva jediného akcionáře vykonává v obchodní společnosti několik ministerstev současně;**
- **pro výběr zástupců do orgánů společností mají ministerstva ve vnitřních předpisech stanovena jen obecná kritéria a pro jejich odvolání nemají kritéria vůbec;**
- **zásady odměňování vedoucích zaměstnanců a členů orgánů zapracovala ministerstva do svých předpisů v různém rozsahu od jejich téměř úplného převzetí až po minimální úpravu; např. u MF chyběla část upravující výplatu odměn ve vazbě na plnění cílů;**
- **existují nedostatky v účtování o majetkových účastech a v jejich inventarizaci.**

Na základě těchto zjištění NKÚ doporučil vytvořit vlastnickou politiku státu a pro oblast výkonu správy majetkových účastí státu konkretizovat obecné zákonem stanovené povinnosti tak, aby nevznikaly pochybnosti, které povinnosti musí ministerstva jednajícím jménem státu nezbytně plnit. Dále je potřeba legislativně upravit nerovný přístup k výkonu práv akcionáře a zajistit promítnutí zásad odměňování do vnitřních předpisů ministerstev tak, aby byly zájmy státu dostatečně hájeny, a zabezpečit kontrolu jejich dodržování.

Úkolem státu jako zakladatele státních podniků je plnit řádně své povinnosti vyplývající z ustanovení zákona o státním podniku ve vztahu k určenému majetku a ke strategii rozvoje. Státní podniky mají mimo jiné zajistit, aby jejich činnost směřovala k vytváření souladu mezi potřebou a tvorbou finančních prostředků a k hospodárnému využívání všech zdrojů, což se ne zcela daří, jak uvádí následující příklad:

- V kontrolní akci č. **14/11** zaměřené na hospodaření státních podniků Povodí Moravy a Povodí Ohře NKÚ zjistil, že MZe neplnilo řádně povinnosti zakladatele ve vztahu k určenému majetku a strategii rozvoje kontrolovaných státních podniků. Od roku 2008 např. nevypracovalo strategickou koncepci pro oblast malých vodních elektráren, což bránilo rozvoji státních podniků v této oblasti. Kontrolované státní podniky vykazovaly v letech 2011–2013 zisk, ale jejich ukazatele výnosnosti byly nízké. Ke kladnému výsledku jejich hospodaření rozhodující měrou přispěly dotace od MZe. Hospodaření obou podniků ovlivnila mj. také regulovaná cena za odběr povrchové vody, která nepokrývala skutečné náklady spojené s odběrem povrchových vod. Rozdíl mezi regulovanou cenou a skutečnými náklady na odběr povrchové vody činil u obou státních podniků za roky 2011 až 2013 více než **234 mil. Kč**.

NKÚ na základě výsledků kontroly doporučil dokončit strategickou koncepci rozvoje malých vodních elektráren v resortu MZe za účelem získání dalších peněžních zdrojů na financování činnosti státních podniků spravujících jednotlivá povodí; zvážit úpravu cenových předpisů

⁹ Zásady odměňování vedoucích zaměstnanců a členů orgánů obchodních společností s majetkovou účastí státu nad 33 %, včetně státních podniků a jiných státních organizací zřízených zákonem nebo ministerstvem schválené usnesením vlády České republiky ze dne 22. února 2010 č. 159.

tak, aby cena za odběr povrchové vody reálně odpovídala skutečně vynaloženým nákladům, a v případě vodní cesty Baťův kanál zvážit úpravu vodního zákona a zákona o vnitrozemské plavbě tak, aby zpoplatněním užívání této vodní cesty byly vytvořeny zdroje pro financování její správy a údržby státním podnikem.

2.5 Zdroje ze zahraničí – problémy s plněním finančních a věcných cílů i s využitím a udržitelností výsledků

Za období roku 2015 dokončil NKÚ celkem 11 kontrolních akcí, které byly prioritně zaměřeny na hospodaření s peněžními prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí. Ve všech případech byly předmětem kontroly peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu Evropské unie.

Na opatření financovaná k naplnění cílů hospodářské, sociální a územní soudržnosti se zaměřily kontroly peněžních prostředků určených na realizaci vybraných projektů těchto operačních programů:

- *Integrovaný operační program* (KA č. 15/03 a č. 15/06),
- *Lidské zdroje a zaměstnanost* (KA č. 14/15),
- *Výzkum a vývoj pro inovace* (KA č. 14/22 a č. 15/06),
- *Vzdělávání pro konkurenceschopnost* (KA č. 14/24 a č. 15/06),
- *Doprava* (KA č. 14/32),
- *Podnikání a inovace* (KA č. 15/02),
- *ROP Jihozápad* (KA č. 15/04).

Podporám směřovaným do oblasti zemědělství se věnovala kontrola vybraných opatření v rámci *Programu rozvoje venkova* (KA č. 14/26), která byla mimo jiné zaměřena na dosahování cílů, naplňování účelu a udržitelnosti projektů.

V dalších dvou kontrolních akcích, a to KA č. 14/27 a 14/37, byly kontrolovány prostředky na likvidaci následků ničivých povodní z roku 2010 poskytnuté ČR z *Fondu solidarity Evropské unie* a plnění povinností vybraných účetních jednotek při vedení účetnictví o peněžních prostředcích přijatých ze zahraničí.

Výsledky uvedených kontrolních akcí byly vyhodnoceny v předchozích částech této výroční zprávy (v kapitole 2.3).

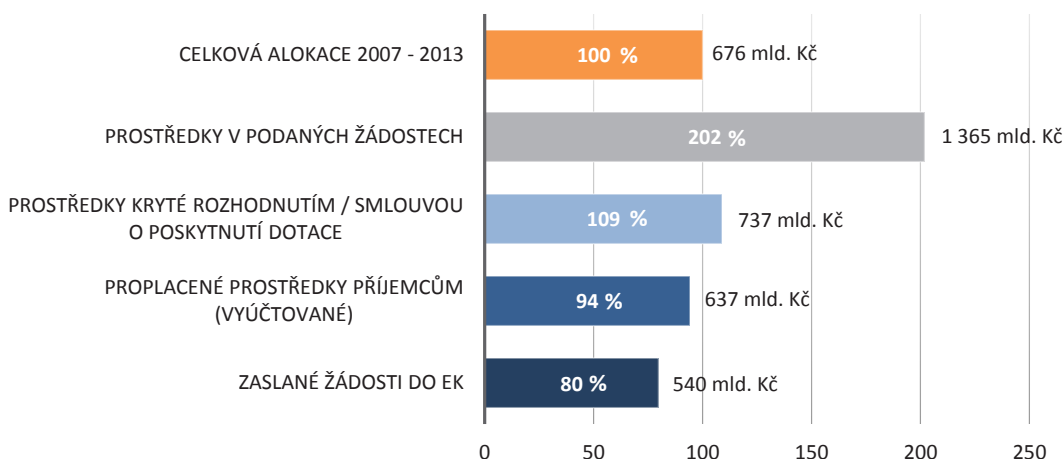
Na základě svých výstupů z kontrolní, monitorovací a analytické činnosti v oblasti peněžních prostředků poskytovaných ČR ze zahraničí, zejména pak prostředků z rozpočtu EU, NKÚ ve svých zprávách opakovaně upozorňoval na zásadní problém spočívající v nedostatečném čerpání alokovaných prostředků a nižší efektivitě systémů implementace některých programů.

Z hlediska dosahované míry čerpání alokace prostředků rozpočtu EU patří ČR dlouhodobě mezi nejhůře čerpající členské státy. Příslušné řídicí orgány se prakticky ve všech operačních programech po celé programové období 2007–2013 potýkaly s problémy při čerpání prostředků alokovaných pro ČR prostřednictvím strukturálních fondů a *Fondu soudržnosti*. Podle aktuálních informací MMR bylo k datu 6. ledna 2016 příjemcům proplaceno celkem 637 mld. Kč, tj. 94 % z upravené alokace pro ČR, a ke konci programového období 2007–2013¹⁰ tak zbývala k proplacení částka 39,6 mld. Kč (viz graf č. 8). Upravená alokovaná částka v přepočtu 677 mld. Kč vznikla snížením původní kace o automatické zrušení závazku Evropské komise /EK/ za nesplnění pravidel v letech 2013 a 2014 o 20 mld. Kč.

10 V ojedinělých případech může být konečný termín pro předložení žádosti Evropské komisi o platbu posunut až do 30. června 2016.

Graf č. 8: Souhrnný stav čerpání ze strukturálních fondů a *Fondu soudržnosti* k datu 6. 1. 2016 (v mld. Kč)

Zdroj: MMR; <http://www.dotaceeu.cz/cs/Informace-o-cerpani/Mesicni-pokrok-v-cerpani>.

Nepříznivý vývoj se přes řadu provedených analýz a přijatých krizových plánů podařilo zvrátit jen částečně. Přestože ČR patřila i v roce 2015 v čerpání alokace nadále k nejméně úspěšným členským státům¹¹, podařilo se jí v tomto roce zrychlit čerpání alokovaných prostředků, takže zatímco na začátku roku 2015 se odhady nedočerpání za poslední rok pohybovaly při horní hranici ještě kolem 85 mld. Kč, ve druhé polovině roku činily již jen 36 mld. Kč a dle tiskové zprávy MMR z 8. 1. 2016 se aktuální odhad nedočerpání evropských dotací za rok 2015 pohyboval pod 10 mld. Kč. Nejaktuálnější varianta tedy hovoří o celkových nedočerpaných prostředcích za celé programové období 2007–2013 ve výši cca 30 mld. Kč.

NKÚ na druhou stranu upozorňoval na riziko, že snaha o maximální vyčerpání alokovaných prostředků by mohla mít u jednotlivých projektů za následek nerespektování zásad účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti a uplatňování nezpůsobilých výdajů. To potvrdily i výsledky kontrolních akcí schválených v průběhu roku 2015. NKÚ zdůraznil příčiny, které způsobily velký rozsah nedostatků při čerpání podpor z rozpočtu EU. V řadě případů se jedná především o nízkou kvalitu řídicí činnosti implementačních orgánů a v některých případech o omezené fungování nastavených systémů kontroly. Zmíněné nedostatky se projevují v jednotlivých procesech implementace podpor různou mírou chybovosti. Nejčastěji se vyskytovaly tyto nedostatky:

- stanovení nekonkrétních a neměřitelných cílů programů a projektů (např. KA č. 14/24, 14/26, 15/04);
- nesprávně nastavené kontrolní systémy a nedostatečně prováděná kontrola, která nezjistila chyby (např. KA č. 14/24, 15/06);
- chybné hodnocení projektů ve vztahu k účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti (KA č. 14/24, 14/26, 15/04);
- špatně nastavená pravidla ve vazbě na hospodárnost (např. KA č. 14/26, 15/04);
- nezajištění udržitelnosti projektů (např. KA č. 15/06, 14/24).

Jak již bylo zmíněno, snaha o maximální vyčerpání alokovaných prostředků vedla v některých případech mj. k tomu, že řídicí orgány při výběru projektů nehlédly na jejich efektivitu a pravidla pro poskytování dotací nastavovaly tak, že bylo možné financovat i projekty, které

¹¹ Podle dostupných údajů publikovaných Komisí koncem roku 2015 zaujímal ČR 21. pozici – webová stránka European Commission/Regional Policy/Information Source/Cohesion Policy Data.

nebyly účelné a smysluplné nebo u kterých nebyla zajištěna udržitelnost jejich výstupů po celou stanovenou dobu.

- Právě na kontrolu dodržování podmínky udržitelnosti projektů tří operačních programů (IOP, OP VaVpl a OPVK) se zaměřila KA č. **15/06**. NKÚ konstatoval, že u 14 z 56 kontrolovaných projektů hrozí, že příjemci budou muset část dotace nebo celou dotaci vrátit, ať už kvůli porušení podmínek udržitelnosti, nebo jiným zjištěným nedostatkům. V případě OP VaVpl zjistil, že MŠMT nestanovilo žádné povinné monitorovací indikátory, které by po celou dobu udržitelnosti měřily výsledky a přínosy projektů týkajících se vědeckých výzkumných center, jejichž náklady na vybudování a provoz po dobu udržitelnosti přesáhnou **60 mld. Kč** (viz také část 2.3.2 této výroční zprávy). Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že řadě nově vzniklých výzkumných center se nedaří získat další zdroj financování (ze smluvního výzkumu nebo z mezinárodních grantů) ve výši, v jaké se původně předpokládalo.

Dále MŠMT jako řídicí orgán OPVK během programového období přestalo vyžadovat dodržování podmínky udržitelnosti individuálních projektů národních. Tento postup sice nebyl v rozporu s evropskou legislativou, avšak u finančně náročných projektů zaměřených na systémové změny hrozí, že nebude možné zajistit jejich hospodárnost, účelnost a efektivnost. MŠMT vynaložilo neúčelně finanční prostředky na provádění tří individuálních projektů národních v celkové výši **242 mil. Kč**. Příkladem neúčelnosti a současně i porušení podmínek udržitelnosti byl projekt MŠMT na zřízení center podpory inkluzivního vzdělávání za více než **133 mil. Kč**. Projekt měl ověřit a nastavit podmínky inkluzivního vzdělávání na základních školách. Všech devět regionálních center na podporu inkluzivního vzdělávání, která v rámci projektu vznikla, ale po ukončení projektu bez náhrady zanikla.

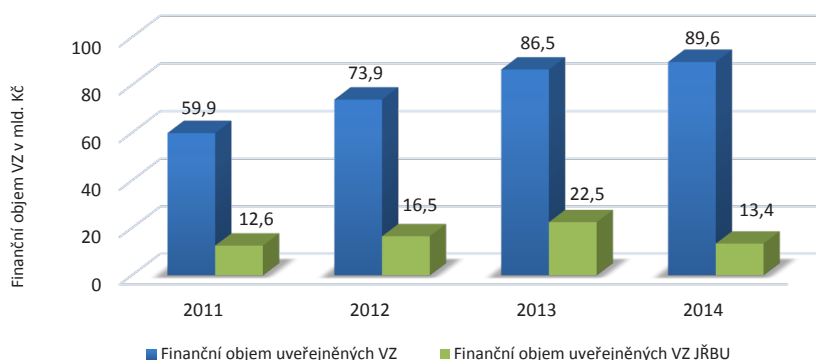
V souvislosti s touto kontrolou NKÚ upozornil, že by měla být věnována větší pozornost praktickému využití výsledků projektů financovaných z evropských peněz i po jejich ukončení. Pokud projektové výstupy nenajdou praktické využití do budoucna, nepoužívají se peníze z dotací ani účelně, ani efektivně. Dotace nemají jen financovat samotný projekt, ale měly by pomáhat k dlouhodobému zlepšení v dané oblasti.

Při kontrolní akci č. **14/37**, která se zabývala peněžními prostředky přijatými ze zahraničí a jejich obrazem v účetnictví vybraných kontrolovaných osob, NKÚ upozornil, že při hodnocení skutečné finanční náročnosti výdajových politik spolufinancovaných z rozpočtu EU chybí komplexní informace, jakou skutečnou výši nákladů výsledně nese ČR v souvislosti se zapojením do výdajových politik EU (např. v rámci operačních programů). Podle NKÚ je zejména vhodné zohlednit, že provedené finanční opravy typu plošných korekcí mohou vést k tomu, že prostředky, které podle původního plánu měla ČR obdržet z rozpočtu EU, nebudou České republice vyplaceny. Fakticky tím dochází k navýšení financování výdajových politik EU z rozpočtu ČR, tj. k navýšení hodnoty prostředků spolufinancovaných ze SR a navýšení nákladů na přijaté prostředky z rozpočtu EU. **NKÚ proto v této souvislosti upozorňuje, že zveřejňované informace o skutečné finanční náročnosti výdajových politik EU v ČR mají omezenou vypovídací schopnost.**

2.6 Veřejné zakázky – nevyužití ekonomického potenciálu zadávání

Obrovský potenciál pro zvýšení celkové efektivity v hospodaření státu NKÚ spatřuje v možných úsporách výdajů v oblasti zadávání veřejných zakázek, která dlouhodobě zůstává jednou z nejrizikovějších oblastí. Právě proto minimálně polovina kontrolních akcí NKÚ obsahuje část zaměřenou na kontrolu postupů státních organizací při zadávání veřejných zakázek /VZ/, a to nejen z pohledu zákonného procesního postupu, ale také z hlediska hospodárnosti peněžních prostředků vynakládaných na základě provedených zadávacích řízení. Objem veřejných zakázek státní správy v roce 2014 již dosáhl téměř **90 mld. Kč**, jak ukazuje graf č. 9. Můžeme zde pozorovat i vývoj podílu veřejných zakázek zadaných v jednacím řízení bez uveřejnění /JŘBU/, což je dle zjištění NKÚ často používaný způsob zadávání VZ u některých státních organizací.

Graf č. 9: Objem veřejných zakázek státní správy (OSS a jejich PO) vč. státních podniků dle údajů Věstníku veřejných zakázek

Zdroj: Věstník veřejných zakázek a vlastní zpracování.

Výsledky kontrolních akcí i v roce 2015 poukazují na opakující se nesprávné postupy a nedodržování pravidel při zadávání veřejných zakázek, které vedou k ne hospodárnému vynakládání prostředků. Omezování konkurenčního prostředí a nesledování ekonomické výhodnosti při zadávání VZ a z toho plynoucí nedosažení příznivější ceny se děje různými způsoby:

- **neoprávněným používáním a nadužíváním jednacím řízení bez uveřejnění;**
- **nesprávným využitím výjimky při zadávání VZ bez soutěže jedinému dodavateli;**
- **omezováním soutěže prostřednictvím příliš tvrdých kvalifikačních podmínek;**
- **účelovým dělením předmětu veřejné zakázky do více samostatných zakázek, aby mohly být následně zadány v režimu podlimitních zakázek nebo zakázek malého rozsahu;**
- **nesprávným postupem při hodnocení nabídek a nestanovením hodnotících kritérií, podle kterých lze posuzovat hospodárnost uzavřených smluv.**

Dokumentují to následující příklady:

- Nejzávažnější pochybení NKÚ odhalil v rámci KA č. **14/36** u zakázek na technickou ostrahu muničních skladů. Tyto zakázky spočívaly v nákupu technologií a stavebních úpravách muničních skladů. MO nevyhodnocovalo ekonomickou výhodnost zvoleného řešení a zadávalo zakázky na ostrahu účelově jedinému dodavateli v jednacím řízení bez uveřejnění, přestože podle NKÚ měly být soutěženy v otevřené soutěži. V rámci smluv s tímto dodavatelem se MO také zavázalo, že od něj technologie pro ostrahu postupně odkoupí. Platilo je ale na splátky, přestože to zákon o majetku ČR zakazuje. Jednalo se o tzv. skrytý finanční leasing. MO za tento majetek zaplatilo **1,6 mld. Kč** z finančních prostředků, které na to nebyly určeny. Dle vyhodnocení NKÚ porušilo MO v souvislosti s technickou ostrahou rozpočtovou kázeň v celkové výši **2,1 mld. Kč**.
- V rámci KA č. **14/29** NKÚ odhalil, že Národní technická knihovna zadala veřejnou zakázku na servisní a revizní činnost ve výši **29 mil. Kč** v JŘBU, aniž by byly splněny zákonné podmínky, čímž mohla ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky. Dále Národní galerie při realizaci zadávacího řízení na služby přepravy sbírkových předmětů a výstavních exponátů nevytvořila podmínky pro podání a hodnocení nabídek více uchazečů, čímž omezila veřejnou soutěž. Bez zadávacího řízení byly v kontrolovaném období realizovány služby přepravy předmětů za částku ve výši **6,2 mil. Kč**.
- Při KA č. **14/20** NKÚ zjistil, že MF zadalo zpracování projektové dokumentace generálnímu projektantovi v JŘBU, aniž by byly splněny podmínky pro tento způsob zadání. Soutěž na výstavbu datového centra Státní tiskárny cenin vyhrála společnost, která se již podílela na stanovení jeho technologických parametrů a vytvořila projektovou dokumentaci jeho

technologické části. V následném výběrovém řízení tato společnost jako jediná nebyla vyloučena a její nabídka přesně odpovídala podmínkám zadání, které vycházely z jí vytvořené projektové dokumentace. Ostatní uchazeči byli vyřazeni s tím, že jejich nabídky podmínky zakázky nesplňují, přitom byly zhruba o **50 mil. Kč** nižší. NKÚ odhalil též nedostatky u služeb, které datové centrum STC poskytuje MF. Např. MF uzavřelo bez soutěže dvě smlouvy v režimu utajení s využitím výjimky ze zákona o veřejných zakázkách. U zakázky na poskytování služby Service Desk se bez soutěže stala subdodavatelem společnost, která vytvořila zadávací dokumentaci, včetně utajované části. U zakázky na provoz státní pokladny se též bez soutěže stala subdodavatelem STC společnost, která MF tento informační systém dodala.

- Při KA č. **14/21** NKÚ zjistil, že SŽDC omezovala počet uchazečů v zadávacích řízeních na výběr dodavatelů opravných a údržbových prací příliš tvrdými kvalifikačními požadavky, což mohlo negativně ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky. Pro zakázky v předpokládané hodnotě **2 až 5 mil. Kč** SŽDC požadovala, aby dodavatel prokázal objem stavebních prací provedených za předešlé tři roky v hodnotě **50 mil. Kč**. Například u stavebních prací týkajících se železničního svršku a spodku získaly **56 %** zakázek v hodnotě **4,6 mld. Kč** pouze **3 %** dodavatelů. V jednotlivých zadávacích řízeních na výběr dodavatelů se SŽDC dopouštěla dalších nedostatků. Jednalo se např. o neopodstatněné vyloučení uchazeče, jehož nabízená cena byla o **1,8 mil. Kč** nižší než cena vybraného uchazeče. Tento postup SŽDC při výběru dodavatele vyhodnotil NKÚ jako nevhodný. Dále se jednalo o nerovné zacházení s uchazeči nebo o nestandardní průběh zadávacího řízení. Uvedené nedostatky se týkaly především podlimitních veřejných zakázek, na které se v případě SŽDC jako sektorového zadavatele vztahuje výjimka z působnosti zákona o veřejných zakázkách. NKÚ neshledal věcný důvod, aby se na SŽDC tato výjimka vztahovala.
- Při KA č. **15/03** NKÚ zjistil, že MV zadalo přímo bez výběrového řízení celkem pět veřejných zakázek ve výši **391 mil. Kč** s použitím výjimky in-house¹² České pošty, s.p., Odštěpnému závodu ICT služby, aniž by byly splněny všechny zákonem stanovené podmínky. Podle názoru NKÚ se jednalo o nesprávné použití této výjimky. MV výhodnost tohoto způsobu zadávání veřejných zakázek předem neověřilo.

Na základě závažných zjištění z KA č. 14/20 doporučuje NKÚ změnit zákon o veřejných zakázkách tak, aby eliminoval zvýhodnění firem, které se podílejí na přípravě dané veřejné zakázky.

2.7 Ostatní veřejné prostředky – systémové nedostatky ve financování zdravotní péče

V oblasti hospodaření s finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob NKÚ v roce 2015 ukončil jednu kontrolní akci. V rámci KA č. **14/33** zjišťoval, jak Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky /ZP MV ČR/ hospodařila s těmito prostředky. ZP MV ČR je druhou největší zdravotní pojišťovnou v ČR s více než **1,2 mil. pojištěnců** a v roce 2014 vybrala na pojistném více než **26,4 mld. Kč**.

V souvislosti s touto KA a s již dříve provedenými kontrolami zdravotních pojišťoven¹³ NKÚ opakovaně upozorňuje na mnoho nesouladů právních předpisů a legislativních nedostatků, z nichž vyplývají závažná systémová rizika. Jedná se např. o:

- **nesoulad úhradové vyhlášky se zákonem o veřejném zdravotním pojištění, který spočívá v poskytování kapitační platby praktickým lékařům bez nutnosti poskytnout zdravotní službu;**

¹² Postup podle § 18 odst. 1 písm. e) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

¹³ KA č. 08/36 – *Prostředky vybírané na základě zákona Vojenskou zdravotní pojišťovnou České republiky*, KZ byl zveřejněn v částce 3/2009 *Věstníku NKÚ*; KA č. 09/29 – *Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky*, KZ byl zveřejněn v částce 1/2011 *Věstníku NKÚ*; KA č. 13/22 – *Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch České průmyslové zdravotní pojišťovny*, KZ byl zveřejněn v částce 2/2014 *Věstníku NKÚ*.

- možnost zdravotních pojišťoven odchýlit se od úhradové vyhlášky a uzavírat bez dalších omezení individuální dodatky ke smlouvám, což vnáší do komplikovaného systému financování zdravotních služeb riziko nerovného přístupu vůči poskytovatelům zdravotních služeb;
- nezajištění hospodárnosti výdajů současnou právní úpravou, která nevede ke snížení dodavatelských cen zdravotnických prostředků;
- nestanovení podmínek a výše úhrad dlouhodobé intenzivní péče a dlouhodobé intenzivní ošetrovatelské péče vyhláškou Ministerstva zdravotnictví /MZd/, kterou se vydává seznam zdravotních výkonů, přestože se MZd zařazením těchto výkonů do vyhlášky zabývá více než deset let;
- nedostatky legislativy, která nevedla k tomu, aby byly zdravotně pojistné plány schváleny včas.

Při KA č. **14/33** NKÚ zjistil, že ZP MV ČR měla v roce 2014 téměř 26 tis. poskytovatelů zdravotní péče, kterým za zdravotní služby uhradila **26,1 mld. Kč**. ZP MV ČR se minimálně v **82 %** případů neřídila úhradovými vyhláškami a uzavřela ke smlouvám dodatky, které umožňují hradit poskytovatelům zdravotních služeb rozdílné ceny za stejné výkony. Např. hradila rozdílné ceny srovnatelným typům lůžkových poskytovatelů zdravotních služeb za shodné speciální výkony, jako jsou endoprotézy velkých kloubů či implantace kardioverterů a kardiostimulátorů. Úhrada za implantování vybraného druhu kardiostimulátoru se pohybovala od **106 tis. Kč** do **200 tis. Kč**. Různé ceny za stejnou léčbu platila pojišťovna také poskytovatelům lázeňské péče. Tento postup stávající právní úprava umožňuje.

V oblasti čerpání fondů NKÚ zjistil, že ZP MV ČR v letech 2009 až 2013 v rozporu se zákonem o veřejném zdravotním pojištění uhradila ze základního fondu praktickým lékařům v rámci dvou projektů (*SIP* a *Karta života*) téměř **13 mil. Kč**, přestože za tyto prostředky nebyly pojištěncům poskytnuty zdravotní služby. Provozní fond ZP MV ČR vykazoval ve sledovaném období poměrně vysoké zůstatky. Nevyčerpané finanční prostředky ke konci roku 2014 dosáhly částky **1,2 mld. Kč**. NKÚ doporučuje změnu právní úpravy tak, aby došlo k eliminaci nepřiměřeně vysokých zůstatků provozního fondu. Dle názoru NKÚ by výše prostředků tohoto fondu měla korespondovat se skutečnou potřebou zdravotní pojišťovny hradit provozní náklady. V případě nadměrných rezerv není zajištěn dostatečný tlak na hospodárné a účelné využívání finančních prostředků. ZP MV ČR z provozního fondu neekonomicky uhradila externímu poradci celkem **868 tis. Kč** mj. i za činnosti, které měli vykonávat zaměstnanci pojišťovny. Z fondu prevence uhradila ZP MV ČR v souvislosti s léčebně ozdravnými pobyty pro děti neekonomicky částku **635 tis. Kč**. Zároveň při úhradách lázeňských pobytů z tzv. položky generálního ředitele nerespektovala pravidla schválená správní radou a zvýhodnila tím některé pojištěnce. Nezanedbatelné byly i výdaje za marketingové služby, jež v roce 2013 činily **47 mil. Kč**, nebo výdaje za dárkové předměty, které v letech 2012 až 2014 dosáhly **16,7 mil. Kč**.

Na základě výsledků kontroly NKÚ doporučil řadu dalších legislativních změn. Např. v oblasti výběru pojistného na veřejné zdravotní pojištění je nezbytné změnit právní úpravu tak, aby byla jednoznačně stanovena povinnost, nikoliv možnost zdravotní pojišťovny stanovit rozhodnutím pravděpodobnou výši pojistného v případech, kdy plátce pojistného nesplní povinnost podat přehled o platbách pojistného.

2.8 Spolehlivost údajů pro finanční řízení – přetrvávající nejednoznačnosti účetní regulace a nesprávnosti ve vykazovaných údajích

V roce 2015 NKÚ pokračoval v prověřování spolehlivosti údajů pro monitorování a řízení veřejných financí a dokončil čtyři kontrolní akce typu finanční audit:

- KA č. **14/18** – *Účetní závěrka a finanční výkazy Úřadu práce České republiky za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí;*
- KA č. **14/19** – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo životního prostředí za rok 2013, účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva životního prostředí za rok 2013;*
- KA č. **14/38** – *Účetní závěrka České správy sociálního zabezpečení za rok 2014 a údaje, které jsou Českou správou sociálního zabezpečení předkládány jako podklad pro hodnocení plnění státního rozpočtu;*
- KA č. **15/07** – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo zdravotnictví za rok 2014, účetní závěrka Ministerstva zdravotnictví za rok 2014 a údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2014.*

V kontrolních akcích typu finanční audit byly u kontrolovaných osob za uvedená období prověřovány údaje z jejich účetních závěrek /ÚZ/, dle kterých činila celková výše aktiv netto **69 mld. Kč**, celková výše nákladů **526 mld. Kč** a celková výše výnosů **397 mld. Kč**. Dále byly u kontrolovaných osob prověřovány údaje výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu, dle kterých byly příjmy v celkové výši **391 mld. Kč** a výdaje v celkové výši **520 mld. Kč**.

V oblasti dodržování právních předpisů při sestavování závěrečných účtů nezjistil NKÚ závažné nedostatky.

Hlavní pozornost je při kontrolách typu finanční audit věnována vedení účetnictví. NKÚ zkoumal, zda kontrolované osoby vedou účetnictví takovým způsobem, aby na jeho základě sestavená účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví. Dále NKÚ kontroloval výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu. Uvedenými kontrolami NKÚ opět zjistil významné nedostatky, které ovlivnily spolehlivost údajů využitelných pro monitorování a řízení veřejných financí:

- Kontrolované subjekty nevedly správné účetnictví, když např. Úřad práce ČR /ÚP ČR/ v rozvaze nesprávně účtoval o opravách nákladů a výnosů minulých účetních období v hodnotě **29,9 mld. Kč**; v přehledu o peněžních tocích vlivem nesprávně nastavených algoritmů výpočtu položek tohoto přehledu chybně vykázal opravu výsledku hospodaření minulého účetního období v hodnotě **6,9 mld. Kč** (KA č. **14/18**). Dále např. u MŽP bylo sestavení přehledu o peněžních tocích zatíženo nesprávnostmi v souhrnné výši **6,4 mld. Kč**, a to na různých úrovních jeho sestavení, z důvodu neexistence potřebného analytického členění účtů relevantních z hlediska obsahového vymezení položek tohoto přehledu (KA č. **14/19**). Česká správa sociálního zabezpečení např. účtovala o penále z pojistného vůči zaměstnavatelům a o penále ze záloh na pojistné na důchodové pojištění osob samostatně výdělečně činných v nesprávném okamžiku, čímž navýšila pohledávky v rozvaze i výnosy ve výkazu zisku a ztráty o celkovou částku **349 mil. Kč** (KA č. **14/38**). Dalším příkladem je MZd, které nesprávně zvolilo výnosový účet v případě transferů plynoucích z nárokování prostředků IOP z titulu uskutečněného předfinancování ve výši **0,5 mld. Kč** (KA č. **15/07**).
- Kontrolované subjekty nevedly úplné účetnictví, když např. MZd neúčtovalo o snížení hodnoty skladových zásob z důvodu expirace antivirotik v celkové výši téměř **0,9 mld. Kč** (KA č. **15/07**). Dále např. MŽP účtovalo o pohybu peněžních prostředků tzv. revolvingového fondu a twinningových projektů vedených na účtech u komerčních bank měsíčně souhrnnou částkou, ačkoliv mělo účtovat o jednotlivých účetních případech k okamžiku jejich uskutečnění. Přitom

konečný zůstatek těchto prostředků vykázaný na příslušných bankovních účtech k 31. prosinci 2012 činil celkem **59 mil. Kč** (KA č. **14/19**).

- Kontrolované subjekty nevedly průkazné účetnictví, když např. MŽP při dokladových inventurách nezjistilo skutečný stav majetku a závazků a neověřilo, zda odpovídá stavu vykázanému v ÚZ k 31. prosinci 2013 (KA č. **14/19**). Rovněž MZd při inventarizaci nezjistilo skutečný stav některých podmíněných pohledávek a podmíněných závazků. Zůstatek účtu 975 – *Krátkodobé podmíněné závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí* vykázaný ve výši **3,4 mld. Kč** byl vyhodnocen jako neprůkazný a existuje riziko, že součástí zůstatku tohoto účtu byly k rozvahovému dni i podmíněné závazky, které již neexistovaly (KA č. **15/07**).
- NKÚ v rámci kontrol účetnictví ÚP ČR a MŽP zjistil i případy, které vedly k porušení rozpočtové kázně. ÚP ČR neodvedl včas do státního rozpočtu příjmy z titulu vratek přeplatků z dávek, příspěvků a podpor minimálně ve výši **13,9 mil. Kč** (KA č. **14/18**). MŽP nesplnilo povinnost zrušit mimorozpočtové účty fondů vedené u komerčních bank a zřídil místo nich účty u České národní banky. Tato skutečnost ovlivnila výši prostředků, se kterými v průběhu roku mohla disponovat státní pokladna. Prostředky vykázané na příslušných bankovních účtech k 31. prosinci 2012 byly v celkové výši **59 mil. Kč** (KA č. **14/19**).
- Nesprávnosti zjistil NKÚ také ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu, když např. MZd na nesprávnou rozpočtovou položku zařadilo výdaje, které poskytovalo svým příspěvkovým organizacím na podporu vědy a výzkumu, a výdaje související s poskytnutím peněžních prostředků v rámci OP LZZ a OPVK, a to v celkové výši **310 mil. Kč** (KA č. **15/07**), nebo ÚP ČR chybnou rozpočtovou položkou klasifikoval příjmy v případě refundací vyplacených podpor v nezaměstnanosti od subjektů ze zahraničí ve výši **66,2 mil. Kč** (KA č. **14/18**).
- Možnost NKÚ vyjádřit se ke spolehlivosti údajů účetních závěrek prověřovaných v roce 2014 byla u MŽP a MZd limitována stavem právních předpisů v oblasti účtování a vykazování transferů spolufinancovaných z rozpočtu EU a poskytovaných konečným příjemcům formou předfinancování ze SR.

V KA č. **14/19** NKÚ upozornil na skutečnost, že MŽP vykazuje ve svém majetku specifickou položku, a to povolenky na emise. V ÚZ k 31. prosinci 2013 vykázalo jako dlouhodobý nehmotný majetek na účtu 015 – *Povolenky na emise a preferenční limity* částku ve výši téměř **7,5 mld. Kč**¹⁴ představující hodnotu emisních povolenek a dále na účtu 401 – *Jmění účetní jednotky* částku téměř **9,9 mld. Kč** z titulu zařazení povolenek na emise do majetku MŽP v roce 2013. U této specifické majetkové položky nelze ze stávajících právních předpisů jednoznačně určit okamžik vzniku účetního případu. Současně nelze jednoznačně stanovit množství povolenek připadajících ČR k určitému okamžiku, a to s ohledem na průběžně se měnící množství bezplatných povolenek. Přitom okamžik vzniku účetního případu, množství povolenek a jejich ocenění k datu zařazení do majetku ovlivňují významně hodnoty vykázané v účetní závěrce. Podle názoru NKÚ platná účetní regulace není dostatečně určitá pro věrné zobrazení všech skutečností souvisejících s nakládáním s majetkem vymezeným jako obsah položky „povolenky na emise“ ve výkazu rozvahy.

V roce 2015 byly také dokončeny dvě systémově orientované kontrolní akce, a to KA č. **14/25** u MF se zaměřením na účetnictví a KA č. **14/37** u MŠMT a MZe zaměřená na transfery spolufinancované ze zahraničí:

- KA č. **14/25** prověřila poprvé vedení účetnictví Ministerstva financí jakožto správce kapitol státního rozpočtu *Ministerstvo financí, Státní dluh, Operace státních finančních aktiv a Všeobecná pokladní správa*. Z pohledu objemu majetku, závazků, nákladů a počtu a variability operací, o kterých MF účtuje, je MF nejvýznamnější účetní jednotkou státního rozpočtu. V účetnictví MF jsou mimo jiné zachyceny operace na souhrnných účtech státní pokladny, výsledek hospodaření

¹⁴ Existence povolenek na emise vykázaných k datu účetní závěrky nebyla při inventarizaci prokázána výpisem z účtu v registru EU s odůvodněním, že MŽP nemá přístup do registru EU na účty, na kterých se povolenky generují. Vykázané množství je tak jejich odhadem.

státního rozpočtu a státní dluh. NKÚ se zaměřil na to, zda jsou informace z účetnictví MF za rok 2013 úplné, spolehlivé a správné.

Nesprávnosti s vlivem na zůstatky účtů MF k 31. 12. 2013 byly vyčísleny v celkové výši **291 mld. Kč**, z toho nesprávnost při účtování o reverzních REPO operacích¹⁵ činila **193 mld. Kč** a byla nejvýznamnější nesprávností. MF v tomto případě nesprávně aplikovalo účetní metodu pro REPO obchody tím, že neúčtovalo o převodu cenných papírů, přestože dle platné právní úpravy o převodu účtovat mělo. Dále neúčtovalo např. o významném snížení hodnoty majetkových účastí v obchodních společnostech (pokud by opravné položky byly vytvořeny ve 100% výši k majetkovým účastem ve společnostech, které jsou v konkurzu nebo v likvidaci, jejich hodnota by dosahovala téměř **9 mld. Kč**). MF dále např. účtovalo nesprávně o kurzových rozdílech souvisejících s oceňováním majetkových účastí v mezinárodních bankovních institucích, čímž ovlivnilo údaje vykázané v rozvaze i ve výkazu zisku a ztráty ve výši cca **6 mld. Kč**.

Některá ustanovení právních předpisů nejsou ve vztahu k účetnictví MF jednoznačně aplikovatelná.

- **KA č. 14/37 – Peněžní prostředky státního rozpočtu, rozpočtu Evropské unie a jiné peněžní prostředky přijaté ze zahraničí** byla zaměřena na zobrazení transferů v účetnictví, na prověření srovnatelnosti vykázaných rozpočtových a účetních údajů v rámci časových řad a mezi účetními jednotkami navzájem a na prověření údajů uváděných o transferech v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu za rok 2014 s cílem kromě jiného identifikovat systémová rizika a systémové nedostatky v těchto oblastech.

Od 1. ledna 2015 jsou v oblasti účetních předpisů účinné novely, které dle názoru NKÚ odstranily základní nejednoznačnost v účtování, neboť pro OSS stanovily povinnost účtovat o předfinancovaných zahraničních prostředcích v roli poskytovatele a příjemce. I přes uvedenou změnu v účetní regulaci zjistil NKÚ přetrvávající systémové nedostatky a rizika, např.:

- Účetní předpisy nestanovují žádné postupy pro účtování o finančních opravách typu plošné korekce, která jde k tíži ČR. Důsledkem plošné korekce je zatížení SR o výdaje, které měly být financovány z rozpočtu EU, ale z důvodu systémové nesrovnalosti neprovede Evropská komise refundaci prostředků vynaložených členským státem. MŠMT i MZe přistupovaly k jejich účtování a vykazování různě. Podle názoru NKÚ se zavedení jasné účetní regulace v této oblasti jeví jako potřebné.
- Od 1. ledna 2015 má OSS v případě poskytnutí předfinancování účtovat o vzniku podmíněné pohledávky. V případě MŠMT i MZe ale žádost o refundaci části těchto prostředků podává jiný subjekt. NKÚ upozorňuje, že v praxi může být naplnění povinnosti vykázat tyto podmíněné pohledávky obtížné, neboť i když organizační složka státu přijímá prostředky, správa samotného nároku je pod kontrolou jiného subjektu. NKÚ dále upozorňuje, že z důvodu stanovení rozdílného okamžiku odúčtování podmíněné pohledávky jsou vykázané údaje mezi kontrolovanými účetními jednotkami významně nesrovnatelné.

Výše uvedené případy mohou významně ovlivňovat nejen finanční situaci a výsledek hospodaření konkrétních účetních jednotek, ale také vypovídací schopnost, a tedy i využitelnost souhrnných účetních výkazů za Českou republiku (v rámci konsolidace) za rok 2015 sestavovaných poprvé v roce 2016.

¹⁵ REPO obchodem se rozumí REPO obchod nebo reverzní REPO obchod. REPO obchod představuje poskytnutí finančních aktiv (jiných než hotovost) za hotovost se současným závazkem přijmout tato finanční aktiva k přesnému datu za částku rovnající se původní hotovosti a úroku. Jedná se o REPO obchod ze strany dlužníka.

Reverzním REPO obchodem se rozumí přijetí finančních aktiv (jiných než hotovost) za hotovost se současným závazkem poskytnout tato finanční aktiva k přesnému datu za částku rovnající se převedené hotovosti nebo jiné formě úhrady a úroku. Jedná se o REPO obchod ze strany věřitele.

Jako finanční aktiva (tzv. kolaterál) se obvykle používají cenné papíry, nejčastěji státní pokladniční poukázky, pokladniční poukázky České národní banky a střednědobé státní dluhopisy.

Podpora dobré účetní praxe

NKÚ má za to, že reforma účetnictví státu, která započala roku 2010, měla racionální důvody a v principu šlo o krok správným směrem, neboť reforma:

- vedla k posílení aktuálnosti a k poskytování i zveřejňování komplexnějších informací o hospodaření ve veřejném sektoru;
- vytvořila předpoklady pro lepší sektorové srovnávání informací (za veřejný a soukromý sektor) a pro konsolidaci údajů za stát.

ČR je v současnosti řazena mezi země, které mají pro státní sektor nastaven vyspělý aktuální účetní systém; ze studie z roku 2014 zpracované pro EK vyplývá, že její účetní systém týkající se jednotek na úrovni ústřední vlády je šestým nejvyspělejším systémem v rámci zemí EU¹⁶.

Průběh reformy se však neobešel bez významných problémů, přičemž některé jsou odstraňovány postupně, např. již zmíněnou úpravou účetní regulace účinnou od 1. 1. 2015. Některé systémové problémy však přetrvávají a NKÚ na ně zejména prostřednictvím svých kontrolních závěrů nadále a opakovaně upozorňuje. Jedná se zejména o:

- vydávání účetních předpisů v krátkém časovém předstihu před jejich účinností (tzv. legisvakance), což způsobuje vybraným účetním jednotkám problémy se správnou a včasnou aplikací nových požadavků;
- problém s nejasností a nejednoznačností účetních předpisů v oblastech **plošných korekcí souvisejících s transfery**, podrozvahových účtů, majetkových účastí státu v obchodních korporacích nebo např. v oblasti nehmotného majetku ve formě povolenek na emise;
- scházející koncepční vymezení základních účetních pojmů, jako jsou aktiva, náklady, výnosy aj.

NKÚ svou kontrolní činností napomáhá k identifikaci systémových rizik, typických problémů a možností jejich řešení a podporuje prohlubování využití aktuálních účetních údajů pro potřeby skládání účtů o hospodaření státu, např. při sestavování závěrečných účtů jednotlivých kapitol a SZÚ. Monitoruje také vývoj požadavků kladených na účetnictví státu na mezinárodní úrovni, zejména v Evropské unii; v této souvislosti lze konstatovat, že v současnosti probíhající projekt Evropské komise na vytvoření jednotných evropských účetních standardů pro veřejný sektor (EPSAS) může ve střednědobém až dlouhodobém horizontu výrazně ovlivnit účetnictví veřejného sektoru v ČR.

NKÚ si je vědom důležitosti některých informací z účetnictví např. pro národní účty. V návaznosti na *memorandum o spolupráci* uzavřené s Českým statistickým úřadem /ČSÚ/ průběžně monitoruje situaci v účetnictví státu i pro tyto účely. Úřad průběžně sleduje také informace z účetnictví významné pro finanční řízení s cílem zajistit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí. Mezi ně patří např. informace o podmíněných závazcích, u nichž nelze vyloučit potenciálně významný dopad na veřejné finance.

Své zkušenosti a názory prezentoval NKÚ v říjnu 2015 na konferenci *5 let reformy účetnictví státu*, kterou uspořádal v odborné spolupráci s MF. Z konference vyplynulo, že problémy identifikované NKÚ, jako jsou legisvakance, nesrovnatelnost údajů, zachycování transferů a účtování na podrozvahových účtech, považují za problém i jiní účastníci, např. zástupci ministerstev či ČSÚ.

16 Studie zpracovaná společností PwC pro EUROSTAT, srpen 2014, s. 36, viz http://ec.europa.eu/eurostat/c/portal/layout?p_l_id=1020223&p_v_l_s_g_id=0.

2.9 Neúčinnost deklarovaných opatření k nápravě nedostatků a nevyvozování odpovědnosti

NKÚ soustavně sleduje, jak kontrolované osoby přistupují k výsledkům jeho kontrolní činnosti, a ne vždy může konstatovat, že jsou realizována taková opatření k nápravě zjištěných nedostatků, která by vedla k pozitivním změnám v oblasti hospodaření kontrolovaných osob. Výsledky kontrolních akcí i v roce 2015 odhalily, že mnoho závažných nedostatků vedoucích k ne hospodárnému či neúčelnému použití peněžních prostředků se dlouhodobě opakuje, nebo se dokonce v některých případech tyto nedostatky v důsledku nesprávné činnosti odpovědných osob prohlubují. O tom, že OSS nezřídka řadu opatření pouze deklarují, ale pak je fakticky nerealizují nebo nedodržují, vypovídají následující příklady:

- Při KA č. **07/16**¹⁷ zaměřené na realizaci ICT projektů v resortu MŽP zjistil NKÚ mj. to, že *Jednotný informační systém o životním prostředí /JISŽP/* je spíše teoretickým konceptem, který obsahuje soubor navzájem neprovázaných samostatných IS a databází. Aby byl rozvoj JISŽP řízen jednotně a centrálně, MŽP v návaznosti na tuto kontrolní akci ustavilo Radu pro rozvoj JISŽP a realizovalo integrační projekt SIRIUS, který měl řešit redukci IS a sdílení dat. Tato opatření však v řadě případů MŽP fakticky nerealizovalo ani nedodržovalo tak, aby skutečně plnila svůj původně zamýšlený účel, což potvrdila KA č. **14/12**. V rámci této kontrolní akce NKÚ shledal, že Rada pro rozvoj JISŽP se téměř dva roky nescházela, čímž bylo narušeno organizační zastřešení rozvoje JISŽP a vyloučena možnost včas projednávat na této úrovni problémy, které nakonec vedly k tomu, že MŽP zrušilo integrační projekt SIRIUS bez náhrady s tím, že cíle projektu nebyly naplněny. NKÚ vyhodnotil tuto investici ve výši **21 mil. Kč** do projektu SIRIUS jako neúčelnou a ne hospodárnou. V současné době resort životního prostředí využívá 125 samostatných informačních systémů a databází, které navíc nejsou ani vzájemně propojeny. Data jsou v nich vícenásobně ukládána, což má vliv na vyšší potřebu úložné kapacity pro ukládaná data a z toho plynoucí vyšší provozní náklady.
- Příkladem ignorace výsledků kontrol a doporučení NKÚ byl postoj MD k výběru nového poskytovatele mýtného systému. NKÚ v letech 2011 a 2012 provedl dvě kontrolní akce (KA č. **11/13** a **12/12**)¹⁸, při kterých se zaměřil na kontrolu prostředků vynaložených na pořízení a provoz mýtného systému a na efektivitu dosahování příjmů z mýtného. NKÚ v obou kontrolách konstatoval závažné nedostatky a potřebu okamžitého zahájení prací na nastavení parametrů mýtného systému a souvisejících činností, výběru nového dodavatele mýtného systému a souvisejících služeb. Přes tento apel MD výše uvedené činnosti včas nezajistilo.
- Rovněž výsledky KA č. **14/14**, která prověřila hospodaření MF s prostředky rozpočtové kapitoly VPS, potvrdily obdobné nedostatky, které NKÚ shledal již v KA č. **06/24**¹⁹. MF ne hospodařilo s peněžními prostředky kapitoly VPS v souladu s rozpočtovými pravidly, neboť rozpočtované výdaje ve výši několika miliard korun neměly všeobecný charakter a často patřily do působnosti správců jiných kapitol státního rozpočtu. Začleněním takových výdajů do kapitoly VPS se snižuje podíl odpovědnosti příslušných správců za svěřené problematiky a zvyšuje se riziko neefektivního vynakládání prostředků státního rozpočtu.

NKÚ doporučuje, aby se vláda a Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR intenzivně zabývaly tím, zda je účel prostředků uvolňovaných z kapitoly VPS a zejména z vládní rozpočtové rezervy v souladu s účelem, který je určen rozpočtovými pravidly.

17 KA č. 07/16 – Finanční prostředky státního rozpočtu určené pro vytváření, obnovu a provozování informačních systémů a komunikačních technologií v resortu Ministerstva životního prostředí, KZ byl zveřejněn v částce 1/2008 Věstníku NKÚ.

18 KA č. 11/13 – Peněžní prostředky vynaložené na pořízení a provoz systému výběru mýtného za užívání silniční infrastruktury České republiky, KZ byl zveřejněn v částce 2/2012 Věstníku NKÚ; KA č. 12/12 – Příjmy z výkonových poplatků (mýtného) a příjmy z časového zpoplatnění pozemních komunikací (časových kuponů), včetně souvisejících výdajů, KZ byl zveřejněn v částce 2/2013 Věstníku NKÚ.

19 KA č. 06/24 – Prostředky státního rozpočtu zahrnuté do kapitoly Všeobecná pokladní správa, KZ byl zveřejněn v částce 2/2007 Věstníku NKÚ.

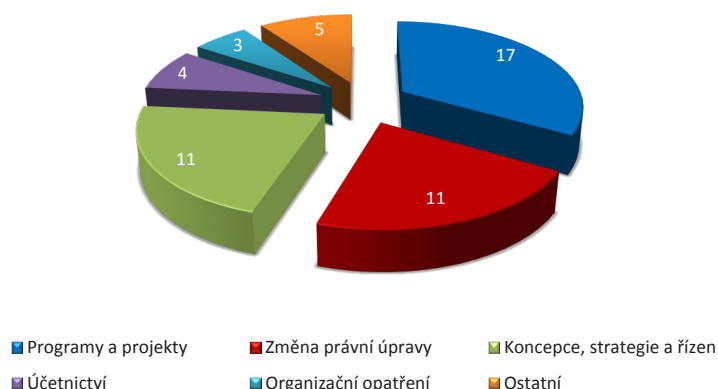
- Dalším příkladem je KA č. **14/36**, jejíž výsledky upozornily na nevhodné chování MO při vynakládání peněžních prostředků na služby úklidu a stravování. Alarmující přitom je, že na problémy s těmito službami NKÚ upozornil již v roce 2008 při KA č. **08/01**²⁰, na základě které mělo MO zavést konkrétní opatření k nápravě. O přijetí opatření týkajících se úklidu ministerstvo informovalo vládu, přestože je ve skutečnosti nepřijalo. V případě stravování byla opatření neúčinná. V důsledku těchto skutečností došlo v kontrolovaném období k prohloubení problémů způsobených nedostatky, na které NKÚ upozornil již před sedmi lety. NKÚ proto doporučuje MO přijmout adekvátní a efektivní opatření k odstranění těchto nedostatků, přičemž je zapotřebí věnovat pozornost pravidelnému vyhodnocování jejich účinnosti.

2.10 Doporučení NKÚ

Cílem NKÚ je prostřednictvím výstupů z kontrolní a analytické činnosti napomáhat zlepšování finančního řízení státu. Výrazem této snahy jsou mimo jiné úřadem formulovaná doporučení systémového charakteru s cílem zajistit pozitivní dopady nejen na systém řízení státu, ale především na hospodárné, účelné a efektivní využívání finančních prostředků a majetku státu k dosažení cílů, které jsou společensky odůvodněné.

V uplynulém roce NKÚ formuloval 51 doporučení. Nejvíce z nich směřovalo do oblasti programů a projektů, oblasti koncepcí, strategií a řízení a též do oblasti legislativní. Jaká byla jejich struktura podle problémových oblastí, znázorňuje graf č. 10.

Graf č. 10: Doporučení NKÚ v roce 2015

Z předchozích částí výroční zprávy, ve kterých NKÚ uvedl závažné systémové nedostatky a jejich příčiny, je zřejmé, že stát nebude schopen zlepšit své fungování v mnohých oblastech, dokud nedojde ke skutečné změně přístupu. Podle názoru NKÚ by bylo možné investovat rozpočtové prostředky ČR lépe a efektivněji a tím napomáhat ekonomickému růstu.

Je zřejmé, že alfou a omegou celého procesu ekonomického řízení státu je skutečnost, že v řadě oblastí není v dostatečné míře vyhodnocováno, co stát za veřejné prostředky získává a zda je získaná hodnota adekvátní z hlediska naplňování potřeb státu a jeho občanů. Aby stát za své peníze získal požadovanou hodnotu, NKÚ doporučuje, aby se prioritou ústředních orgánů státní správy stalo zejména zlepšení v oblasti řízení programů a projektů. K tomu je zapotřebí:

- analyzovat potřeby pro přesné zacílení podpory a nastavit strategie a správný směr, kam investovat;
- nastavit konkrétní a měřitelné cíle respektující potřebnost podpory a dbát na vynaložení peněžních prostředků z hlediska jejich účelnosti a efektivnosti;

²⁰ KA č. 08/01 – Nákup služeb (outsourcing) Ministerstvem obrany k zajištění vybraných činností všeobecného zabezpečení, KZ byl zveřejněn v části 4/2008 Věstníku NKÚ.

- obecně zjednodušit procesy poskytování dotací tím, že se zjednoduší předpisy a pravidla pro jejich poskytování;
- kvalitně nastavit monitorovací systémy pro sledování skutečných výsledků;
- zlepšit kontrolní systémy zaměřením kontroly na ověřování přínosů, potřeby a současně i na dodržování principů účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti.

Doporučení, která NKÚ formuloval v roce 2015, by měla napomáhat orgánům vlády a parlamentu při rozhodování a zajištění nápravy. Avšak pouze snaha NKÚ nestačí. Těchto změn nemůže být dosaženo bez součinnosti kontrolovaných osob a jejich adekvátních opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Snahou NKÚ bude tento proces i nadále sledovat, neboť účinek některých změn může nastat až v delším časovém horizontu.

3. Stanoviska NKÚ k návrhu SZÚ a ke zprávě o průběžném plnění SR

NKÚ v roce 2015 předložil Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR *Stanovisko k návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2014 a Stanovisko ke Zprávě o plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí 2015*²¹. NKÚ při formulování těchto stanovisek vycházel mj. z kontrolních závěrů a dalších poznatků ze své kontrolní a analytické činnosti.

NKÚ ve *Stanovisku k návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2014* upozornil na vysoký počet změn rozpočtu příjmů a výdajů prostřednictvím rozpočtových opatření. V oblasti daňových příjmů NKÚ poukázal na nízkou efektivitu výběru daní, zejména daně z přidané hodnoty, spotřebních daní a daně z příjmů fyzických osob. Dlouhodobým rizikem zůstává nepřijatá adekvátní reforma důchodového pojištění.

NKÚ hodnotí jako budoucí riziko rovněž stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1. 1. 2015, který dosáhl částky **155 mld. Kč**, což odpovídalo dvojnásobku dosaženého schodku SR. V této souvislosti NKÚ upozornil na vzniklé úspory výdajů zaevidované jako nové nároky z nespotřebovaných výdajů. Na základě výsledků kontrolní činnosti NKÚ také upozornil na nízké plnění rozpočtu výdajů v oblasti financování programů.

S blížícím se termínem ukončení programového období 2007–2013 vzniklo v oblasti strukturálních fondů a *Fondu soudržnosti* významné riziko nevyčerpání přidělených prostředků.

Další podrobnosti, včetně výsledků kontrolní a analytické činnosti, které se vztahují k výše uvedenému stanovisku NKÚ, byly uvedeny v předchozích částech výroční zprávy.

Ve *Stanovisku ke Zprávě o plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí 2015* NKÚ upozornil na dosažený přebytek SR k 30. 6. 2015 ve výši **22,7 mld. Kč**, který byl ovlivněn vysokými příjmy prostředků z rozpočtu EU v návaznosti na ukončení financování programového období 2007–2013. Naopak inkaso daně z přidané hodnoty se přes současný silný ekonomický růst oproti stejnému období minulého roku snížilo o **5,3 mld. Kč**. Dále nebyl uváděn objem nevyplacených nadměrných odpočtů, který významně ovlivnil inkaso daně z přidané hodnoty v minulých letech.

V rámci mandatorních výdajů vykázaly veškeré dávky sociální podpory mírný pokles čerpání s výjimkou příspěvku na bydlení, který je jedinou neustále se zvyšující dávkou v hmotné nouzi. V této souvislosti NKÚ doporučil podrobnější vyhodnocení vyplácení tohoto příspěvku.

21 Tato stanoviska předkládá NKÚ v souladu s ustanovením § 5 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu.

4. Prosazování výsledků činnosti NKÚ a její přínosy

Posláním NKÚ je poskytovat přehled o hospodaření státu s veřejnými prostředky a podávat příslušným orgánům zprávy, které jsou důležité pro jejich řízení a kontrolu. Výstupy činnosti poskytované úřadem představují nezastupitelný zdroj informací obsahující objektivní a na vnějších vlivech nezávislý pohled na fungování státu. Je to úlohou NKÚ jako nezávislé instituce vnější kontroly a plněním jeho nezastupitelné role ve fungování demokratického státu. Poslání by však nebylo úplné, kdyby nebylo motivováno snahou přispívat činností NKÚ ke zlepšování stavu veřejných financí a hospodaření s majetkem státu. Zároveň je to také hlavní cíl strategie, kterou se Nejvyšší kontrolní úřad snaží naplňovat.

Klíčové údaje roku 2015

- **36 ukončených kontrolních akcí**
- **207 kontrolovaných osob**
- **51 doporučení systémového charakteru**
- **25 KZ projednáno kontrolním výborem PS PČR**
- **25 KZ projednáno vládou ČR**
- **k 88 % kontrolních závěrů byla přijata opatření k nápravě nedostatků**
- **35 odeslaných oznámení o porušení rozpočtové kázně s objemem ve výši až 2 927 mil. Kč**
- **12 podaných trestních oznámení souvisejících s 12 kontrolovanými osobami**

4.1 Projednávání výsledků kontrolní činnosti v ústavních orgánech ČR

V prosazování výsledků kontrolní činnosti NKÚ má nezastupitelnou roli projednávání jeho výstupů, zejména kontrolních závěrů, v ústavních orgánech ČR, a to zejména v Parlamentu ČR a vládě ČR. NKÚ těmto orgánům poskytuje pro výkon jejich zákonodárné a výkonné moci objektivní a nezávislé informace o hospodaření státu. Spolupráci s těmito orgány NKÚ považuje za klíčovou i z hlediska zlepšení stavu hospodaření státu, a tím i z hlediska přínosů práce NKÚ.

Každý kontrolní závěr je vždy po svém schválení zasílán předsedům obou komor parlamentu a předsedovi vlády. NKÚ těmto institucím zasílá rovněž svou výroční zprávu, stanovisko ke státnímu závěrečnému účtu a stanovisko k plnění státního rozpočtu.

Hlavním partnerem NKÚ v Parlamentu ČR je kontrolní výbor PS PČR. Spolupráci s tímto výborem považuje NKÚ za velmi důležitou. Kontrolní výbor /KV/ projednává kontrolní závěry NKÚ, jeho výroční zprávu, návrh rozpočtu kapitoly NKÚ, jeho závěrečný účet, stanovisko NKÚ k návrhu státního závěrečného účtu a další materiály. KV v roce 2015 projednal **25 kontrolních závěrů** NKÚ. V řadě případů tento výbor žádal příslušné orgány o nápravu, případně o předložení dalších informací k přijatým opatřením. Přehled kontrolních závěrů projednaných v roce 2015 kontrolním výborem a shrnutí přijatých usnesení jsou uvedeny v příloze č. 3 této výroční zprávy.

V přijímání opatření v návaznosti na výsledky kontrolní činnosti má nezastupitelnou roli vláda ČR. Vláda projednává všechny kontrolní závěry, a to za přítomnosti prezidenta NKÚ. V roce 2015 vláda projednala **25 kontrolních závěrů** a svými usneseními uložila nebo doporučila realizovat opatření k nápravě nedostatků v **88 % projednaných závěrů**. Z toho plyne pozitivní předpoklad, že výsledky práce NKÚ přinesou reálné změny v oblastech postižených nedostatky. Přehled kontrolních závěrů projednaných vládou v roce 2015 a shrnutí uložených opatření jsou uvedeny v příloze č. 4 této výroční zprávy.

NKÚ si cení pozornosti, která byla i v roce 2015 věnována výsledkům jeho práce, a snažil se aktivně napomáhat prosazování opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Využíval přitom plně jednací řád vlády, který umožnil NKÚ účinné zapojení do procesu projednávání stanovisek ústředních orgánů státní správy ke kontrolním závěrům a přijímání vyhovujících opatření k nápravě zjištěných nedostatků. V několika případech NKÚ využil svého práva a k navrženým opatřením formuloval zásadní připomínky a při jejich projednávání dosáhl návrhu takových opatření, která jsou předpokladem pro skutečně pozitivní změny. Novela zákona o NKÚ poskytla prezidentovi NKÚ možnost účastnit se jednání vlády při projednávání kontrolních závěrů a vyjádřit své stanovisko k navrhovaným opatřením k nápravě. Uvedené změny posílily vymahatelnost opatření vyplývajících z výsledků kontrolní činnosti NKÚ.

V uplynulém období NKÚ věnoval pozornost projednávání výsledků kontrolní činnosti také s dalšími ústavními orgány a jejich představiteli. Prostřednictvím řady jednání byli s nejnámějšími nálezy NKÚ pravidelně seznamováni např. prezident republiky a předsedové obou komor Parlamentu ČR.

4.2 Přínosy činnosti NKÚ

Jednotlivé kroky, které jsou realizovány po ukončení kontrolních akcí na základě našich zjištění a doporučení, jakož i na základě našich stanovisek nebo dalších výstupů a aktivit, přináší přidanou hodnotu naší práci. NKÚ je veden snahou přispět v maximální míře k dosažení pozitivních změn v oblastech, ve kterých byly shledány nedostatky. K nejdůležitějším přínosům naší činnosti patří zejména:

- **odstraňování zjištěných nedostatků,**
- **doporučení systémových opatření,**
- **preventivní působení kontrol a jejich výsledků,**
- **posilování odpovědnosti veřejné správy a vymahatelnosti práva,**
- **prosazování dobré praxe v hospodaření státu,**
- **identifikace nedostatků právní úpravy a legislativní doporučení,**
- **plnění oznamovací povinnosti.**

K přímým účinkům kontrol patří jejich bezprostřední vliv na odstraňování zjištěných nedostatků a na zlepšování fungování vnitřních řídicích a kontrolních systémů konkrétních kontrolovaných osob po ukončení kontrolních akcí nebo v jejich průběhu. To lze doložit četnými opatřeními, která jsou přijímána na základě zjištěných nedostatků souvisejících např. s nedodržováním právních předpisů a pravidel nebo s nedodržováním zásad účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti.

Úřad se v roce 2015 aktivně podílel na projednávání opatření navrhovaných ústředními orgány vládě. V návaznosti na výsledky kontrolních akcí NKÚ vláda uložila příslušným ministrům realizovat opatření k nápravě nedostatků. V rámci projednaných kontrolních závěrů tato opatření reagovala na **220 nedostatků a doporučení**²², zejména systémového charakteru, které byly uvedeny v kontrolních závěrech. S cílem napomoci řešení největších problémů a zavádění dobré praxe v hospodaření státu NKÚ v uplynulém roce formuloval **51 doporučení systémového charakteru**. NKÚ hodnotí velmi pozitivně, že v převážné většině případů byla přijata opatření, která v plném rozsahu reagovala na zjištěné nedostatky. Míra spokojenosti NKÚ s přijatými opatřeními, kterou úřad vyhodnocuje, tak dosáhla **88 %**.

Přijetí opatření je však jen základním předpokladem dosažení potřebné nápravy nedostatků v hospodaření státu. NKÚ upozorňuje, že realizace opatření je plně v odpovědnosti ústředních orgánů. Jak již bylo uvedeno, dlouhodobé a opakující se problémy v některých oblastech nasvědčují

22 Na základě vládou projednaných kontrolních závěrů z PKČ 2014.

nízké účinnosti skutečně realizovaných opatření. Nedostatečná činnost příslušných odpovědných osob tak vyvolává potřebu důslednější kontroly vládou. Naplňování významných opatření bude proto také předmětem intenzivnější monitorovací a kontrolní činnosti NKÚ.

Účinky výsledků kontrol jsou ale také nepřímé. K nim lze zcela jistě řadit preventivní působení kontrol a jejich výsledků na chování potenciálních kontrolovatelných osob. Rovněž tak posilování uvědomění odpovědnosti a vymahatelnosti práva a působení na ekonomické chování při hospodaření s veřejnými prostředky. Významným nástrojem pro zajištění přínosů kontrolní činnosti na tomto poli byla transparentnost a zveřejňování plánu kontrolní činnosti a informovanost veřejnosti prostřednictvím publicity a komunikace výsledků činnosti NKÚ.

Zásady dobré praxe byly šířeny a prosazovány prostřednictvím četných formálních a neformálních setkání s představiteli státu, ale rovněž prostřednictvím publikační činnosti, odborných seminářů a konferencí. V roce 2015 NKÚ např. uspořádal dvě odborné konference s mezinárodní účastí. Konference s názvem *eData – budoucnost kontroly* byla zaměřena na problematiku tzv. velkých dat a otevřených dat v oblasti státní a veřejné správy a způsoby, jak plně využít potenciál e-dat, včetně jejich efektivního využití pro kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky. Cílem konference nazvané *5 let reformy účetnictví státu* bylo shrnout a diskutovat vývoj účetnictví státu v posledních pěti letech, zejména zhodnotit dosažení cílů reformy a pojmenovat problematická místa v této oblasti.

K důležitým přínosům činnosti NKÚ v neposlední řadě patřila také identifikace nedostatečnosti právní úpravy v kontrolovaných oblastech, na základě které jsou následně přijímány změny právních předpisů, a stejně tak i legislativní doporučení NKÚ, která byla uplatněna v rámci připomínkových řízení k návrhům právních předpisů.

K naplňování přínosů kontrolní činnosti přispělo nepochybně také plnění oznamovací povinnosti NKÚ orgánům finanční správy v případech, kdy zjištěné nedostatky mají povahu porušení rozpočtové kázně. NKÚ také v řadě případů vyhodnotil skutečnosti nasvědčující spáchání trestného činu a oznámil je orgánům činným v trestním řízení. O tom podrobněji viz následující části výroční zprávy.

NKÚ vítá snahu vlády a zákonodárců o rozšíření jeho působnosti tak, aby byl schopen poskytovat nezávislé hodnocení hospodaření se všemi veřejnými prostředky, tj. nikoli pouze s prostředky státu. I v roce 2015 v rámci některých kontrolních akcí úřad nemohl podat informace o nakládání s významným objemem veřejných prostředků, které byly vynakládány např. územně samosprávnými celky nebo jejich organizacemi. NKÚ je přesvědčen, že rozšíření kompetencí, které bylo v roce 2015 předmětem mnoha jednání ústavních orgánů, přinese možnost poskytnout státu a jeho občanům ještě vyšší přidanou hodnotu jeho práce.

4.3 Příklady dopadů kontroly NKÚ

V návaznosti na výsledky kontroly byla přijata řada opatření, jež by měla přispět ke zlepšení hospodaření státu. Mnohdy se jedná o systémová řešení, a jejich účinnost je proto zřejmá až v delším časovém období, v některých případech až na základě provedení následné kontroly. Existuje řada pozitivních příkladů, kdy výsledky práce NKÚ následovaly potřebné změny v oblastech, ve kterých NKÚ shledal závažné nedostatky. Je to důležitý signál, že se NKÚ podařilo přispět k nápravě negativních jevů v hospodaření státu. Bylo tomu tak i v roce 2015, když např.:

- V letech 2010 a 2013 provedl NKÚ dvě kontrolní akce č. **10/08** a **13/15**²³ zaměřené na efektivitu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně. Na základě zjištěných nedostatků NKÚ doporučil zvýšit odpovědnost a oprávnění poskytovatelů dotace tak, aby nebyly ukládány odvody za

²³ Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 10/08 – *Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně* byl zveřejněn v částce 1/2011 *Věstníku NKÚ*; kontrolní závěr z kontrolní akce č. 13/15 – *Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně* byl zveřejněn v částce 4/2013 *Věstníku NKÚ*.

porušení rozpočtové kázně, které by byly následně promíjeny. V průběhu let 2014 a 2015 došlo v této oblasti k důležitým legislativním změnám, které by při jejich aplikaci mohly přispět ke snížení administrativní zátěže související s promíjením odvodů za porušení rozpočtové kázně.

- V roce 2015 vstoupily v platnost novela zákona o pojišťování a financování vývozu se státní podporou²⁴ a novela zákona o bankách²⁵, které byly schváleny v reakci na závažná zjištění z KA č. **11/11**²⁶. Z výsledků této kontroly mj. vyplynulo, že Česká exportní banka, a.s., /ČEB/ neoprávněně poskytla úvěry za **8,2 mld. Kč** a při rozhodování o úvěrech porušovala jak zákon, tak i vlastní vnitřní předpisy. Novelu zákonů zajistí zejména možnost důsledné kontroly ČEB ze strany MF, a to jak z pozice poskytovatele každoročních dotací ze státního rozpočtu, tak z pozice rozhodujícího akcionáře při kontrole činnosti této banky při poskytování úvěrů.
- V roce 2013 NKÚ realizoval kontrolní akci č. **13/35**²⁷, při které prověřil postup finančních orgánů a MF v souvislosti se správou příjmů z loterií a jiných podobných her včetně prověření dopadů na příjmy státního rozpočtu. NKÚ zjistil závažné nedostatky v právní úpravě, organizaci státního dozoru a správy odvodů a činnosti zainteresovaných orgánů veřejné správy. Zvláště závažným nedostatkem byla absence právní úpravy a technické podpory, která by umožnila legální provozování hazardu na internetu. Nelegálním provozováním hazardu na internetu přichází státní rozpočet o více než **600 mil. Kč** ročně. Na základě nedostatků zjištěných kontrolou NKÚ byly v letech 2014 a 2015 předloženy do legislativního procesu nové právní předpisy. NKÚ však upozorňuje, že pro omezení nelegálního provozování hazardu je nezbytné vytvořit technicky přívětivé prostředí pro sdílení dat o provozovaných hrách a také nastavit právní prostředí a sazby odvodů. Příliš drakonické podmínky budou nelegální hazard podporovat.
- NKÚ v rámci KA č. **14/04**²⁸ zaměřené na dotace poskytované v rámci vybraných programů ukazatele státního rozpočtu *Všeobecná sportovní činnost* upozornil, že MŠMT plnilo funkci koordinátora státní podpory sportu pouze formálně, protože nemělo k dispozici základní údaje o financování celé oblasti podpory sportu. Pro kontrolované programy nestanovilo MŠMT žádné měřitelné cíle a v podstatě se dostalo do role, kdy pouze přerozdělovalo státním rozpočtem určené peněžní prostředky bez jakéhokoli vyhodnocení dosažených efektů programů. MŠMT rozhodovalo při poskytování dotací do oblasti sportu netransparentně a vytvářelo pro žadatele o dotace nerovné podmínky. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR v prosinci 2015 projednala v prvním čtení novelu zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, která má mj. za cíl přizpůsobit právní úpravu tak, aby se zvýšila transparentnost poskytování podpory sportu z veřejných prostředků a poskytla MŠMT větší kompetence pro řízení oblasti podpory sportu. MŠMT podle veřejně dostupných informací přepracovalo systém dotačních programů podporujících oblast sportu a část podpory nasměrovalo přímo jednotlivým sportovním klubům a tělovýchovným jednotám.

²⁴ Zákon č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

²⁵ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 11/11 – *Peněžní prostředky poskytnuté České exportní bance, a.s., ze státního rozpočtu a hospodaření této společnosti s prostředky, za které ručí stát; výkon akcionářských práv státu v České exportní bance, a.s.*, byl zveřejněn v částce 3/2012 *Věstníku NKÚ*.

²⁷ Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 13/35 – *Příjmy státního rozpočtu související s provozováním loterií a jiných podobných her* byl zveřejněn v částce 3/2014 *Věstníku NKÚ*.

²⁸ Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 14/04 – *Peněžní prostředky státu poskytované na vybrané programy ukazatele státního rozpočtu Všeobecná sportovní činnost* byl zveřejněn v částce 1/2015 *Věstníku NKÚ*.

III. Finanční zhodnocení kontrolní činnosti

1. Souhrnné finanční zhodnocení kontrolních akcí

Souhrnné finanční zhodnocení kontrolní činnosti je každoročně sledováno zejména prostřednictvím ukazatele celkového objemu zkontrolovaných finančních prostředků, majetku a závazků. Tento ukazatel je především informativní údaj, který vypovídá o celkovém rozsahu zkontrolovaných položek příjmů a výdajů státního rozpočtu, majetku státu a závazků, finančních prostředků poskytnutých ČR ze zahraničí a ostatních finančních prostředků (např. prostředků vybíraných na základě zákona ve prospěch právnických osob). Je významně ovlivňován zejména počtem kontrolních akcí, jejich předmětem a cíli, ale také délkou kontrolovaného období.

V kontrolních akcích, jejichž kontrolní závěry byly schváleny v roce 2015, byly zkontrolovány finanční prostředky a majetek v celkovém objemu **188 mld. Kč**. Do celkového objemu nejsou zahrnuty údaje z kontrolních akcí, které byly zaměřeny na kontroly závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu (viz část 2.8 této výroční zprávy).

Dále nejsou započítány finanční prostředky posuzované pouze na úrovni systému (např. při kontrole strategických a koncepčních materiálů a při kontrole finančních prostředků programů v rámci kontroly činnosti jejich správců nebo zprostředkujících subjektů) a finanční objem zkontrolovaných veřejných zakázek. V kontrolách ukončených v roce 2015 hodnota těchto prostředků dosáhla objemu **254 mld. Kč**.

2. Plnění oznamovací povinnosti podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

Na základě zjištěných skutečností oznamuje NKÚ příslušným správcům daně zjištěné nedostatky uvedené v kontrolních protokolech, které mají vztah k daňovým povinnostem kontrolovaných osob. Konkrétní kontrolní zjištění mohou být využita příslušnými správci daní k zahájení řízení, které může vést k rozhodnutí o nařízení odvodu za porušení rozpočtové kázně.

V roce 2015 bylo v rámci oznamovací povinnosti příslušným správcům daně odesláno celkem 35 oznámení, která souvisela s výdajovou stránkou státního či územních rozpočtů, a celková částka finančních prostředků vyčíslená v těchto oznámeních činila více než **2,9 mld. Kč**. Nejvyšší souhrnná částka ve výši přesahující **2,2 mld. Kč** byla oznámena na základě výsledků kontrolní akce týkající se nákupu služeb stravování, facility managementu a střežení objektů v resortu Ministerstva obrany (KA č. **14/36**).

IV. Zhodnocení ostatní činnosti

1. Součinnost s orgány činnými v trestním řízení v roce 2015

V roce 2015 podal NKÚ podle ustanovení § 8 odst. 1 trestního řádu na základě zjištění z devíti kontrolních akcí celkem 12 oznámení nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin.

Na základě nedostatků zjištěných v kontrolní akci č. 14/09 bylo podáno oznámení, jehož předmětem bylo neoprávněné použití finančních prostředků z rozpočtu hlavního města Prahy a Evropské unie přidělených městské části, v důsledku proplacení prací, které ve skutečnosti provedeny nebyly.

Další oznamované skutečnosti byly zjištěny v kontrolní akci č. 14/04. V rámci této kontrolní akce byla podána tři oznámení, která se týkala tří kontrolovaných osob. Jednalo se o případy poskytnutí dotace ze státního rozpočtu žadateli v rozporu s pravidly pro získání dotace, použití prostředků dotace na jiný než stanovený účel a uvedení nepravdivých a hrubě zkreslených údajů v žádosti o dotaci.

Dále byly oznámeny skutečnosti zjištěné v kontrolní akci č. 14/07, které souvisely s neoprávněným výdejem prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, a to úhradou faktur za konzultační služby, přičemž nebylo možné spolehlivě ověřit, zda plnění předmětu uzavřených smluv bylo uskutečněno.

V kontrolní akci č. 14/15 bylo zjištěno neoprávněné použití prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu a z rozpočtu Evropské unie jejich výdejem za činnosti, které nebyly prokazatelně provedeny, nebo nebyl zřejmý jejich věcný obsah a rovněž bylo zjištěno závažné porušení pravidel zadávacího řízení.

Další případ, ve kterém došlo k uvedení nepravdivých a hrubě zkreslených údajů v žádosti o dotaci a tím i k neoprávněnému použití finančních prostředků z rozpočtu Evropské unie, byl zjištěn v kontrolní akci č. 14/26.

Oznámení bylo podáno také na základě skutečností zjištěných v kontrolní akci č. 14/36. V tomto případě bylo zjištěno porušení zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace při přijetí nabídky uchazeče v zadávacím řízení, účelové stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky a porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže neoprávněným obcházením pravidel zadávacího řízení. Došlo tak k neoprávněnému výdeji prostředků státního rozpočtu.

Další oznámení souviselo se zjištěním učiněným v rámci kontrolní akce č. 14/31. Kontrolou bylo zjištěno, že peněžní prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu nebyly použity na nezbytné potřeby kontrolované osoby, ke škodě došlo také v důsledku nevymáhání bezdůvodného obohacení od bývalého zaměstnance a kontrolovaná osoba současně porušila pravidla zadávacího řízení sjednáním přednosti jednoho soutěžitele na úkor jiných soutěžitelů.

V rámci kontrolní akce č. 14/29 byla podána dvě oznámení, která se týkala dvou kontrolovaných osob. Předmětem prvního oznámení bylo neoprávněné vynaložení prostředků státního rozpočtu na pronájem služebního vozidla pro soukromé účely a nevymáhání těchto výdajů. Druhé oznámení bylo podáno vzhledem ke zjištění, že kontrolovaná osoba nečinila důsledná opatření k ochraně majetku státu před poškozením, zničením a ztrátou uměleckých děl.

V rámci kontrolní akce č. 15/02 bylo podáno oznámení související s neoprávněným použitím peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu a z evropského fondu v důsledku porušení závazných podmínek poskytnuté dotace.

NKÚ ve svých podáních konstatoval, že shora uvedeným jednáním kontrolovaných osob mohlo dojít k naplnění skutkové podstaty trestných činů dotačního podvodu, poškození finančních zájmů Evropské unie, porušení povinnosti při správě cizího majetku, porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti, zneužití pravomoci úřední osoby, porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže a sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě.

Orgány činné v trestním řízení si v roce 2015 vyžádaly součinnost NKÚ celkem v 22 případech. Na základě těchto žádostí poskytoval NKÚ kontrolní materiály z 23 kontrolních akcí. Prezident NKÚ v roce 2015 podle § 23 zákona o NKÚ zbyl z důvodu důležitého veřejného zájmu zaměstnanec NKÚ povinnosti mlčenlivosti celkem v 23 případech.

2. Stanoviska k návrhům právních předpisů

Podle ustanovení § 6 zákona o NKÚ jsou obě komory Parlamentu ČR a jejich orgány oprávněny vyžádat si od NKÚ stanoviska k návrhům právních předpisů týkajících se rozpočtového hospodaření, účetnictví, státní statistiky a výkonu kontrolní, dozorové a inspekční činnosti. Uvedené orgány tohoto svého oprávnění v roce 2015 způsobem spočívajícím v podání formální žádosti o stanovisko nevyužily. Poznatky NKÚ ve vztahu k potřebným legislativním úpravám byly prezentovány v souvislosti s projednáváním kontrolních závěrů NKÚ na jednáních kontrolního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Senát Parlamentu ČR ani v roce 2015 neukončil projednávání návrhu ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů, pokud jde o článek 97 odst. 1 ústavy upravující působnost Nejvyššího kontrolního úřadu, schváleného Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR v květnu 2014. Navržená díkce předpokládá, že Nejvyšší kontrolní úřad jako nezávislý orgán vykonává kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky a s prostředky poskytnutými z veřejných rozpočtů a dále s majetkem právnických osob s majetkovou účastí státu nebo územního samosprávného celku. V návaznosti na tuto novelu ústavy projednávala Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR v roce 2015 vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (sněmovní tisk č. 610). Projednávání tohoto návrhu nebylo v roce 2015 ukončeno.

V roce 2015 byl schválen zákon č. 78/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů. Cílem novely bylo především přizpůsobit zákon o Nejvyšším kontrolním úřadu aktuálním trendům ve zpracování informací v kontrole, elektronizaci agend orgánů veřejné správy či současným možnostem dálkového přístupu k výsledkům činnosti NKÚ. Novela též zavedla nové oprávnění NKÚ opatřovat podklady pro zpracování plánu kontrolní činnosti a jeho změn, což je jeden z nástrojů pro efektivnější zacílení kontrolní činnosti NKÚ. Změna zákona nově umožňuje prezidentovi NKÚ účastnit se schůzí vlády, pokud se projednávají kontrolní závěry a stanoviska k nim, a rozšiřuje oprávnění prezidenta NKÚ účastnit se schůzí poslanecké sněmovny, senátu a jejich orgánů i na případy, kdy jsou projednávány kontrolní závěry a materiály, které se vztahují k činnosti NKÚ. Novela současně reaguje na úpravu terminologie vyplývající ze změn jiných právních předpisů.

V meziresortním připomínkovém řízení podle *Legislativních pravidel vlády* se NKÚ vyjadřoval k návrhům právních předpisů, které souvisely s jeho působností nebo se jej týkaly jako organizační složky státu. V roce 2015 obdržel NKÚ k posouzení celkem 178 návrhů legislativních změn. Konkrétní připomínky, vycházející především z poznatků z kontrolní činnosti, uplatnil NKÚ k 57 návrhům.

Z připomínkovaných vládních návrhů zákonů lze zmínit následující:

Ministerstvo průmyslu a obchodu rozeslalo v únoru 2015 do připomínkového řízení návrh zákona, kterým se mění zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů. Předložený návrh zákona vycházel mimo jiné z podnětu prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu, v němž se poukazovalo na nedostatečnost platné právní úpravy, která má za následek, že státní podnik nemá povinnost definovat kritéria pro hodnocení účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti, nestanoví povinnost vést v účetnictví odděleně určený majetek, neupravuje problematiku zvyšování a snižování kmenového jmění státního podniku a neupravuje postup při sloučení, splynutí či rozdělení státních podniků. Zákon o státním podniku je také třeba uvést do souladu s novými právními předpisy přijatými v rámci rekonstrukce soukromého práva, které upravují

postavení právnických osob a jejich orgánů, zejména pak se zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). První čtení vládního návrhu zákona o státním podniku proběhlo v Poslanecké sněmovně PČR v prosinci 2015.

Ministerstvo pro místní rozvoj předložilo v dubnu 2015 návrh zákona o zadávání veřejných zakázek, a to v souvislosti s přijetím tří směrnic EU regulujících oblast veřejného zadávání, jejichž obsah je nezbytné do dubna 2016 transponovat do vnitrostátního právního řádu. Návrh nové právní úpravy zadávání veřejných zakázek upustil od úpravy některých institutů zavedených dřívějšími novelami zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, zejména tzv. „transparentní“ novelou ZVZ provedenou zákonem č. 55/2012 Sb. NKÚ uplatnil k návrhu připomínky především ve vztahu k navrhované úpravě změn smluv či k formulaci nových výjimek. Dále pak byla vyjádřena pochybnost nad vhodností navrhované koncepce regulace dohledu na zadávání veřejných zakázek, které jsou, byť i jen z části, financovány z prostředků Evropské unie. Většina připomínek uplatněných NKÚ byla v návrhu tohoto zákona schváleném vládou zohledněna. Projednávání vládního návrhu zákona o zadávání veřejných zakázek nebylo v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR do konce roku 2015 ukončeno.

Ministerstvo financí předložilo v červenci 2015 návrh zákona o řízení a kontrole veřejných financí. Cílem tohoto návrhu má být vymezení odpovědnosti za zavedení systému vnitřního řízení a kontroly a ochranu veřejných prostředků, odstranění duplicitních kontrol prováděných orgány finanční správy, posílení kontroly hospodaření podřízených organizací ze strany zřizovatele a posílení nezávislosti interního auditu. NKÚ ve svých připomínkách k tomuto návrhu upozornil na skutečnost, že návrh v předložené podobě v některých svých ustanoveních opomíjí postavení Nejvyššího kontrolního úřadu jakožto nezávislého kontrolního orgánu sui generis, jakož i skutečnost, že kontrola hospodaření NKÚ, a tedy i jeho vnitřních kontrolních procesů je právě z důvodu zachování jeho nezávislosti svěřena výlučně Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Další zásadní připomínka NKÚ směřovala k potřebě legislativní úpravy oznamování případů porušení rozpočtové kázně zjištěných kontrolou NKÚ za stavu, kdy se z působnosti finančních úřadů podle předloženého návrhu vypouští jejich dosavadní oprávnění k provádění finanční kontroly. Připomínky uplatněné NKÚ byly předkladatelem v upraveném znění návrhu zákona zohledněny; návrh zákona o řízení a kontrole veřejných financí nicméně nebyl do konce roku 2015 zařazen na jednání vlády.

Ministerstvo zdravotnictví rozeslalo v říjnu 2015 do připomínkového řízení návrh zákona o neziskových zdravotnických organizacích. Cílem tohoto návrhu je upravit novou právní formu právnické osoby – neziskovou zdravotnickou organizaci, jejíž hlavní činností má být poskytování lůžkové zdravotní péče a navazujících zdravotních služeb, přičemž hlavní činnost neziskových zdravotnických organizací nemá být podnikáním a má být považována za službu obecného hospodářského zájmu. NKÚ ve svých připomínkách upozornil mj. na skutečnost, že navrhovaná právní úprava neobsahuje dostatečné vymezení podmínek hospodaření těchto subjektů a nedefinuje požadavky na účelnost, hospodárnost a efektivnost vynakládání finančních prostředků při jejich hospodaření. Nad rámec návrhu NKÚ požadoval rozšířit návrh zákona o neziskových zdravotnických organizacích o další část, která by doplnila aktuálně projednávanou novelu zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, tak, aby bylo zajištěno, že se kontrolní působnost NKÚ bude vztahovat též na neziskové zdravotnické organizace podle navrhovaného zákona. Připomínkové řízení k návrhu zákona nebylo do konce roku 2015 vypořádáno.

Ministerstvo vnitra předložilo v prosinci 2015 do připomínkového řízení návrh zákona, kterým se mění zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Hlavním cílem navrhované právní úpravy je stanovení pravidel pro řízení, ekonomickou efektivitu, bezpečnost a funkční vlastnosti informačních systémů veřejné správy. NKÚ ve svých připomínkách upozornil na skutečnost, že

je navrhováno, aby se nová právní úprava vztahovala na kategorii „správních úřadů“, které jsou vymezeny článkem 79 Ústavy České republiky. V důsledku této skutečnosti by tak součástí ISVS nebyly např. informační systémy Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, státních fondů apod., které nelze zahrnout pod předmětnou definici „správních úřadů“. V důsledku možného zúžení aplikace zákona by podle NKÚ mohlo dojít ke zvýšení rizika nevhodného, neúčelného a neefektivního vynakládání prostředků státního rozpočtu. NKÚ rovněž upozornil na nevhodně navrženou dikci novelizace ustanovení § 21 písm. i) zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, v jejímž důsledku by kontrolující NKÚ nemohli od kontrolované osoby požadovat přístup k datům souvisejícím s předmětem kontroly, která jsou v současné době spravována v provozních informačních systémech kontrolovaných osob. Připomínkové řízení k návrhu zákona nebylo do konce roku 2015 vypořádáno.

Pokud jde o návrhy právních předpisů připomínkových NKÚ v minulých letech, v roce 2015 byl přijat zákon č. 24/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V jeho znění byla mj. zohledněna připomínka NKÚ, která v návaznosti na zjištění v rámci KA č. 09/26 poukazovala na problematiku poskytování dotací regionálními radami regionů soudržnosti na základě soukromoprávních smluv. Podle novely se dotace nebo návratné finanční výpomoci mají poskytovat na základě veřejnoprávních smluv.

Současně byl přijat zákon č. 25/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. Cílem zákona č. 25/2015 Sb. ve vztahu k dotacím spolufinancovaným z rozpočtu EU byla možnost stanovení snížených odvodů za porušení rozpočtové kázně také pomocí fixního procenta a aplikování krácení dotace poskytovatelem před jejím proplacením také na jiné případy, než jsou případy porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Vládní návrh tohoto zákona reagoval mj. na požadavky ze strany Evropské unie vyjádřené v *Akčním plánu ke zlepšení fungování řídicích a kontrolních systémů pro strukturální fondy v České republice*, jakož i na zjištění NKÚ obsažená v kontrolních závěrech vztahujících se k této problematice.

V roce 2015 byl přijat zákon č. 220/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela reaguje na kontrolní zjištění NKÚ z KA č. 11/11. Jejím cílem je mj. zvýšit průhlednost bankovních služeb poskytovaných Českou exportní bankou, a.s., jakož i umožnit účinnou kontrolu ze strany Ministerstva financí při poskytování dotací této bance ze státního rozpočtu.

Pozornost NKÚ v rámci meziresortního připomínkového řízení k návrhům právních předpisů byla v roce 2015 věnována též dalším legislativním návrhům, a to zejména v gesci Ministerstva financí. Především se jednalo o návrhy novel prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví a k zákonu o rozpočtových pravidlech. Připomínky k návrhům těchto vyhlášek uplatněné NKÚ vycházely ze zjištění NKÚ v této oblasti při kontrolních akcích zaměřených na danou problematiku.

3. Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráce NKÚ byla – stejně jako v předešlých letech – zaměřena především na aktivity v rámci Evropské organizace nejvyšších kontrolních institucí /EUROSAI/ a Kontaktního výboru /KtV/ – uskupení nejvyšších kontrolních institucí /SAI/ Evropské unie a Evropského účetního dvora /EÚD/. Bilaterální spolupráce byla uskutečňována především s nejvyššími kontrolními institucemi Slovenska, Rakouska a s Evropským účetním dvorem.

Se švýcarskou SAI byla dokončena společná zpráva z koordinované kontroly *Peněžní prostředky určené na realizaci programu švýcarsko-české spolupráce na snížení hospodářských a sociálních rozdílů v rámci rozšířené Evropské unie*.

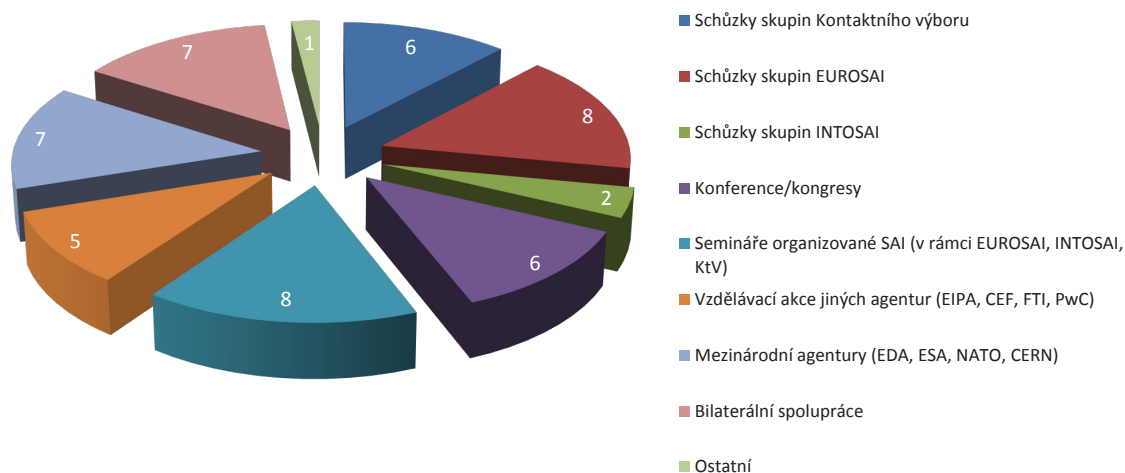
V průběhu celého roku se zástupci NKÚ setkávali se zahraničními kolegy rovněž v rámci hodnocení výkonnosti NKÚ metodikou tzv. *Performance Measurement Framework* dle metodického rámce INTOSAI.

Zástupci NKÚ se zúčastnili celkem 50 akcí v zahraničí, přičemž největší podíl na těchto cestách představovaly schůzky pracovních skupin KtV, EUROSAI a INTOSAI, jichž je NKÚ členem (dohromady 16 akcí). Významný podíl na zahraničních cestách v roce 2015 měly i vzdělávací aktivity organizované pod záštitou jednotlivých nejvyšších kontrolních institucí v rámci KtV, EUROSAI a INTOSAI a vzdělávací aktivity připravované specializovanými odbornými agenturami (dohromady 13 akcí).

V roce 2015 byl NKÚ rovněž velmi aktivní při spolupráci s mezinárodními organizacemi. Kromě tradiční činnosti v rámci tzv. kompetentních národních orgánů při NATO se NKÚ zapojil do spolupráce s Evropskou obrannou agenturou /EDA/ a Evropskou kosmickou agenturou /ESA/. Zástupci NKÚ se na několik let stali členy jejich auditních orgánů a budou se dělit o své znalosti a zkušenosti se zahraničními kolegy při práci na ověřování účetních závěrek a závěrečných zpráv z projektů EDA a při zajišťování externího auditu ESA.

Přehled zahraničních cest zástupců NKÚ v roce 2015 zobrazuje graf č. 11.

Graf č. 11: Počet a zaměření zahraničních cest zástupců NKÚ v roce 2015

V březnu proběhlo v Helsinkách 43. zasedání Řídící rady EUROSAI, kterého se účastnil prezident NKÚ s delegací. Tématem jednání Řídící rady, jejímž hlavním úkolem je příprava činnosti, strategie a pracovních plánů organizace EUROSAI, bylo např. schválení rozpočtu této organizace, prodiskutování námětů společných kontrol a zapojení kontrolních institucí, projednání možností hodnocení organizace EUROSAI, vyhodnocení minulého kongresu EUROSAI a plány pro kongres příští. Prezident NKÚ přednesl na jednání zprávu o činnosti a úkolech skupiny pro sdílení znalostí, které NKÚ předsedá. Během jednání proběhla též krátká rekapitulace působení organizace EUROSAI při příležitosti 25. výročí jejího založení.

Zasedání Řídící rady EUROSAI

Zástupci NKÚ se dále zúčastnili každoroční schůzky představitelů nejvyšších kontrolních institucí států Visegrádské skupiny, Rakouska a Slovinska (V4+2), která se konala v květnu v Polsku. Hlavním tématem jednání byla komunikace mezi SAI, kontrolovanými osobami a orgány veřejné správy. Dalším z témat bylo projednání možností SAI navrhnout nebo vyžadovat nápravná opatření při podávání zpráv o výsledcích kontrol a následné sledování stavu plnění těchto opatření kontrolovanými osobami.

Další významnou zahraniční událostí roku 2015 byla schůzka Kontaktního výboru, která se konala v červnu v Lotyšsku. Kontaktní výbor je pravidelné výroční zasedání nejvyšších představitelů SAI zemí EU a Evropského účetního dvora, na něž jsou zváni rovněž zástupci kandidátských států pro vstup do EU a představitelé evropských institucí. Účelem těchto setkání je projednat aktuální témata a výzvy spojené s externí kontrolou veřejných financí v EU. Jedním z hlavních bodů jednání bylo téma *Evropského fondu pro strategické investice*, který byl v příspěvcích zástupců Evropské komise a Evropské investiční banky prezentován jako garanční mechanismus, který pomůže čerpat prostředky z veřejných zdrojů s cílem aktivovat soukromé investice. Velký objem investic a změny v evropské legislativě jsou výzvou pro SAI, které musí na měnící se prostředí reagovat a přizpůsobit své strategické plány v oblasti kontroly.

Dále se blíže projednávaly záležitosti týkající se užší spolupráce mezi Evropským účetním dvorem a národními nejvyššími kontrolními institucemi, témata spojená se strategií *Evropa 2020*, jednotný mechanismus dohledu v rámci bankovní unie a protikorupční opatření.

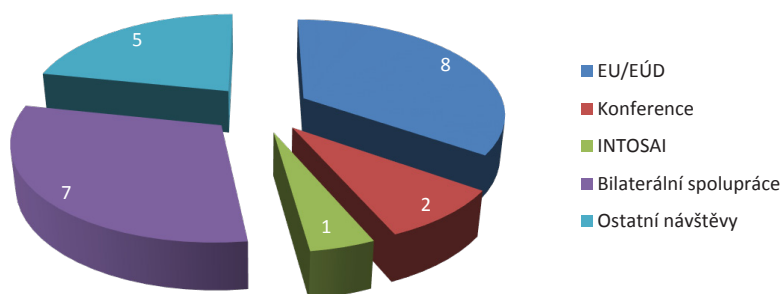
Schůzka Kontaktního výboru

Významnou zahraniční cestou byla v roce 2015 návštěva prezidenta NKÚ na Slovensku a v Rakousku, které se v říjnu zúčastnil spolu se zástupci výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu České republiky. Účelem cesty bylo seznámit se s tím, jak ve vybraných státech funguje kontrola veřejných prostředků prováděná nejvyššími kontrolními úřady především u obcí, jaké nároky jsou kladeny na kontrolované osoby nebo jak obce mohou kontrolní poznatky využívat. Jednání proběhla v souvislosti se snahou o rozšíření kontrolní působnosti NKÚ. Delegace se na Slovensku setkala s předsedou NKÚ Slovenské republiky, s předsedou výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj Národní rady Slovenska a se zástupci Unie měst Slovenska, Sdružení měst a obcí Slovenska a dalšími zástupci měst. Hlavními tématy jednání byly poznatky a zkušenosti kontrolorů, starostů a dalších zástupců měst a obcí s kontrolou veřejných financí.

V Rakousku proběhla jednání s Účetním dvorem Rakouska, konkrétně s generálním ředitelem odpovědným za kontrolu spolkových zemí a obcí, a dále představitelé NKÚ jednali se zástupci Rakouského svazu měst a se starosty obcí Ried a Retz. Delegaci přijal rovněž předseda rakouské Spolkové rady a rakousko-české parlamentní skupiny a dále velvyslanec ČR v Rakousku.

NKÚ byl v roce 2015 aktivní rovněž při organizování mezinárodních akcí v České republice. Z celkového počtu 23 akcí jich nejvíce proběhlo v rámci spolupráce s EÚD, neméně intenzivní byly i aktivity na bilaterální úrovni. Strukturu mezinárodních akcí znázorňuje graf č. 12.

Graf č. 12: Počet a zaměření mezinárodních akcí pořádaných NKÚ v roce 2015

Na přelomu února a března 2015 navštívila Českou republiku delegace Národního kontrolního úřadu Číny, aby zde se zástupci NKÚ prodiskutovala problematiku odhalování a potírání korupce, otázky auditu investic do dlouhodobého hmotného majetku či kontroly vládních a veřejných představitelů nakládajících se státním a veřejným majetkem a financemi.

V květnu uspořádal NKÚ schůzku spoluřešitelů projektu s názvem *Úspory energií*, setkání se účastnili především členové pracovní skupiny INTOSAI pro audit v oblasti životního prostředí (INTOSAI WGEA). Výsledkem projektu, který NKÚ zpracovává, bude studie sloužící jako pomůcka pro provádění auditu v oblasti úspor energií, popř. energetické účinnosti. Hlavním smyslem je zdůraznění problematiky úspor energií jako potenciálního tématu vhodného ke kontrole v oblasti životního prostředí.

Schůzka spoluřešitelů k projektu Úspory energií

V květnu na NKÚ proběhlo pracovní setkání zástupců dánského parlamentu, generální auditorky Dánska a dánského velvyslance pro Českou republiku. Témata jednání se týkala fungování a organizační struktury nejvyšších kontrolních institucí v obou zemích, jejich vztahů s vládou a parlamentem a kontrol zaměřených na prostředky poskytované z fondů EU.

S ohledem na úzkou spolupráci mezi NKÚ a EÚD přijel v červnu do České republiky prezident Evropského účetního dvora Vítor Manuel da Silva Caldeira v doprovodu člena EÚD za Českou republiku Jana Kinšta a ředitele sekretariátu prezidenta a styčného pracovníka EÚD Geoffreyho Simpsona. Během jednání na NKÚ prezident Caldeira mj. informoval o posledním vývoji na EÚD a o spolupráci se SAI při auditních misích EÚD. V průběhu své návštěvy se Vítor Caldeira setkal s prezidentem České republiky Milošem Zemanem, předsedou vlády Bohuslavem Sobotkou, s předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Janem Hamáčkem a zúčastnil se mj. zasedání kontrolního výboru a výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Zahájil také konferenci pořádanou NKÚ *eData – budoucnost kontroly*.

Tato konference byla určena pro odbornou veřejnost a zaměřila se na problematiku tzv. velkých dat a otevřených dat v oblasti státní a veřejné správy. V rolích řečníků vystoupily zahraniční i domácí osobnosti z řad zástupců auditních institucí, veřejné správy i nezávislých odborníků – např. prezident EÚD Vítor Caldeira, prezident NKÚ Miloslav Kala, zástupci kontrolních institucí z Rakouska a Nizozemska či experti na zpracování a využití otevřených dat z Ministerstva vnitra a Ministerstva financí. Cílem konference bylo nabídnout odpovědi na otázky, jak plně využít potenciál e-dat a jaký dopad bude mít jejich využití nejen na správu veřejných prostředků, ale i na kontrolu hospodaření s nimi.

Prezident EÚD na konferenci eData – budoucnost kontroly

Na konci června navštívil NKÚ prezident Účetního dvora Rakouska Josef Moser, který rovněž zastává významnou funkci generálního tajemníka INTOSAI. Tématem jednání s vrcholnými představiteli NKÚ byly mj. možnosti další spolupráce mezi oběma institucemi, informace o konferenci *eData – budoucnost kontroly* a možnosti nejvyšších kontrolních institucí týkající se kontrol finančního hospodaření obcí včetně zkušeností Účetního dvora Rakouska s těmito kontrolami a provádění srovnávacích analýz. V závěru jednání seznámila rakouská strana české účastníky s iniciativou INTOSAI zaměřenou na nezávislost kontrolních institucí, s hlavními principy nezávislosti a také s projektem peer review o nezávislosti.

Jednání s prezidentem Účetního dvora Rakouska

V polovině srpna přijel na svou první návštěvu NKÚ nově zvolený předseda slovenského Nejvyššího kontrolního úřadu Karol Mitrík. Během schůzky se seznámil se strukturou a fungováním NKÚ. Na schůzce se také diskutovalo o způsobu zveřejňování výsledků kontrol, o spolupráci s orgány činnými v trestním řízení a v neposlední řadě o způsobu a formě zveřejňování výsledků kontrol. Debata proběhla i o zkušenostech slovenského NKÚ s kontrolami samospráv, které NKÚ Slovenské republiky může na rozdíl od českého NKÚ prověřovat.

V průběhu návštěvy předsedy slovenského NKÚ byla podepsána smlouva o spolupráci při provádění paralelních kontrol zaměřených na správu spotřebních daní. Výstupy z kontrol obou institucí by měly např. porovnat, zda správci spotřebních daní v obou zemích dosahovali u vybraných ukazatelů stejných hodnot při vynaložení srovnatelných nákladů, a měly by také ukázat, zda zavedením elektronického systému pro sledování přepravy výrobků došlo k zefektivnění správy spotřebních daní a omezení daňových podvodů. Diskuse se dotkla i dalších možností spolupráce především v daňové oblasti a v oblasti elektronické evidence tržeb.

Podpis smlouvy o spolupráci při provádění kontrol zaměřených na správu spotřebních daní mezi NKÚ a NKÚ Slovenska

V září 2015 se v sídle NKÚ konalo setkání zástupců ministerstev, vzdělávacích institucí a nevládních organizací Běloruské republiky a Transparency International ČR. Zástupci Běloruské republiky navštívili ČR v rámci ročního projektu Transparency International ČR zaměřeného na prosazování protikorupčních mechanismů ve státní správě. Témata jednání a diskuzí se týkala postavení a činnosti NKÚ, etického kodexu a etického jednání zaměstnanců NKÚ, metod prevence korupce v kontrole, transparentnosti, zodpovědnosti a využití otevřených dat v činnosti NKÚ.

V listopadu navštívili NKÚ zástupci Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj /OECD/. Delegaci vedl vedoucí odboru pro studia jednotlivých zemí a jednání se účastnil též velvyslanec a stálý představitel ČR při OECD. Cílem tzv. strukturální mise OECD je připravovaný hospodářský přehled ČR na rok 2016, jehož hlavními částmi budou kromě vyhodnocení makroekonomických ukazatelů a hospodářského vývoje ČR a doporučení pro další období i kapitoly věnované podpoře produktivity pro konvergenci příjmů a zvýšení efektivity veřejných služeb. OECD přehledy jednotlivých členských zemí zpracovává pravidelně každých 18 měsíců. Tématy jednání na NKÚ byly poznatky získané z kontrol v oblasti čerpání evropských fondů, zadávání veřejných zakázek, nákladů na výzkum a vývoj.

Na konci listopadu se uskutečnilo tradiční setkání prezidenta a vedení NKÚ s velvyslanci zemí Evropské unie, s vedoucím Zastoupení Evropské komise v ČR a se zástupcem Ministerstva zahraničních věcí. Prezident NKÚ informoval v průběhu schůzky hosty o problematice velkých dat jako budoucnosti kontroly, v další části jednání byli seznámeni se *Zprávou o finančním řízení prostředků EU v ČR (EU report 2015)* a byli rovněž informováni o zahraničních aktivitách NKÚ za rok 2015. Diskuze se zaměřila na čerpání evropských fondů a nově připravovaný zákon o veřejných zakázkách.

Setkání s velvyslanci zemí EU

4. Činnosti NKÚ ve vztahu k veřejnosti

4.1 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

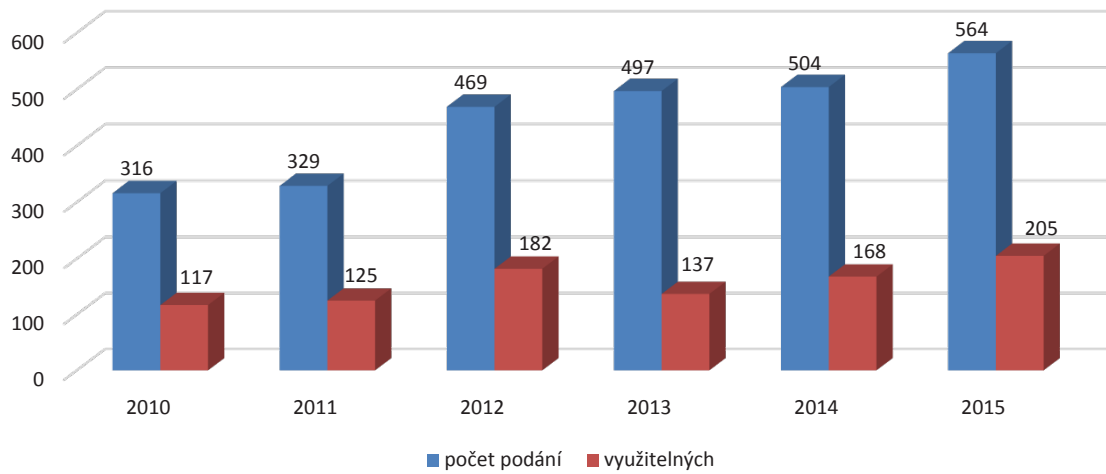
V roce 2015 NKÚ obdržel 21 písemných žádostí o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Dvě žádosti NKÚ odložil, jednu z důvodu věcné nepříslušnosti a druhou pro nereagování žadatele na výzvu o doplnění žádosti dle § 14 odst. 5a zákona č. 106/1999 Sb. Na ostatních 19 žádostí NKÚ poskytl požadované informace v plném rozsahu. V roce 2015 nebyla na postup NKÚ při vyřizování žádostí o informace podána žádná stížnost podle § 16a zákona č. 106/1999 Sb.

Městský soud v Praze v roce 2015 vydal rozhodnutí o správní žalobě proti NKÚ podané žadatelem, jemuž NKÚ odmítl poskytnout informace požadované v roce 2011. Soud v rozsudku ze dne 5. 6. 2015, čj. 7A 127/2011-31, zrušil rozhodnutí NKÚ z roku 2011 ve věci, nařídil NKÚ poskytnout část původně požadovaných informací (rozhodnutí Kárné komory NKÚ) a v části původní žádosti, která požadovala informace o jednání Kolegia NKÚ, věc vrátil NKÚ k dalšímu řízení. V návaznosti na zmíněný rozsudek NKÚ část informací požadovaných v roce 2011 žadateli poskytl a část svým rozhodnutím poskytnout odmítl s odůvodněním podle § 11 odst. 1 písm. a) a § 11 odst. 4 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb. Proti rozhodnutí o odmítnutí části žádosti nebyl podán opravný prostředek. V souvislosti s tímto případem NKÚ vynaložil náklady ve výši 2 600 Kč.

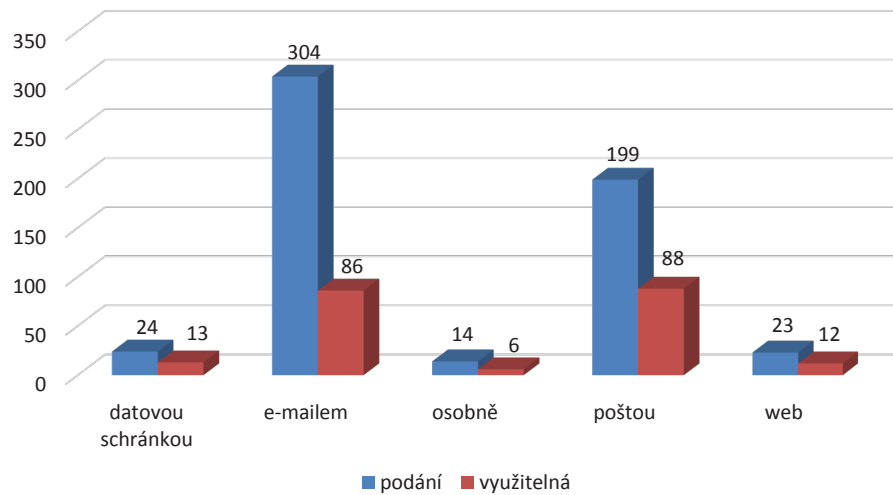
4.2 Podání občanů

V roce 2015 zaevidoval odbor komunikace NKÚ celkem 564 písemných podání (podnětů ke kontrole, stížností, žádostí, dotazů apod.) občanů a právnických osob. Obsah všech podání je posuzován ve vztahu k působnosti NKÚ a z hlediska možného využití informací z podání v kontrolní činnosti. Podání, jejichž obsah se týká záležitostí, které spadají do působnosti NKÚ, slouží jako doplňkový materiál v rámci aktuálních věcně odpovídajících kontrol a při přípravě podnětů pro plán kontrolní činnosti. V roce 2015 NKÚ obdržel 205 takových vnějších podnětů, tj. 36,3 % z celkového počtu evidovaných podání. Ve své kontrolní činnosti NKÚ využíval zejména poznatky z podání zaměřených na hospodaření s dotačními prostředky poskytovanými z národních zdrojů a z evropských fondů státním organizacím, územním samosprávným celkům a dalším příjemcům; této oblasti se týkalo 105 podání, tj. polovina ze všech využitelných vnějších podnětů.

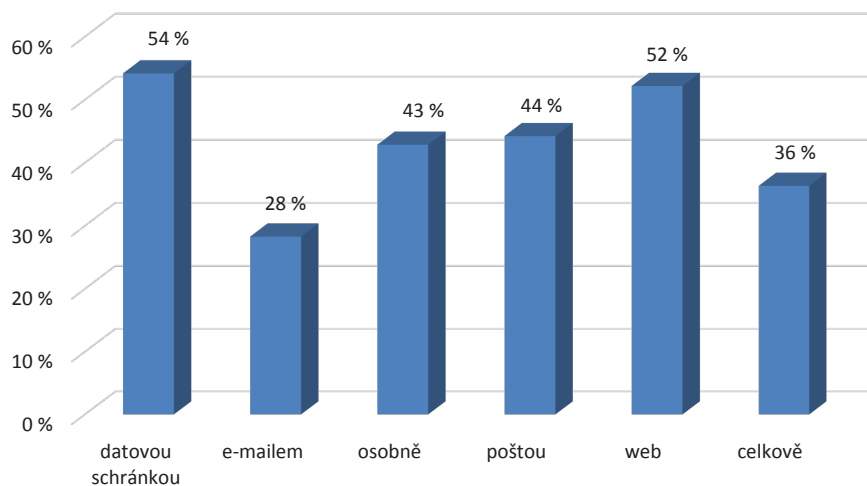
Graf č. 13: Přehled celkového počtu podání a jejich využitelnosti pro kontrolní činnost za roky 2010 až 2015

Graf č. 14: Přehled počtu podání podle způsobu doručení za rok 2015

Graf č. 15: Přehled využitelnosti podání podle způsobu doručení za rok 2015 (v %)

5. Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ

5.1 Plnění závazných ukazatelů kapitoly NKÚ

Rozpočet kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* byl schválen zákonem č. 345/2014 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2015.

Tabulka č. 2: Přehled o plnění stanovených závazných ukazatelů v roce 2015 (v tis. Kč)

Ukazatel	Schválený rozpočet (a)	Rozpočet po změnách (b)	Skutečnost (c)	Plnění v % (c/b)
Souhrnné ukazatele:				
Příjmy celkem	339	339	1 067,62	314,93
Výdaje celkem	518 197	518 197	472 924,50	91,26
Specifické ukazatele:				
Příjmy	339	339	1 067,62	314,93
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů NKÚ	518 197	518 197	472 924,50	91,26
Průřezové ukazatele:				
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	257 800	258 986	258 008,17	99,62
Povinné pojistné hrazené zaměstnavatelem	87 652	88 055	87 663,63	99,56
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	2 372	2 384	2 383,56	99,99
Platy zaměstnanců v pracovním poměru	237 185	238 371	238 349,24	99,99
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	68 160	68 160	49 882,99	73,19

Příjmy

Příjmy činily 1 067,62 tis. Kč, tj. 314,93 % oproti schválenému rozpočtu i rozpočtu po změnách.

Výdaje

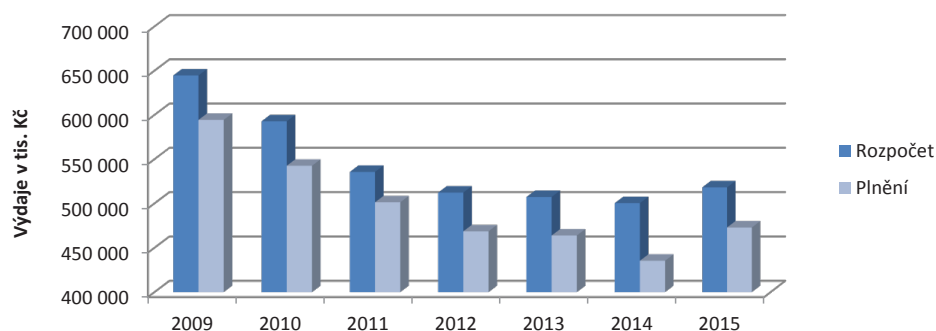
Celkové výdaje byly čerpány v částce 472 924,50 tis. Kč, tj. 91,26 % schváleného rozpočtu a rozpočtu po změnách. Nejvyšší podíl zaujímají výdaje na platy a s nimi související výdaje 348 055,36 tis. Kč (73,60 %).

Všechny závazné ukazatele rozpočtové kapitoly NKÚ byly v roce 2015 dodrženy.

Přehled výdajů kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* za roky 2009 až 2015 znázorňuje graf č. 16. Od roku 2009 do roku 2015 klesl schválený rozpočet výdajů o 126 467,88 tis. Kč.

Graf č. 16: Přehled výdajů kapitoly 381 – Nejvyšší kontrolní úřad dle rozpočtu po změnách a plnění rozpočtu za roky 2009 až 2015

5.2 Nároky z nespotřebovaných výdajů

K 31. 12. 2015 byl stav nároků z nespotřebovaných výdajů celkem 254 349,02 tis. Kč. V roce 2015 byly zapojeny do rozpočtu nároky ve výši 11 900 tis. Kč.

5.3 Výdaje na financování programů reprodukce majetku

Rozpočtové prostředky byly vynaloženy na zabezpečení programu 18101 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny Nejvyššího kontrolního úřadu od roku 2011*, a to na informační a komunikační technologie a reprodukci majetku. Bylo vyčerpáno celkem 49 882,99 tis. Kč.

5.4 Informace o vnějších kontrolách v NKÚ

V roce 2015 proběhly v NKÚ dvě vnější kontroly. Pražská správa sociálního zabezpečení provedla v listopadu 2015 kontrolu plnění povinností v nemocenském pojištění, v důchodovém pojištění a při odvodu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za období od 1. 11. 2012 do 30. 9. 2015. Oborová zdravotní pojišťovna provedla v září 2015 kontrolu plnění pojistného na veřejné zdravotní pojištění. Při těchto kontrolách nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky.

5.5 Povinný audit

Roční účetní závěrka NKÚ byla ve smyslu ustanovení § 33 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, v platném znění, ověřena auditorem. Podle výroku auditora „účetní závěrka a finanční výkaz podávají věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizační složky státu Nejvyšší kontrolní úřad k 31. 12. 2015 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření a příjmů a výdajů za rok končící 31. 12. 2015 v souladu s českými účetními předpisy“.

6. Interní audit

Základními právními a regulačními normami upravujícími činnost odboru interního auditu jsou zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., a *Mezinárodní rámec profesní praxe interního auditu*.

Roční plán interního auditu na rok 2015 byl schválen prezidentem Nejvyššího kontrolního úřadu dne 5. 1. 2015. Hlavním podkladem pro jeho vypracování byla souhrnná analýza rizik Nejvyššího kontrolního úřadu, včetně rizik identifikovaných při výkonu interního auditu, a audit universe²⁹. Dále roční plán vycházel ze střednědobého plánu interního auditu na období let 2013 až 2015, z výsledků kontrol provedených u NKÚ externími orgány, z výsledků předchozích interních auditů, z požadavků vedoucích zaměstnanců NKÚ a z kapacitních možností odboru interního auditu.

Odbor interního auditu na základě schváleného ročního plánu realizoval celkem čtyři audity. Interní audity byly zaměřeny na prověření:

- dodržování zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách,
- fungování a účinnosti vnitřního kontrolního systému Nejvyššího kontrolního úřadu,
- programu *Rozvoj a obnova materiálně technické základny Nejvyššího kontrolního úřadu od roku 2011*,
- koncepce rozvoje ICT a využívání softwarových a hardwarových prostředků.

Výsledky auditů ukončených v roce 2015 byly projednány s vedoucími zaměstnanci auditovaných útvarů. Ke všem nedostatkům zjištěným při výkonu auditu byla přijata adresná, konkrétní a termínovaná opatření. Plnění přijatých opatření je pravidelně odborem interního auditu sledováno a vyhodnocováno.

Při výkonu interních auditů nebyla identifikována žádná závažná zjištění ve smyslu ustanovení § 22 odst. 6 zákona o finanční kontrole.

Odbor interního auditu rovněž během celého roku 2015:

1. zajišťoval konzultační činnost a metodickou činnost především v oblasti:

- řízení rizik,
- zadávání veřejných zakázek,
- uzavřených smluvních vztahů,
- personální,
- majetkové evidence,
- realizace plnění opatření;

2. organizoval vzdělávání auditorů.

Prezident NKÚ Ing. Miloslav Kala dne 1. 2. 2016 převzal a podepsal *Zprávu interního auditu za rok 2015*. Tato zpráva obsahuje následující prohlášení o vnitřní kontrole: „*Na základě výsledku auditních šetření lze poskytnout ujištění, že v auditovaném období ve vybraných dílčích oblastech vnitřního provozního a finančního řízení NKÚ je nastavení řídicích a kontrolních procesů přiměřené a účinné s výjimkou drobných nedostatků.*“

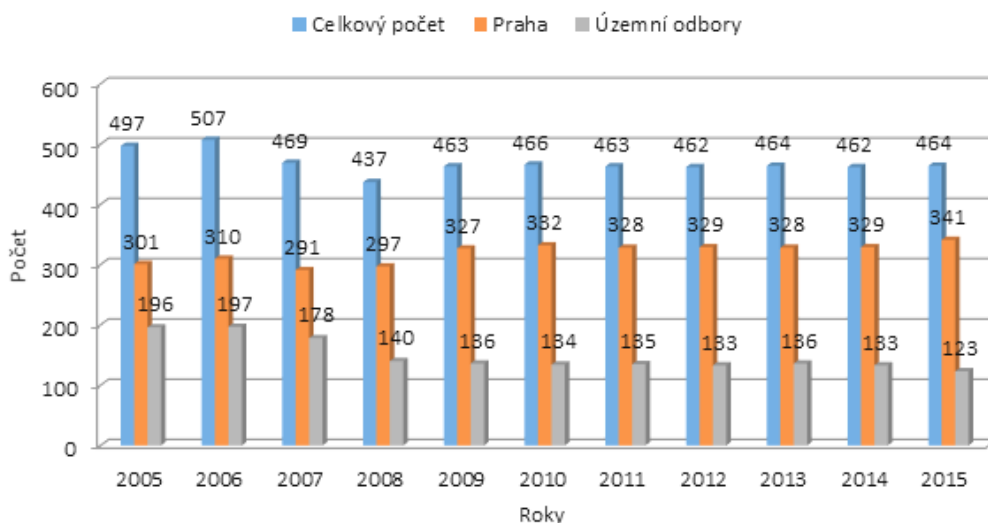
²⁹ V souladu s mezinárodními standardy interního auditu se auditem universe rozumí souhrn všech možných interních auditů, které by v NKÚ mohly být provedeny.

7. Personální zajištění činnosti NKÚ

V roce 2015 pracovalo na NKÚ 468 zaměstnanců³⁰, z toho 333 zaměstnanců v kontrolní sekci, tj. 71,15 % z celkového průměrného evidenčního počtu zaměstnanců NKÚ v roce 2015. V průběhu roku 2015 bylo nově přijato 47 zaměstnanců a dalších 14 nastoupilo do zaměstnání po ukončení rodičovské dovolené. Pracovní poměr ukončilo 42 zaměstnanců. Míra fluktuace v roce 2015 činila 6,84 %. Míra stability personální základny činila 83 %, průměr za období uplynulých tří let je 84 %.

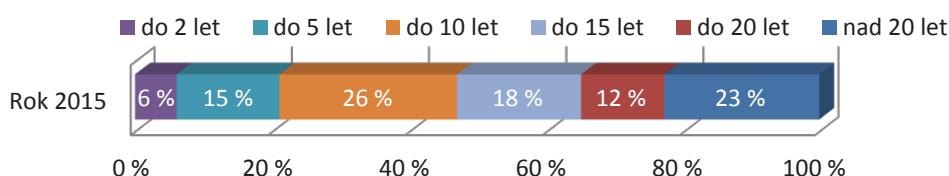
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců NKÚ za rok 2015 byl 464 zaměstnanců, průměrný přepočtený počet zaměstnanců v kontrolní sekci za rok 2015 byl 329 zaměstnanců. Graf č. 17 ukazuje vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců NKÚ a zaměstnanců pražských a územních odborů za období let 2005 až 2015.

Graf č. 17: Vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců NKÚ za období let 2005–2015

Graf č. 18 znázorňuje dobu trvání pracovního poměru zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2015. K uvedenému datu pracovalo v NKÚ 6,04 % zaměstnanců dobu kratší než dva roky, hranici 20 let trvání pracovního poměru překročilo 22,74 % z celkového počtu zaměstnanců NKÚ.

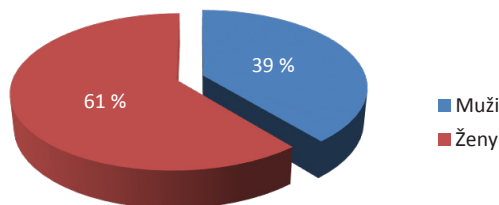
Graf č. 18: Přehled doby trvání pracovního poměru zaměstnanců u NKÚ k 31. 12. 2015 (v %)

³⁰ Průměrný evidenční stav zaměstnanců za rok 2015.

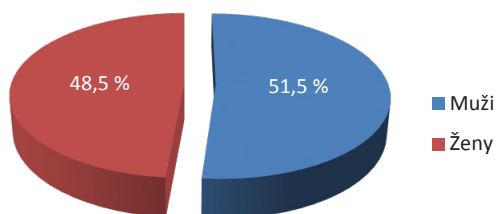
NKÚ svým zaměstnancům nabízí rovné pracovní podmínky a příležitosti. Graf č. 19 znázorňuje poměrné zastoupení mužů a žen zaměstnaných v NKÚ v roce 2015.

Graf č. 19: Poměrné zastoupení mužů a žen zaměstnaných v NKÚ v roce 2015 (v %)

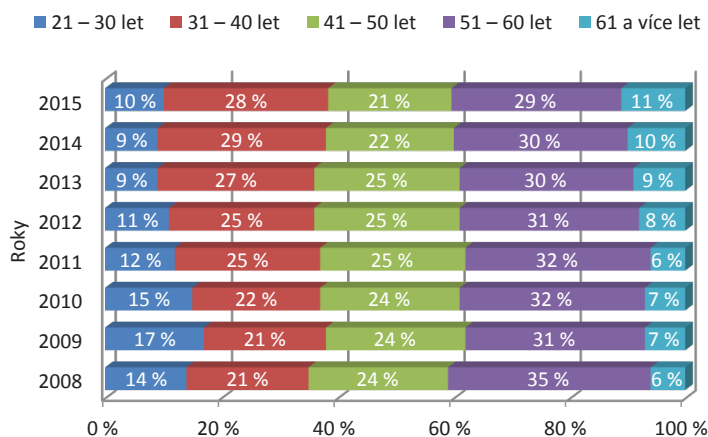
Graf č. 20 znázorňuje poměrné zastoupení mužů a žen ve vedoucích funkcích NKÚ ke dni 31. 12. 2015.

Graf č. 20: Zastoupení mužů a žen ve vedoucích funkcích NKÚ, stav k 31. 12. 2015 (v %)

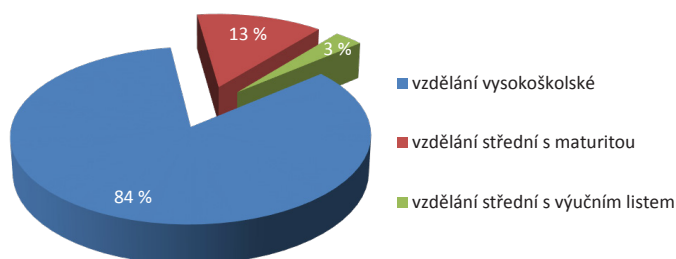
Průměrný věk zaměstnanců NKÚ v roce 2015 byl 46 let. Věkovou strukturu zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2015, včetně srovnání s lety 2008 až 2014, znázorňuje graf č. 21.

Graf č. 21: Přehled věkové struktury zaměstnanců NKÚ za období 2008–2015 (porovnání stavu k 31. 12. daného období)

K 31. 12. 2015 pracovalo na NKÚ 84 % vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců. Přehled vzdělávací struktury zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2015 ukazuje graf č. 22.

Graf č. 22: Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ podle dosaženého vzdělání k 31. 12. 2015

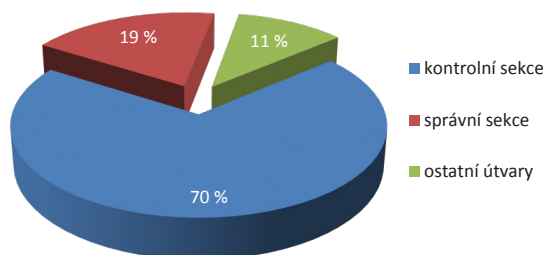

Pracovněprávní, mzdové a jiné nároky zaměstnanců NKÚ byly uspokojovány v souladu s platnou kolektivní smlouvou.

Vzdělávání a rozvoj

NKÚ považuje vzdělávání svých zaměstnanců za významnou součást řízení lidských zdrojů. Systematické vzdělávání na NKÚ je průběžně aktualizováno a rozvíjeno v návaznosti na socioekonomické a politické změny v ČR. Stěžejní částí procesu vzdělávání je identifikace vzdělávacích potřeb, přičemž je brán ohled především na plán kontrolní činnosti na následující roky. Cílem je prohlubování a zvyšování odborné kvalifikace zaměstnanců v příslušných oblastech významných zejména pro kontrolní činnost. Strukturu vzdělávání zaměstnanců NKÚ v roce 2015 podle útvarů ukazuje graf č. 23.

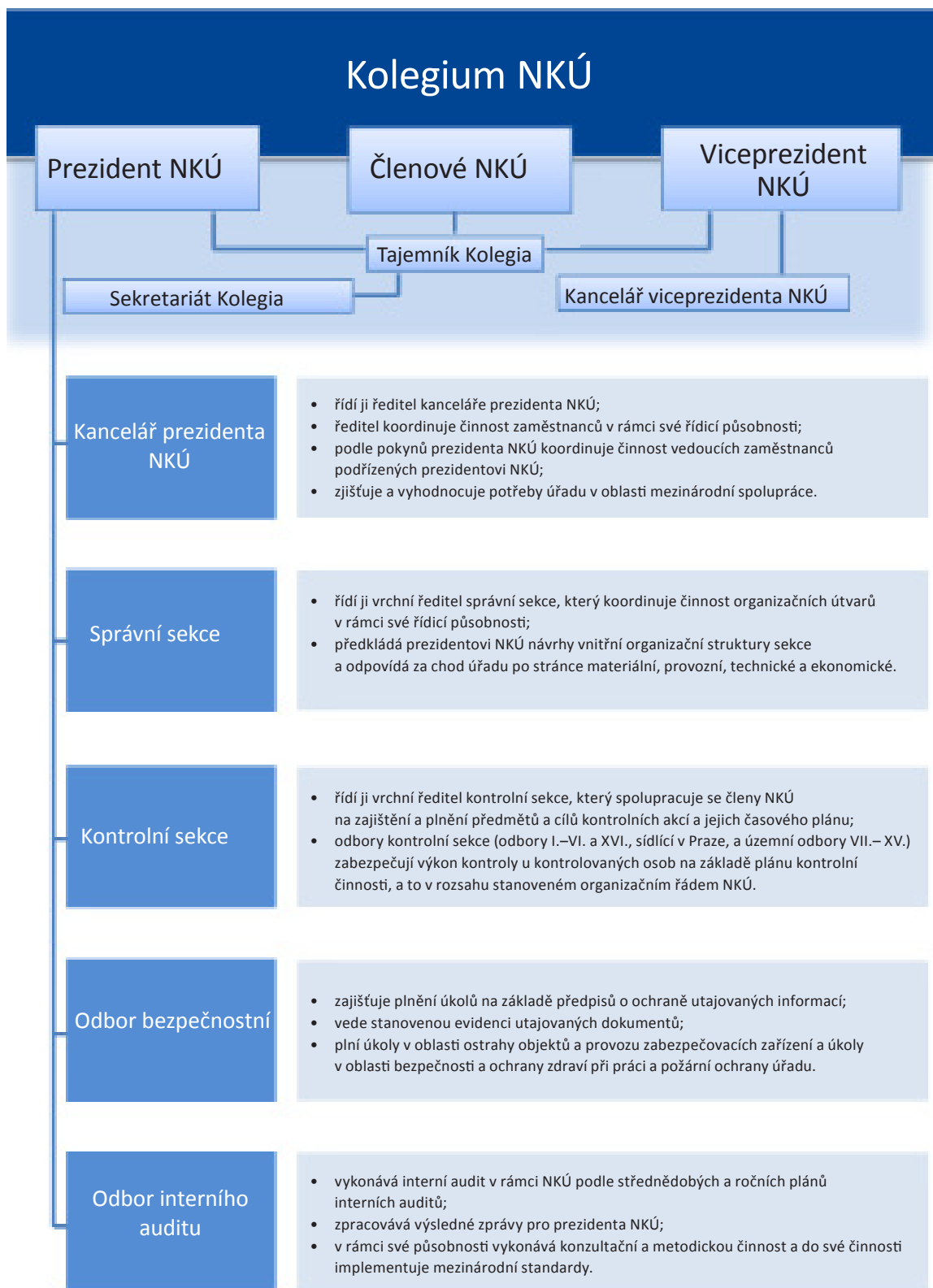
Graf č. 23: Vzdělávání zaměstnanců NKÚ v roce 2015

Ve vzdělávání zaměstnanců NKÚ se uplatňují principy kontinuity a prostupnosti vzdělávání, variability obsahu a forem vzdělávání a rozmanitosti subjektů vzdělávání. Své znalosti a dovednosti mohou zaměstnanci NKÚ prohlubovat a rozšiřovat v rámci interního vzdělávání zajišťovaného nejen tuzemskými externími organizacemi, ale ve velké míře také interními lektory. Interní lektoři se významně podílejí na vstupním vzdělávání nových zaměstnanců a dále na následném prohlubování znalostí zaměstnanců, především pak v kontrolní sekci (*Kontrolor II*, specializační kurzy *Audit výkonnosti* a *Finanční audit*).

K významným vzdělávacím akcím v roce 2015 patřila školení zaměřená na auditní postupy pro oblast ICT, na nový zákon o veřejných zakázkách a na oblast finančních a komoditních derivátů.

8. Organizační schéma NKÚ

Závěr

NKÚ prostřednictvím své kontrolní činnosti poskytoval nejen tvůrcům politik, ale i těm, kteří na ně dohlížejí, a také veřejnosti, k jejímuž prospěchu by politiky měly sloužit, nezávislou zpětnou vazbu o kvalitě hospodaření státu. Kontroloři popsali klíčové momenty v nakládání s veřejnými prostředky a nedostatky, které je provází.

Výsledky kontrol v roce 2015 prokázaly, že problémy v hospodaření státu začínají už při výběru prostředků do státního rozpočtu. NKÚ popsal nejen to, jak a proč stát některé daně nedostatečně vybírá, ale i nedostatky v potírání daňových úniků. Na výdajové straně začínají problémy už v momentě, kdy si mají stát a jeho instituce definovat, co vlastně potřebují, v jaké kvalitě to potřebují a v jaké cenové hladině by se požadované řešení mělo pohybovat. Často chybí koncepce, které by realisticky odrážely tyto parametry. Stát a jeho instituce nesprávně nastavují cíle a chybují i při samotném výběru projektů, jejichž prostřednictvím chtějí naplňovat jednotlivé politiky.

Opakovaně upozorňujeme na to, že když už stát dotáhne projekty do konce, nevyhodnotí si dostatečně, co mu vlastně přinesly a jaká je jejich přidaná hodnota do budoucna. Tvůrci politik tak nezískávají relevantní informace o tom, zda se státu jeho politiky daří naplňovat a zda vůbec přinášejí očekávané výsledky. Za těchto okolností se nemohou tvůrci a realizátoři poučit ze svých chyb, ani rozpočtovat s nezbytným důrazem na hospodárnost, účelnost a efektivnost. Prostřednictvím těchto parametrů by přitom měla být hodnocena investice každé jedné koruny z veřejných peněz.

NKÚ svou kontrolou přispívá ke zlepšování stavu věcí. Kontrolované osoby mnohdy odstraňují zjištěné nedostatky už v průběhu samotných kontrol, umožňuje-li to jejich povaha. Týká se to převážně jednotlivých pochybení a osobních selhání. Jednou z hlavních rolí NKÚ, která je zakotvena i v dlouhodobé strategii Nejvyššího kontrolního úřadu, je popisovat systémové nedostatky, u nichž si náprava zpravidla žádá výrazně delší časové období. V roce 2015 naše závěry obsahovaly 51 doporučení systémového charakteru. Poznatky z kontrol využíváme ostatně i při uplatňování našich připomínek v rámci vnějšího připomínkového řízení k legislativním návrhům. Nelze opomenout ani to, že NKÚ v roce 2015 podal 12 trestních oznámení o okolnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin. A na příslušné finanční úřady poslal oznámení o podezření na porušení rozpočtové kázně v celkové výši téměř tří miliard korun.

Pokud se má ekonomické řízení státu v budoucnu zlepšit, je potřeba, aby se investoři veřejných prostředků vždy znovu a znovu vraceli k otázkám, jak, proč a za kolik stát nakupuje, zda za vynaložené prostředky skutečně získává to, co potřebuje, a zda je získaná hodnota adekvátní z hlediska naplňování potřeb státu a jeho občanů. Nedílnou součástí celého procesu vynakládání veřejných prostředků musí být účinná kontrola, která by měla být vnímána jako pomocník, nikoli nepřítel. Při rozpočtování na daný rok musí mít ti, kteří o vynakládání prostředků rozhodují, na paměti nejen horizont právě realizovaných nebo brzy zahajovaných projektů. Mají-li mít výdaje smysl, musí zapadnout i do dlouhodobějšího rámce daného koncepcemi, strategickými cíli a střednědobými a dlouhodobými prioritami státu.

Rolí NKÚ je přispívat svou činností i její prezentací důležitým partnerům i veřejnosti k výše zmiňované změně stavu věcí k lepšímu. NKÚ chce napomáhat a zároveň méně zatěžovat. Při nastavování svých činností klademe velký důraz na to, abychom kontrolované osoby co nejméně zatěžovali úkony spojenými s probíhající kontrolou. Proto stále rozvíjíme naši práci s daty z informačních systémů veřejné správy, které nám poskytují studnici nesmírně cenných informací a zároveň nám v budoucnu umožní stále méně žádat kontrolované osoby o součinnost. V tomto smyslu se ostatně připravujeme i na možnost rozšíření působnosti NKÚ na kontrolu obcí, měst, krajů a společností s majetkovou účastí státu a samospráv.

Příloha č. 1 k výroční zprávě NKÚ za rok 2015

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2015						
Číslo KA ³¹	Předmět kontroly	Zahájení kontroly (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
15/01	Peněžní prostředky určené na infrastrukturu vodovodů a kanalizací	01/15	09/15	MZe	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ
15/02	Peněžní prostředky státu poskytované na podporu úspor energie	01/15	10/15	MMR, MPO, MŽP	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
15/03	Peněžní prostředky určené na projekty elektronizace veřejné správy v gesci Ministerstva vnitra	01/15	11/15	MV	Ing. Hykšová	Kolegium NKÚ
15/04	Peněžní prostředky určené na přípravu a realizaci projektu <i>Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015</i>	02/15	10/15	–	Ing. Kufa	Kolegium NKÚ
15/05	Majetkové účasti státu v obchodních společnostech	02/15	11/15	MPO, MZe, MF	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ
15/06	Peněžní prostředky strukturálních fondů Evropské unie a státního rozpočtu určené na financování operačních programů z hlediska udržitelnosti projektů	02/15	11/15	MMR, MPSV, MV, MZd, MŠMT	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ
15/07	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo zdravotnictví za rok 2014</i> , účetní závěrka Ministerstva zdravotnictví za rok 2014 a údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2014	03/15	11/15	MZd	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ
15/08	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané organizační složky státu, jež jsou součástí Hasičského záchranného sboru České republiky	03/15	12/15	MV	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ
15/09	Peněžní prostředky vynakládané na podporu vzdělávání a na poradenství a propagaci v resortu Ministerstva zemědělství	10/15	06/16	MZe	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ

31 Kontrolní závěry schválené a/nebo zveřejněné v roce 2015 lze nalézt v jednotlivých částkách *Věstníku NKÚ* nebo v elektronické verzi výroční zprávy po kliknutí na modře zvýrazněné číslo dané kontrolní akce.

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2015							
Číslo KA ³¹	Předmět kontroly	Zahájení kontroly (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje	
15/10	Peněžní prostředky vynakládané na Národní infrastrukturu pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ) a nákup komodit jeho prostřednictvím	04/15	01/16	MMR	Ing. Sehoř	Kolegium NKÚ	
15/11	Peněžní prostředky státního rozpočtu poskytované na zahraniční rozvojovou spolupráci	04/15	01/16	MZV	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ	
15/12	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu při realizaci projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií u Ministerstva průmyslu a obchodu	04/15	01/16	MPO	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	
15/13	Státní dluh a výdaje na jeho financování	04/15	01/16	MF	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ	
15/14	Peněžní prostředky určené na modernizaci III. a IV. tranzitního železničního koridoru	04/15	01/16	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ	
15/15	Zdaňování nemovitostí, převodu nemovitostí a majetku nabytého děděním a darováním	04/15	02/16	MF	Mgr. Profeldová	Kolegium NKÚ	
15/16	Peněžní prostředky určené na financování vybraných programů v působnosti Ministerstva spravedlnosti	05/15	01/16	MS	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	
15/17	Peněžní prostředky vynakládané na opatření související se zjednodušením výběru a správy daní a pojistného, zejména na <i>Projekt vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů</i>	05/15	04/16	MF	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ	
15/18	Peněžní prostředky určené na podporu bydlení	05/15	01/16	MMR	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ	
15/19	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstva kultury za rok 2014, účetní závěrka Ministerstva kultury za rok 2014 a údaje předkládané Ministerstvem kultury pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2014	06/15	02/16	MK	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2015						
Číslo KA ³¹	Předmět kontroly	Zahájení kontroly (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje
15/20	Investiční pobídky jako nástroj aktivní politiky zaměstnanosti	06/15	03/16	MPSV	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ
15/21	Peněžní prostředky určené na rekultivace v lokalitách jezer Most a Chabařovice	06/15	03/16	MF, MPO	Ing. Hykšová	Kolegium NKÚ
15/22	Peněžní prostředky státního rozpočtu poskytované na veřejnou službu v drážní osobní dopravě	06/15	03/16	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ
15/23	Hospodaření s majetkem a s peněžními prostředky státu při realizaci projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií Ministerstva dopravy	06/15	04/16	MD	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
15/24	Peněžní prostředky určené k naplňování cílů společné migrační a azylové politiky Evropské unie	06/15	03/16	MV	Ing. Hykšová	Kolegium NKÚ
15/25	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo zahraničních věcí	07/15	04/16	MZV	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ
15/26	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu vynaložené v rámci technické pomoci na aktivity související s publicitou a propagací operačních programů a projektů realizovaných v programovém období 2007–2013	08/15	04/16	MMR, MPSV, MŠMT	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ
15/27	Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly <i>Technologická agentura České republiky</i>	08/15	05/16	TA ČR	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
15/28	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit Státní fond kinematografie	08/15	05/16	–	Ing. Kuřa	Kolegium NKÚ
15/29	Peněžní prostředky určené na výstavbu dálnice D8	08/15	04/16	MD	Ing. Sehoř	Kolegium NKÚ

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2015							
Číslo KA ³¹	Předmět kontroly	Zahájení kontroly (měsíc/rok)	Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)	Správce kapitoly	KZ vypracovává člen NKÚ	KZ schvaluje	
15/30	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra	08/15	05/16	MV	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ	
15/31	Peněžní prostředky určené na zajištění informační podpory systému financování programů a dotací a vybrané dotace a programy reprodukce majetku	08/15	06/16	MF	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ	
15/32	Účetní závěrka Ministerstva vnitra k 31. 12. 2014	09/15	05/16	MV	Ing. Steidllová	Kolegium NKÚ	
15/33	Správa spotřebních daní	09/15	08/16	MF	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ	
15/34	Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti u vybraných ministerstev	10/15	07/16	MO, MPSV, MZe	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	
15/35	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy</i> za rok 2015, účetní závěrka Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy za rok 2015 a údaje předkládané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2015	11/15	07/16	MŠMT	Ing. Steidllová	Kolegium NKÚ	
15/36	Peněžní prostředky vynaložené v souvislosti s přípravou a konáním voleb	11/15	07/16	MV, MF, ČSU	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ	
15/38	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Vojenská lázeňská a rekreační zařízení	11/15	08/16	MO	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ	
15/39	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit organizační složky státu Ústav pro studium totalitních režimů a Archiv bezpečnostních složek	06/15	02/16	ÚSTR	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ	
15/40	Peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu materiálně technické základny státních kulturních zařízení	11/15	07/16	MK	RNDr. Pýchová	Kolegium NKÚ	

Příloha č. 2 k výroční zprávě NKÚ za rok 2015

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2015						
Číslo KA ³¹	Předmět kontroly	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok
14/11	Majetek, s nímž mají právo hospodařit vybrané státní podniky (správci povodí) v působnosti Ministerstva zemědělství	MZe	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ	2. 2. 2015	1/2015
14/12	Hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu při realizaci projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií v kapitole <i>Ministerstvo životního prostředí</i>	MŽP	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	19. 1. 2015	1/2015
14/14	Peněžní prostředky státního rozpočtu zahrnuté do kapitoly státního rozpočtu <i>Všeobecná pokladní správa</i>	MF	Mgr. Profeldová	Kolegium NKÚ	2. 2. 2015	1/2015
14/15	Peněžní prostředky vynakládané na projekty a opatření k podpoře a dosažení efektivní veřejné správy včetně realizace úspor výdajů	MD, MPO, MV, ÚV ČR	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	18. 5. 2015	2/2015
14/17	Správa daně z přidané hodnoty a dopady legislativních změn na příjmy státního rozpočtu	MF	Mgr. Profeldová	Kolegium NKÚ	30. 3. 2015	2/2015
14/18	Účetní závěrka a finanční výkazy Úřadu práce České republiky za rok 2013, které jsou předkládány jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo práce a sociálních věcí</i>	MPSV	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	2. 2. 2015	1/2015
14/19	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo životního prostředí</i> za rok 2013, účetní závěrka a finanční výkazy Ministerstva životního prostředí za rok 2013	MŽP	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ	30. 3. 2015	2/2015
14/20	Peněžní prostředky státu vynakládané na výstavbu, provoz a využívání služeb datových center	MF, MV	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ	30. 3. 2015	2/2015
14/21	Peněžní prostředky určené na opravy a údržbu celostátních a regionálních drah	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ	30. 3. 2015	2/2015

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2015						
Číslo KA ³¹	Předmět kontroly	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok
14/22	Peněžní prostředky určené na infrastrukturu pro výuku na vysokých školách	MŠMT	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ	27. 4. 2015	2/2015
14/23	Peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu materiálně technické základny Hasičského záchranného sboru ČR	MV	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	30. 3. 2015	2/2015
14/24	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu poskytnuté na úhradu výdajů národních projektů v rámci operačního programu <i>Vzdělávání pro konkurenceschopnost</i>	MPSV, MŠMT	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ	8. 6. 2015	3/2015
14/25	Účetnictví Ministerstva financí jakožto správce kapitol státního rozpočtu <i>Ministerstva financí, Státní dluh, Operace státních finančních aktív a Všeobecná pokladní správa</i>	MF	Ing. Reisinger, MPA	Kolegium NKÚ	27. 7. 2015	3/2015
14/26	Peněžní prostředky vynakládané na projekty <i>Programu rozvoje venkova</i>	MZe	Ing. Reisinger, MPA	Kolegium NKÚ	18. 5. 2015	2/2015
14/27	Peněžní prostředky <i>Fondu solidarity Evropské unie</i> poskytnuté ČR v souvislosti s katastrofálními povodněmi	MF	Ing. Sehoř	Kolegium NKÚ	27. 4. 2015	2/2015
14/28	Správa spotřebních daní z lihu a tabáku a příjmů z prodeje kontrolních pásek a tabákových nálepek, včetně hospodaření s těmito ceninami	MF	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ	31. 8. 2015	3/2015
14/29	Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti a hospodaření s majetkem státu u vybraných příspěvkových organizací	MK, MŠMT	RNDr. Pýchová	Kolegium NKÚ	29. 6. 2015	3/2015
14/30	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit Státní fond dopravní infrastruktury	–	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ	8. 6. 2015	2/2015
14/31	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané příspěvkové organizace Ministerstva pro místní rozvoj	MMR	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ	10. 8. 2015	–

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2015							
Číslo KA ³¹	Předmět kontroly	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ částka/rok	
14/32	Peněžní prostředky určené na výstavbu trasy A pražského metra	MD	Ing. Sehoř	Kolegium NKÚ	27. 7. 2015	3/2015	
14/33	Prostředky vybírané na základě zákona ve prospěch Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra České republiky	-	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ	30. 11. 2015	1/2016	
14/34	Vznik Státního pozemkového úřadu na základě zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, a jeho hospodaření s majetkem a peněžními prostředky státu	MZe	Mgr. Profeldová	Kolegium NKÚ	27. 7. 2015	3/2015	
14/35	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušná hospodařit vybraná krajská ředitelství Policie ČR	MV	Ing. Kufa	Kolegium NKÚ	14. 12. 2015	1/2016	
14/36	Peněžní prostředky vynakládané na nákup služeb stravování, facility managementu a střežení objektů v resortu Ministerstva obrany	MO	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ	31. 8. 2015	1/2016	
14/37	Peněžní prostředky státního rozpočtu, rozpočtu Evropské unie a jiné peněžní prostředky přijaté ze zahraničí	MZe, MŠMT	Ing. Streidlová	Kolegium NKÚ	31. 8. 2015	3/2015	
14/38	Účetní závěrka České správy sociálního zabezpečení za rok 2014 a údaje, které jsou Českou správou sociálního zabezpečení předkládány jako podklad pro hodnocení plnění státního rozpočtu	MPSV	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	10. 8. 2015	3/2015	
14/40	Peněžní prostředky určené na úhradu nákladů pozemkových úprav	MZe	Ing. Hykšová	Kolegium NKÚ	18. 5. 2015	2/2015	
14/41	Peněžní prostředky vynakládané Ministerstvem obrany na zajištění úkolů biologické ochrany	MO	Ing. Kubiček	Kolegium NKÚ	31. 8. 2015	3/2015	
15/01	Peněžní prostředky určené na infrastrukturu vodovodů a kanalizací	MZe	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ	21. 9. 2015	1/2016	

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2015							
Číslo KA ³¹	Předmět kontroly	Správce kapitoly	KZ vypracoval člen NKÚ	KZ schválil	Datum schválení KZ	Zveřejnění ve Věstníku NKÚ	Částka/rok
15/02	Peněžní prostředky státu poskytované na podporu úspor energie	MMR, MPO, MŽP	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	19. 10. 2015	1/2016	
15/03	Peněžní prostředky určené na projekty elektronizace veřejné správy v gesci Ministerstva vnitra	MV	Ing. Hykšová	Kolegium NKÚ	30. 11. 2015	1/2016	
15/04	Peněžní prostředky určené na přípravu a realizaci projektu <i>Plezeň – Evropské hlavní město kultury 2015</i>	–	Ing. Kufa	Kolegium NKÚ	30. 11. 2015	1/2016	
15/05	Majetkové účasti státu v obchodních společnostech	MPO, MZe, MF	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ	30. 11. 2015	1/2016	
15/06	Peněžní prostředky strukturálních fondů Evropské unie a státního rozpočtu určené na financování operačních programů z hlediska udržitelnosti projektů	MMR, MPSV, MV, MZd, MŠMT	Ing. Macháček	Kolegium NKÚ	14. 12. 2015	1/2016	
15/07	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo zdravotnictví</i> za rok 2014, účetní závěrka Ministerstva zdravotnictví za rok 2014 a údaje předkládané Ministerstvem zdravotnictví pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2014	MZd	Ing. Steidllová	Kolegium NKÚ	30. 11. 2015	1/2016	
15/08	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými jsou příslušné hospodařit vybrané organizační složky státu, jež jsou součástí Hasičského záchranného sboru České republiky	MV	Ing. Kubíček	Kolegium NKÚ	14. 12. 2015	1/2016	

Příloha č. 3 k výroční zprávě NKÚ za rok 2015

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2015 projednán kontrolním výborem PS PČR					
Usnesení kontrolního výboru č.	Datum jednání	Číslo KA ³¹	Materiál vlády čj.	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení kontrolního výboru
162	3. 12. 2015	14/06	Dosud nezpracován	Dosud neprojednáno	KV přerušil projednávání KZ.
161	3. 12. 2015	13/05	338/14	302/14	KV bere na vědomí: a) KZ 13/05; b) stanovisko MPO ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 338/14; c) usnesení vlády č. 302/14 ke KZ.
148	15. 10. 2015	13/16	445/14	411/14	KV bere na vědomí: a) KZ 13/16; b) stanovisko MD ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 445/14.
146	15. 10. 2015	12/08	467/13	416/13	KV I. bere na vědomí: a) KZ 12/08; b) stanovisko MPO ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 467/13; c) stanovisko MO ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 467/13; d) stanovisko MV ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 467/13; e) stanovisko MF ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 467/13; II. žádá předsedu vlády, aby do 30. 11. 2015 sdělil KV postoj vlády k využití programů průmyslové spolupráce (offsetů).
145	15. 10. 2015	12/33	1428/13; 1489/14	8/14	KV I. bere na vědomí: a) KZ 12/33; b) stanovisko MO ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1428/13; c) vyhodnocení opatření MO ke KZ obsažené v části II materiálu vlády čj. 1489/14; II. žádá ministra obrany, aby pořízování výzbroje a techniky pro Armádu ČR probíhalo koncepčně.
144	15. 10. 2015	13/29	1275/14; 776/15	1027/14	KV I. bere na vědomí: a) KZ 13/29; b) stanovisko MO ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1275/14; c) vyhodnocení splnění opatření MO ke KZ obsažené v části II materiálu vlády čj. 776/15; II. žádá prezidenta NKÚ, aby do 30. 11. 2015 předložil KV stanovisko k vyhodnocení splnění opatření MO obsaženému v části II materiálu vlády čj. 776/15.
128	3. 6. 2015	13/39	1516/14	73/15	KV bere na vědomí: a) KZ 13/39; b) stanovisko MD ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1516/14.
127	3. 6. 2015	12/14	300/13	314/13	KV bere na vědomí: a) KZ 12/14; b) stanovisko MD ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 300/13.
126	3. 6. 2015	13/14	444/14	410/14	KV bere na vědomí informaci ministra dopravy (čj.: PS2015/5482).

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2015 projednán kontrolním výborem PS PČR					
Usnesení kontrolního výboru č.	Datum jednání	Číslo KA ³¹	Materiál vlády čj.	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení kontrolního výboru
125	3. 6. 2015	12/11	447/13	415/13	KV bere na vědomí informaci ministra dopravy (čj.: PS2015/5482).
124	3. 6. 2015	12/05	103/13	183/13	KV bere na vědomí: a) KZ 12/05; b) stanovisko Kanceláře prezidenta republiky ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 103/13.
113	7. 5. 2015	14/13	387/15	689/15	KV bere na vědomí: a) KZ 14/13; b) stanovisko MŽP ke KZ obsažené v části III materiálu vlády čj. 387/15.
112	7. 5. 2015	12/25	832/13	655/13	KV I. bere na vědomí: a) KZ 12/25; b) stanovisko MZD ke KZ obsažené v části III materiálu vlády čj. 832/13; c) stanovisko MŠMT ke KZ obsažené v části III materiálu vlády čj. 832/13; d) stanovisko Úřadu vlády ČR ke KZ obsažené v části III materiálu vlády čj. 832/13; II. žádá a) ministra zdravotnictví, aby do 26. 6. 2015 předložil KV: - vyčíslení nákladů na léčbu drogově závislých, minimálně na substituční léčbu, - zápisy z jednání komisi/výborů, kde byly projednávány závěry provedených kontrol přidělených peněžních prostředků státu pro projekty protidrogové politiky, - doložení údajů za rok 2014 – kolik projektů bylo podpořeno celkem, kolik projektů bylo podpořeno plnou částkou, o kterou bylo žádáno, kolik projektů bylo podpořeno jen částečně a k těmto projektům doložit upravený rozpočet na poskytnutou částku, kolik projektů nebylo podpořeno vůbec a proč; b) ministra školství, mládeže a tělovýchovy, ministra zdravotnictví a národního protidrogového koordinátora, aby do 26. 6. 2015 předložili KV doložení údajů za rok 2014 – kolik projektů bylo podpořeno celkem, kolik projektů bylo podpořeno plnou částkou, o kterou bylo žádáno, kolik projektů bylo podpořeno jen částečně a k těmto projektům doložit upravený rozpočet na poskytnutou částku, kolik projektů nebylo podpořeno vůbec a proč; c) Úřad vlády ČR, aby do 26. 6. 2015 předložil KV: - doložení údajů za rok 2014 – kolik projektů bylo podpořeno celkem, kolik projektů bylo podpořeno plnou částkou, o kterou bylo žádáno, kolik projektů bylo podpořeno jen částečně a k těmto projektům doložit upravený rozpočet na poskytnutou částku, kolik projektů nebylo podpořeno vůbec a proč, - přesné vyspecifikování nových nástrojů koordinace přidělování peněžních prostředků státu na protidrogovou politiku, - doložení kontroly přidělování dotace v maximální výši 70 % z celkových rozpočtových nákladů projektu, pokud je projekt financován z více státních zdrojů (kapitol státního rozpočtu); III. doporučuje vládě, aby soustředila finanční prostředky vynakládané na protidrogovou politiku do jedné kapitoly SR.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2015 projednán kontrolním výborem PS PČR					
Usnesení kontrolního výboru č.	Datum jednání	Číslo KA ³¹	Materiál vlády čj.	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení kontrolního výboru
109	16. 4. 2015	12/31	1193/13; 1526/14	4/14	KV I. bere na vědomí: a) KZ 12/31; b) stanovisko MD ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1193/13; c) informaci o plnění usnesení vlády č. 4/14 obsaženou v části II materiálu vlády čj. 1526/14; II. žádá generálního ředitele Ředitelství silnic a dálnic ČR, aby do 31. 5. 2015 předložil KV: a) vyhodnocení hospodárnosti vynakládaných finančních prostředků na opravy a udržování automobilů za rok 2014; b) informaci o výběrovém řízení na právní služby; c) směrnici generálního ředitele Ředitelství silnic a dálnic ČR týkající se dopravy.
108	16. 4. 2015	13/07	356/14; 1535/14	307/14	KV I. bere na vědomí: a) KZ 13/07; b) stanovisko MŽP ke KZ obsažené v části III materiálu vlády čj. 356/14; c) informaci ministra životního prostředí o plnění opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 1535/14; II. žádá ministra životního prostředí, aby do 31. 8. 2015 předložil KV informaci o personálním vývoji na MŽP v letech 2014–2015 s důrazem na poradenskou a konzultační činnost a dohody o provedení práce.
107	16. 4. 2015	13/17	637/14	894/14	KV I. bere na vědomí: a) KZ 13/17; b) stanovisko MPO ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 637/14; II. žádá ministra průmyslu a obchodu, aby do 30. 10. 2015 předložil KV informaci o způsobu hodnocení naplnění základních cílů OPPI, jeho závazných a monitorovacích ukazatelů s důrazem na hodnocení efektivity vynaložených dotačních prostředků.
106	16. 4. 2015	12/29	1358/13; 1355/14	6/14	KV bere na vědomí: a) KZ 12/29; b) stanovisko MV ke KZ obsažené v části IV/1 materiálu vlády čj. 1358/13; c) stanovisko Policejního prezidia ke KZ obsažené v části IV/2 materiálu vlády čj. 1358/13; d) informaci o realizaci a plnění opatření dle příloh usnesení vlády č. 6/14 ke KZ obsaženou v části II materiálu vlády čj. 1355/14.
102	19. 3. 2015	12/26	1078/13; 640/14	770/13	KV I. bere na vědomí: a) KZ 12/26; b) stanovisko MO ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1078/13; c) vyhodnocení opatření MO ke KZ (materiál vlády čj. 640/14); II. žádá ministra obrany, aby do 30. 4. 2015 předložil KV: a) informaci o nových střednědobých strategiích s ohledem na skutečnost, že dosud platí <i>Střednědobá strategie VOP na roky 2014 – 2015</i> ; b) informaci k prodeji nepotřebného majetku VOP CZ, s.p.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2015 projednán kontrolním výborem PS PČR					
Usnesení kontrolního výboru č.	Datum jednání	Číslo KA ³¹	Materiál vlády čj.	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení kontrolního výboru
101	19. 3. 2015	13/13	507/14	414/14	<p>KV I. bere na vědomí:</p> <p>a) KZ 13/13;</p> <p>b) stanovisko MZD ke KZ obsažené v části III materiálu vlády čj. 507/14;</p> <p>II. žádá ministra zdravotnictví, aby do 30. 4. 2015 informoval KV, podle jakých kritérií byly finanční prostředky přidělovány, podle jaké dokumentace a proč došlo k opakovanému prodlužování programu.</p>
100	19. 3. 2015	13/23	449/14	413/14	<p>KV I. bere na vědomí:</p> <p>a) KZ 13/23;</p> <p>b) stanovisko MŠMT ke KZ obsažené v části III materiálu vlády čj. 449/14;</p> <p>c) stanovisko MO ke KZ obsažené v části V/I materiálu vlády čj. 449/14;</p> <p>d) stanovisko MV ke KZ obsažené v části V/II materiálu vlády čj. 449/14;</p> <p>II. žádá ministra školství, mládeže a tělovýchovy, aby do 30. 4. 2015:</p> <p>a) seznámil KV s činností poradního orgánu – Národní rady sportu;</p> <p>b) předložil KV pravidla pro přiznávání dotací na sport;</p> <p>III. žádá ministra školství, mládeže a tělovýchovy, aby do 31. 5. 2015 informoval KV o přípravě reformy financování sportu, jak navrhl ve svém usnesení vláda v návaznosti na programové prohlášení vlády a koaliční smlouvu;</p> <p>IV. podává NKÚ podnět podle § 17 odst. 2 zákona č. 166/1993 Sb. k provedení kontroly využití finančních prostředků ze SR poskytnutých Autoklubu ČR a Českému olympijskému výboru v návaznosti na základní legislativu sportovních organizací za roky 2014 a 2015, případně i roky předešlé.</p>
99	19. 3. 2015	12/04	211/13; 1461/13	182/13	<p>KV I. bere na vědomí:</p> <p>a) KZ 12/04;</p> <p>b) stanovisko MZe ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 211/13;</p> <p>c) informací ministra zemědělství o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ (materiál vlády čj. 1461/13);</p> <p>II. konstatuje, že MZe v letech 2005 až 2011 postupovalo nevhodně a:</p> <p>a) porušilo zákon o veřejných zakázkách;</p> <p>b) porušilo zákon o účetnictví;</p> <p>c) porušilo zákon o finanční kontrole;</p> <p>III. žádá ministra zemědělství, aby do 30. 4. 2015 předložil KV:</p> <p>a) přehled projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií realizovaných v letech 2012 až 2014 na MZe a SZIF;</p> <p>b) informací o nevyužitých licencích SAP na MZe a SZIF.</p>

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2015 projednán kontrolním výborem PS PČR					
Usnesení kontrolního výboru č.	Datum jednání	Číslo KA ³¹	Materiál vlády čj.	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení kontrolního výboru
98	19. 3. 2015	13/14	444/14	410/14	KV I. bere na vědomí: a) KZ 13/14; b) stanovisko MD ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 444/14; II. žádá ministra dopravy: a) aby do 30. 4. 2015 předložil KV metodický pokyn pro vyhodnocení efektů dosažených realizací projektů; b) aby předložil KV informace o mostu na trati Znojmo – Šatov; c) aby zajistil naplňování a realizaci nápravných opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ.
97	19. 3. 2015	12/11	447/13	415/13	KV I. bere na vědomí: a) KZ 12/11; b) stanovisko MD ke KZ, obsažené v části IV materiálu vlády čj. 447/13; II. žádá ministra dopravy: a) aby do 30. 4. 2015 předložil KV přehled o počtu a ceně umytých vozů v myčce Brno v roce 2014; b) aby zajistil naplňování a realizaci nápravných opatření k odstranění nedostatků uvedených v KZ.
95	26. 2. 2015	13/22	1236/14	1026/14	KV bere na vědomí: a) KZ 13/22; b) stanovisko MZd ke KZ obsažené v části III materiálu vlády čj. 1236/14.
87	15. 1. 2015	12/35	1123/13; 324/14	766/13	KV I. bere na vědomí: a) KZ 12/35; b) stanovisko MPSV ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1123/13; c) stanovisko Úřadu práce ČR ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1123/13; d) informaci ministryně práce a sociálních věcí o plnění nápravných opatření přijatých ministerstvem (čj.: PS2014/14254); II. žádá ministryni práce a sociálních věcí, aby do 31. 1. 2015 předložila KV zadávací dokumentaci veřejné zakázky <i>Jednotný informační systém práce a sociálních věcí</i> .
85	15. 1. 2015	12/18	1002/13; 1134/14	771/13	KV bere na vědomí: a) KZ 12/18; b) stanovisko MD ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1002/13; c) podkladové materiály předložené ministrem dopravy na základě usnesení KV č. 63 ze dne 9. 10. 2014.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2015 projednán kontrolním výborem PS PČR						
Usnesení kontrolního výboru č.	Datum jednání	Číslo KA ³¹	Materiál vlády čj.	Usnesení vlády (číslo/rok)	Shrnutí usnesení kontrolního výboru	
84	15. 1. 2015	12/12	741/13	652/13	<p>KV I. bere na vědomí:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) KZ 12/12; b) stanovisko MD ke KZ obsažené v části IV materiálu vlády čj. 741/13; c) informaci ministra dopravy o vybraném mýtném, o provozních nákladech, investičních nákladech a odvodech pro firmu Kapsch CarrierCom s.r.o. (dříve Kapsch s.r.o.); d) zprávu ministra dopravy o výběrovém řízení na projektového manažera a o výběrovém řízení na nezávislého technického inženýra; e) zprávu ministra dopravy o přípravě výběrového řízení na dodavatele systému výkonového zpoplatnění; <p>III. žádá ministra dopravy, aby poskytoval čtvrtletně (31. 3. 2015, 30. 6. 2015, 30. 9. 2015 a 31. 12. 2015) KV průběžné informace o přípravě a průběhu výběrového řízení na dodavatele systému výkonového zpoplatnění.</p>	

Příloha č. 4 k výroční zprávě NKÚ za rok 2015

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2015 projednán vládou ČR				
Usnesení vlády č.	Datum jednání	Materiál vlády čj.	Číslo KA ³¹	Vládou uložená opatření
1005/15	7. 12. 2015	974/15	14/22	Vláda ukládá ministru školství, mládeže a tělovýchovy realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 974/15.
1004/15	7. 12. 2015	331/15	14/04	Vláda ukládá ministru školství, mládeže a tělovýchovy realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 331/15.
1003/15	7. 12. 2015	330/15	14/39	Vláda ukládá ministru školství, mládeže a tělovýchovy realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části III materiálu čj. 330/15.
1002/15	7. 12. 2015	773/15	14/21	Vláda ukládá ministru dopravy zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 773/15.
1001/15	7. 12. 2015	107/15	14/03	Vláda ukládá ministru dopravy zajistit realizaci opatření obsažených ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 107/15.
1000/15	7. 12. 2015	1039/15	14/26	Vláda ukládá ministru zemědělství realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1039/15.
999/15	7. 12. 2015	961/15	14/40	Vláda ukládá ministru zemědělství realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 961/15 a informovat vládu o jejich plnění do 31. 3. 2017.
998/15	7. 12. 2015	728/15	14/11	Vláda ukládá ministru zemědělství realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 728/15 a informovat vládu o jejich plnění do 31. 12. 2015.
997/15	7. 12. 2015	1042/15	14/23	Vláda ukládá ministru vnitra realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 1042/15.
996/15	7. 12. 2015	963/15	14/20	Vláda ukládá ministru vnitra a 1. místopředsedovi vlády pro ekonomiku a ministru financí ve spolupráci s ministryni pro místní rozvoj zpracovat do 31. 12. 2016 návrh opatření, která budou podporovat efektivní využívání státního majetku při zajišťování strategických zájmů a potřeb kritické infrastruktury státu s možností realizace horizontální a vertikální spolupráce veřejných zadavatelů při zadávání veřejných zakázek.
692/15	26. 8. 2015	513/15	14/18	Vláda ukládá ministru práce a sociálních věcí informovat vládu do 31. 12. 2015 o plnění opatření, která jsou uvedena v části V materiálu čj. 513/15 a byla přijata Úřadem práce ČR k nápravě nedostatků uvedených v KZ.
691/15	26. 8. 2015	425/15	14/08	Neuloženo
690/15	26. 8. 2015	889/15	14/19	Vláda ukládá ministru životního prostředí realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části III materiálu čj. 889/15 a informovat vládu do 30. 6. 2016 o postupu plnění těchto opatření.
689/15	26. 8. 2015	387/15	14/13	Neuloženo

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2015 projednán vládou ČR				
Usnesení vlády č.	Datum jednání	Materiál vlády čj.	Číslo KA ³¹	Vládou uložená opatření
688/15	26. 8. 2015	373/15	14/12	Vláda ukládá ministru životního prostředí realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části III materiálu čj. 373/15 a informovat vládu do 31. 3. 2016 o postupu plnění těchto opatření.
687/15	26. 8. 2015	969/15	14/27	Neuloženo
–	26. 8. 2015	492/15	14/14	Staženo z programu
308/15	27. 4. 2015	279/15	14/09	Vláda doporučuje primátorce hlavního města Prahy zohlednit v souladu s platnou legislativou doporučení NKÚ obsažená ve stanovisku MMR obsaženém v části III materiálu čj. 279/15 v bodech 1, 2, 4, 5 a 1.1. předešlým v programovém období 2014–2020.
307/15	27. 4. 2015	278/15	14/16	Vláda doporučuje předsedovi Regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad a ředitelce Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad seznámit se s materiálem čj. 278/15 a přijmout opatření k zajištění včasného provádění kontrol ex-post předložených monitorovacích zpráv.
306/15	27. 4. 2015	230/15	14/07	Vláda ukládá ministru zemědělství realizovat opatření obsažená ve stanovisku uvedeném v části IV materiálu čj. 230/15 a informovat vládu do 31. 12. 2016 o jejich plnění.
305/15	27. 4. 2015	178/15	14/05	Vláda ukládá ministryni práce a sociálních věcí realizovat opatření přijatá k nápravě a odstranění nedostatků uvedených v KZ a informovat vládu o realizaci těchto opatření do 31. 12. 2015.
–	27. 4. 2015	107/15	14/03	Přerušeno, viz usnesení vlády č. 1001/15
75/15	4. 2. 2015	59/15	14/02	Vláda ukládá ministru zemědělství a předsedovi ČÚZK realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 59/15 a informovat vládu do 30. 9. 2015 o této realizaci. Zároveň vláda doporučuje ministru zemědělství a předsedovi ČÚZK upravit formou vnitřního předpisu postup a odpovědnost při zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, v rámci ČÚZK.
74/15	4. 2. 2015	1455/14	14/01	Vláda ukládá ministru kultury realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 1455/14 a informovat vládu do 31. 5. 2015 o plnění těchto opatření.
73/15	4. 2. 2015	1516/14	13/39	Vláda ukládá ministru dopravy realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 1516/14.
72/15	4. 2. 2015	1135/14	13/33	Vláda ukládá ministru dopravy: 1. přijmout a realizovat opatření k nápravě nedostatků zjištěných kontrolou NKÚ; 2. zajistit opakovanou veřejnosprávní kontrolu hospodaření podřízených organizací MD s důrazem na plnění opatření k nápravě nedostatků zjištěných kontrolou NKÚ; 3. zpracovat a předložit vládě informaci o hospodaření s pronajatým majetkem ve vlastnictví státu na území města Hamburk ve Spolkové republice Německo.
71/15	4. 2. 2015	1536/14	13/37	Vláda ukládá 1. místopředsedovi vlády pro ekonomiku a ministru financí přijmout nápravná opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části III materiálu čj. 1536/14.

Příloha č. 5 k výroční zprávě NKÚ za rok 2015

Seznam zkratk

ASPO	Armádní Servisní, příspěvková organizace
CBO	Centrum biologické ochrany Těchonín
CEF	Center of Excellence in Finance (mezinárodní vzdělávací agentura)
CERN	Evropská organizace pro jaderný výzkum (z franc. Conseil Européen pour la recherche nucléaire)
ČEB	Česká exportní banka, a.s.
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
DPH	Daň z přidané hodnoty
EDA	Evropská obranná agentura (z angl. European Defence Agency)
EIA	Vyhodnocení vlivů na životní prostředí (z angl. Environmental Impact Assessment)
EIPA	Evropský institut veřejné správy (z angl. European Institute of Public Administration)
ESA	Evropská kosmická agentura (z angl. European Space Agency)
EÚD	Evropský účetní dvůr
EUROSAI	Evropská organizace nejvyšších kontrolních institucí
FS EU	<i>Fondu solidarity Evropské unie</i>
FTI	FTI Treasury (vzdělávací a rozvojová agentura)
GŘ HZS	Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
GŘC	Generální ředitelství cel
HZS	Hasičský záchranný sbor České republiky
ICT	Informační a komunikační technologie
INTOSAI	Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí
IOP	<i>Integrovaný operační program</i>
IS	Informační systém
ISVS	Informační systémy veřejné správy
JISŽP	<i>Jednotný informační systém o životním prostředí</i>
JŘBU	Jednací řízení bez uveřejnění
KA	Kontrolní akce
Kč	Česká koruna
KŘP	Krajská ředitelství policie
KtV	Kontaktní výbor nejvyšších kontrolních institucí Evropské unie a Evropského účetního dvora
KV	Kontrolní výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

KZ	Kontrolní závěr
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NATO	Organizace Severoatlantické smlouvy (z angl. North Atlantic Treaty Organization)
NG	Národní galerie
NK	Národní knihovna
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NNV	Nároky z nespotřebovaných výdajů
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (z angl. Organisation for Economic Co-operation and Development)
OP	Operační program
OPD	Operační program <i>Doprava</i>
OPVK	Operační program <i>Vzdělávání pro konkurenceschopnost</i>
OPŽP	Operační program <i>Životní prostředí</i>
OP LZZ	Operační program <i>Lidské zdroje a zaměstnanost</i>
OP VaVpl	Operační program <i>Výzkum a vývoj pro inovace</i>
OSFA	Kapitola státního rozpočtu 397 – <i>Operace státních finančních aktiv</i>
OSS	Organizační složka státu
PKČ	Plán kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu
PMO	Povodí Moravy, s.p.
PO	Příspěvková organizace
PRV	<i>Program rozvoje venkova</i>
PS PČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
PwC	PricewaterhouseCoopers (auditorská a poradenská společnost)

SA	<i>Smart Administration</i>
SAI	Nejvyšší kontrolní instituce (Supreme Audit Institutions)
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SPD	Spotřební daň
SPÚ	Státní pozemkový úřad
SR	Státní rozpočet
STC	Státní tiskárna cenin, státní podnik
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZÚ	Státní závěrečný účet
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty, státní organizace
TA ČR	Technologická agentura České republiky
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ÚSTR	Ústav pro studium totalitních režimů
ÚV ČR	Úřad vlády České republiky
ÚZ	Účetní závěrka
VPS	Kapitola státního rozpočtu 398 – <i>Všeobecná pokladní správa</i>
VZ	Veřejné zakázky
ZP MV ČR	Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky
ZVZ	Zákon o veřejných zakázkách (zákon č. 137/2006 Sb.)

**Vydal Nejvyšší kontrolní úřad
v roce 2016**

